

Los Hechos de los apóstoles

Espíritu Santo muare queo sãgũ yiguĩji Dios, Jesús ï yire gaye

¹ Yũ baba Teófilo, ñati mũ. Iti rãmũju mũre papera yũ cõasucati Jesús ï yigore, ito yicõri ï riasore gaye mũre papera cõacu yũ. ² Ñajediro ï yigore mũre gotigu macãrucũro ï mũja warajuna ucasusacu yũ. Ûmacũju ï mũjaroto riojua ï oca goti ucuronare beseyiju Jesús. Apóstoles wame cutiyijarã ñna. Espiritu Santore tucõri, “Adi ña mua moaroti”, yiyiju Jesús ñnare. ³ Jesús ï godaja bero mucana tũdi caticõri ï oca goti ucutoni ï cũanare goaĩoyiju Jesús. Jũarã masacõ rãmũri goa ñayiju Jesús, coji meje. Ï tũdi catire gaye queno ñna masisatoni biyaro goaĩoyiju Jesús, ï cũanare. Ñnare goaĩocõri, “No ïre tũorũnrãreti ï rotiroju miojugu yiguĩji Dios”, yire oca riasoyiju Jesús ñnare.

⁴ Ñna rãca ñagũju, ado bajiro gotiyiju Jesús ñnare maji:

—Ado Jerusalénre wagobeja mua. Mani Jacũ Dios ï gotiado bajiroti Espiritu Santo ï ejarotire bocatiya mua, yiyiju Jesús ñnare. Ito yicõri, coji meje muare goticũ yũ itire, yiyiju Jesús ñnare. ⁵ Iti rãmũju ñeñaro mua yirise jidicãja bero muare idé guñi Juan. Ito bajiri nocõ mejeti Espiritu Santo queo sãgũ yiguĩji Dios muare, yiyiju Jesús ï cũanare.

Macãrucũroju Jesús ï mũja ware gaye

⁶ Jesús rãca minijuacõri ado bajiro seniĩayijarã ñna ïre:

—Jane mejeju romano masa gua ya sita ãmacõri guare moa rotiyõni ñna. ¿Adocãta ñnare bucõagũ yigũjada mũ?

Ito yicōri, ¿ado gua rotigoraju mucana guare judacōa rotigu yigujada mu? yiyijarã ña Jesure.

⁷ Ña ito yija tuocōri, ado bajiro cudiyiju Jesús ñnare:

—No yicōri masire ma muare. Mani Jacu Dios, ñ masirisena ñ yirotire, ñ sīgũti masiami itire. Masibea mua. Di rumu, di rodo, di ñmua, yi masibea mua. Dios sīgũti masiami ñ yirotire. ⁸ Adijua ña mua masirseoni. Espiritu Santo ñ wadiroca, oca sēorise ejaro yiroja muare. Ito yicōri gãjerã cutoriju wacōri, ñnare yure busirã yirãji mua. Jerusalénju, Judea sitaju cuni, Samaria sitaju cuni, macãrucãro ñarocōjuti, yure busirã yirãji mua, yiyiju Jesús apóstol mesare.

⁹ Iti ñnare goti tīocōri, ñre ña tibojaroca riti ñmacũju mũa wasuoyiju Jesús. Ito bero ide bueri iti ejarocati, ruyubicoayiju Jesús ñja. Ito bajiri tudi tibisijarã ña Jesure. ¹⁰ Ñ mujagoraju macãrucãroju ti muo ñayijarã ña. Ito bajiro ña ti muo ñaroca ñajasaroti Dios ñaro gãna jũarã ángel mesa goa rũgũyijarã ña tu. Yutabuju bũto yorise sãnarã ñayijarã ña. ¹¹ Ado bajiro gotiyijarã ña:

—Mua Galilea gãna, macãrucãroju ti muo rũgõbesa. Ñni Jesuti, macãrucãroju mũa wacu, mucana ñ mũa waja, mua tiado bajiroti mucana tudi ejaqu yiguñi ñja, yiyijarã ángel mesa Jesús ñ cūanare.

Judas ñajacure wasoaronu Matíasre ña besere gaye

¹² Olivos wame cutiri turiaju ñayijarã Jesús ñ cūana. Ito bero Jerusalénju tudicoayijarã ña ñja. Sõju meje ñayiju iti cuto. Coji cõrecõ ñayiju iti cuto. ¹³ Cutojũ ejacōri ña ñari wiju mũa wacōri, co sãnimu weca sãjayijarã ña. Ña ñayijarã ado bajiro wame cutirã: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, ito yicōri Alfeo macu Santiago. Ito bero gãjerã ñayijarã Simón celote gaye tuoĩagoru, ito yicōri Santiago macu Judas. Itocõ ñayijarã

ina. ¹⁴ Sīgũre bajiro usi cõtıcõri minijuasotiyijarã ina Diore busirona. Jesús ocabajirã, ito yicõri Jesús jaco María, gãjerã romia cuni cojutı minijuacõri Diore busiyijarã ina.

¹⁵ Iti rumuriti Jesure masirã minijuayijarã. Co amojeno masa ñayijarã ina. Ina wato wumũ rügũcõri, ado bajiro gotiyijũ Pedro ñare:

¹⁶ —Tũoya yũ ñarã mũa. Jane mejeju mani ñicu David ñayoru, Espiritu Santo i rotija ucayoñi, Judas i ñarotire. “Jesure ina ñiatoni gotigu yiguñi Judas wame cõtigu”, yi tũoĩa yugu ito bajiro ucañi David ñayoru. Iti i ucayore bajiroti rõtacu. Ado bajiro rujeayiju Dios i busire. Tũote mũa, yiyiju Pedro ñare.

¹⁷ Judas cuni mani rãca cocati Jesús rãca riasotiquĩ. Ito yicõri mani rãca moaquĩ. ¹⁸ Mani rãca moacacu ñabo-jaguti Jesure ina ñiatoni oca meniñi i. Ito bajiro ñeñaro i yija bero yucugu ũmacũju mũja wacõri i ya amumaju jũgubo siayiju. Ito bajiro yicõri bubu quedi yojayiju. Ito bajicõri godacoayiju ija. Ito bero ũmacũju wada yojacõri i ya jeraga joto watoju i ya gudamisi budi yojayiju. I ñajacu ñeñaro yire wajana suori i ñajacu ya niyeru amicõri coju sita waja yiyijarã gãjerã. ¹⁹ Jerusalén gãna itire tũobũjacõri, “Acéldama”, wame yiyijarã iti sitare. Ina ocanama, “Sĩare waja ina waja yira sita ña”, yireoni ñayiju.

²⁰ Jane mejeju David ñayoru ado bajiro ucañi:

Wagoado ñaro yiroja i ya wi. Masa ñamenaji i ya wire. Ito yicõri gãji moa wasoagu yiguñi i ya moare, yi ucañi David ñayoru, yiyiju Pedro ñare.

²¹⁻²² Ito bajiri Judasre wasoato mani. “Jesús i godaja bero mucana tũdi catiami”, yi masigũre mani beseja quena. Ito yicõri Juan Jesure i idé guroca tiru, ito yicõri Jesús i mũjaja tigorure mani beseja quena. Gãjire beseruja manire, mani rãca ñacacure. Ito yicõri Jesús i wa ucuroca

wa ucure beserujarãji mani. Ito bajigure amarujarãji mani, yiyiju Pedro ñare.

²³ Pedro ñ busija bero, ito ñarã jũarã ñmũare beseyjarã ña. “José Justo Barsabás wame cutigu quenami”, yiyjarã ña. “Matías ñ cuni quenami”, yiyjarã ña. ²⁴ Ito bajiro yicõri, Diore ado bajiro seniyjarã ña:

—Dios gua ʘju, mu masia masa jeyaro ña tuoarise gaye. Ito bajiri guare ñoña mu beserure. ²⁵ Judasre wasoarocu ito yicõri gua rãca riasotirocure ñoña guare. Judas guare wagoquĩ ñeñaro yi ñmogũ. Ito bajiri adocãta ñeñaro yirise waja, waja yiadoju ñaguji ñ, yiyjarã ña Diore senirã.

²⁶ Ito yija José Justo wame gũtagãju uca wõyjarã ña, ito yicõri Matías wame gajegaju. Itigari gũtagãri queocõri, “Tito maji, ñimu ñati Dios ñ beseru”, yiyjarã ña. Gũtagã iti quedija ticõri, “Matías ñami Dios ñ beseru”, yi masiyjarã ña. Ito bajiro bajicõri ña rãca ñasuooyiju Matías coga gubojeno ñarã tu. Juã gubojeno ñarocu ñayiju ñ.

2

Espíritu Santo ñ quedí sãjare gaye

¹ Pentecostés ñari rumu ejaroca Diore masirã ñarocõti cojuti minijua ñayjarã. ² Ñajasaroti oca sãoro ruyuyiju ñmacũju. Buto mino iti wãaro bajiro bajiyiju. ña ñari wiju sãjacõri buto busiyiju iti. ³ Ito yicõri jea ñju mũjarise bajirise goayiju. Ito yicõri sãgũ ruyabeto quedí jeayiju iti. ⁴ Ito yija, Diore riti tuorũnũjaro ña yirocu, Espiritu Santo quedí sãjayiju ñare. Itijunati ricati riti ña masibiti oca ñabojareti busisuooyjarã ña, Espiritu Santo ñ rotiro bajiroti.

⁵ Iti rumuriti Jerusalénju judio masa gaje cutori gãna wadiana ñayjarã ña. Diore rãcubũorona wadiana ñayjarã ña. ⁶ ña busirise iti ruyuja tuocõri, minijuyjarã

masa. Sīgũ ruyabeto ĩnarioti ĩna oca tũoyijarã ĩna. Ito bajiri, no yi masia mañijũ ĩnare. ⁷ Ito bajicõri mano Ʃcayijarã ĩna. Ito yicõri ado bajiro ĩnamasiti gãmeri bũsiyijarã ĩna:

—¿Galilea sita gãna meje ñati, mũa tija? ⁸ Jeyaro ricati ĩna bũsija, ¿no yija mũa oca, yũ oca cũni jeyaro oca ĩna bũsija tũoati mani? Gaje cutori gãna ña mani. ⁹ Jeyaro gãna ña mani. Tite mũa. Ado ñama Partia gãna, Media gãna, Elam gãna, Mesopotamia gãna, Judea gãna, Capadocia gãna, Ponto gãna, Asia gãna, ¹⁰ Frigia gãna, Panfilia gãna, Egipto gãna, ito yicõri Cirene cuto sõjũa Africa gãna, ito yicõri adijũ gãna Roma gãna. Adijũ rujeanati ñama judio masa coriarã. Gãjerãma judio masa ĩna tũoĩare gayere boca ãmigoana ñama ĩna. ¹¹ Ito yicõri Creta gãna, ito yicõri Arabia gãna, adocõ jãjarã ña mani. ¿No yija mani jeyaro gãna ñabojarãti, Dios ĩ queno yirise ĩna bũsija tũoati mani? yiyijarã ĩna.

¹² Mano ĩna rujũ Ʃcaja, no yi masia mañijũ ĩnare. ĩnamasiti gãmeri seniĩayijarã:

—¿No yireoni ñati adi? yiyijarã ĩna.

¹³ Coriarã ado bajiro bũsiyijarã:

—Mecurã yama, yi aja tudiyijarã ĩna, Espĩritu Santo sãjagoanare.

Masare Pedro ĩ gotire gaye

¹⁴ ĩna aja tudija tũocõri, ĩ baba mesa apõstol mesa rãca wũmũ rũgũyijũ Pedro. ĩna ito yija ticõri, oca sẽoro bũsiyijũ Pedro, minijua ñarã jeyaro ĩna tũotoni:

—Queno tũoya yũ ñarã mũa, yũ bũsirise. Adijũ Jerusalén gãna mũa, queno tũoya mũa cũni. ¹⁵ “Mecurã ya mũa”, yibojarãji mũa guare. Mecurã meje ya gũa. Busuri jĩjũ ña maji. Mecurajũ meje ña maji. ¹⁶ Ado robojũa baja. Guare mũa tirise, “Ito bajiro rẽtaro yiroja”, yiyijũ Dios oca

goti ĩsiri masu, Joel wame cutigu. Jane mejeju ado bajiro ucayoņi Joel, Diore yiari:

- ¹⁷ Susari rumuri Espiritu Santo masa jajarare queo sagũ yiguja yu. Yu yerioti busira yiraji mua rĩa masa. Yu ye gaye tireti goaro yiroja mamarare cuni. Bucarareama cãiriju ĩnare busicuja yu.
- ¹⁸ Susari rumuri Espiritu Santo sacuja yu, yure ejabuari masare. Ito bajiri yu yerio busira yiraji ĩna.
- ¹⁹ Ũmacuju macarucuroju tiyamani muare ĩogũ yiguja yu. Mua ĩari tuti, adi sita cuni, tiyamani ĩogũ yiguja yu. Rĩ ĩaro yiroja, ito yicõri jea ujurise, ito yicõri bueri bue dajaro yiroja.
- ²⁰ Ũmacañi cuni yaticoagu yiguĩji. Ũmacañi ĩami gagu cuni, rĩ robo bajiro sũagũ yiguĩji. Iti jeyaro baji jediroca, Jesús ñeñaro yiri masare waja seniri rumu ejaro yiroja. Ñasari rumu ĩaro yiroja Jesús ĩ ito bajiro ĩ ĩori rumu. Guijori rumu ĩaro yiroja.
- ²¹ “Yu Uju, ñeñaro yigu ña yu. Yu ñeñaro yirisere acabojoya mu”, yure yirareama jeame ujuroju ĩna wabore ñaroca ĩnare masogũ yiguja yu, yiyiju Dios, Joelre gotigu, yiyiju Pedro masare.

²² Ito yija mucana tũdi busi remoyiju ĩ:

—Tuo ya yu ñarã ado yu gotiroti. Nazaret gagu Jesús ĩ masiro robo yicõri muare ĩoņi. “Dios ĩ rotiro bajiroti yiņi Jesús”, yi masiaraji mua itire tigoana ĩari. ²³ Ito bajibojarocati, Jesure ĩiacõri, masa quenamenare ĩsiyija mua yucutõju ĩna jajutoni. Iti mua yiroto riojuaju masi yucaru Dios. Ito bajibojarocati muare camotabitiru Dios. Jesure siatoni gãjerare mua ĩsire waja muareti seti ña. ²⁴ Dioama Jesús ĩ godaja bero mucana tũdi ĩ catiroca yicõņi. Ito bajiri godagoana uju Satanás, Jesure ĩiacũ masibisiju. Ito bajiri mucana tũdi caticoañi ĩ. ²⁵ Jane

mejeju mani ñicu David ñayoru Jesús ï Jacure ï busigore ucañi. Tite mua. Ado bajiro busiyiju Jesús Diore:

Cuna yu rãcati ña mu. Ito bajiri ñejuu güire ma yure.

²⁶ Yu tuoïaja queno sosa yure. Ito bajiri buto wanucõri mure busia yu. Ito bajiri yu ya ruju godaja bujato-biti yibicuja yu.

²⁷ Cuna yu masia godarã watoju yure wagobicuja mu. Mu Macu ña yu. Mure rucubuo a yu. Ito bajiri yu ya ruju jogaroca yibicuja mu.

²⁸ Ito bajiri mucana tãdi yu catiroca yigu yiguja mu. Buto wanu quenagũ yiguja yu, mu rãca yu ñaja mucana, yiyiju Jesús Diore, yi ucañi David ñayoru, yiyiju Pedro masare.

²⁹ 'Ito yicõri gaje ña. Tuoya yu ñarã mua. Mani ñicu David ñayoru ï cõja adoti yuje ecoñi. "Ado ña ïre yujeado", ya mani. Ito bajiri ï tuoïarise gaye meje busiyoru ï.

³⁰ David catigujũ, ija bajirotire goti yuri masu ñayoyiju. "Ija yu janerãbatia Dios ï cõaru sigũ ñagũ yiguïji. Yu robo Uju ñagũ yiguïji ï", yi tuoïayiju David, Dios ï gotija tuocõri. Tite mua. ³¹ Ado bajiro ucañi David: "Cristo mucana tãdi catigu yiguïji. Ito yicõri ï ya ruju godana watoju jogabeto yiroja", yiñi David. Ito ï yirisere, ija bajirotire gotigu yiñi ï, yiyiju Pedro.

³² Mucana tãdi busi remoyiju Pedro:

—Jesús ï godaja bero, mucana tãdi ticu gua. Ito bajiri, "ïre tãdi catioñi Dios", ya gua. ³³ Dios ïmacũjuna ñacõri Jesure jiyiju. Dios tu ejacõri ï ya riojocaduja, rucubuoaraju, rujiguïji Jesús. Dios ï goticãdo bajiroti Jesure cũñi, Espiritu Santore guare ï queo sãtoni. Jiju mua tirise, ito yicõri mua tuorise, Espiritu Santo ï ejaja ito bajiro rëtamũ. Ititi ña ï wadire gaye. ³⁴ David ñayoru ïmasire rëtaroti meje ucayõni ï. Jesús ï mujado bajirogoroama, ï ya ruju rãca

ñarocōti ũmacũju mujabitiyoyiju David. Ito bajiri ado bajiro ucayoñi David:

Mani ʘju Cristore ado bajiro yiñi Dios: “Yũ tu riojocaduja rujiya, rũcuboraju.

³⁵ Mu wajana queno mũre ñna cũdiroca yigu yiguja yũ”, yiyiju Dios mani ʘjare. Ito bajiro ucayoñi David, yiyiju Pedro.

³⁶ Yũ ñarã, ito bajiri ñja, “Riti ña”, yi masitoni mũare busia yũ. Cristore, yucutẽoju mua sjarureti, mani ʘju ñarocure, manire masorocure cũñi Dios. ʘti ñami mũcana, yiyiju Pedro masare.

³⁷ Ito bajiro ñ yija tuocõri, buto tuoña usi bata bujatobisijarã ñna. Ito bajiri Pedro mesare seniñayijarã ñna:

—¿No yirujati gua ñja? yiyijarã ñna.

³⁸ ñna ito yija tuocõri, Pedro ado bajiro cũdiyiju ñnare:

—Ñeñaro mua yirise jidicãña, mua ñeñaro yirisere Dios ñ acabojotoni. Ito yicõri, “Jesucristore masirã ñama”, gãjerã ñna yi masitoni, idé gu rotiya mua. Ito yija Espiritu Santo queo sãgũ yiguñi Dios mũare. ³⁹ Dios, Espiritu Santo sã ãmoguñi mũare, ito yicõri mua rĩare, mua janerãbatiare, ito yicõri sõju gãnare cuni. ʘ beserã ñajedirore Espiritu Santo sã ãmoguñi Dios, yiyiju Pedro.

⁴⁰ Iti riti busigu meje yiyiju Pedro. Ito yicõri masare riaso busiyiju ñ. Gaje ado bajiro ñnare riaso busiyiju Pedro:

—Masa ñeñarã rãca wusabesa mua. Camotadiya mua, ñna rãca jeame ʘjuroju mua wabe yirona, yiyiju Pedro.

⁴¹ Ito bajiro Pedro ñ gotija tuo wanucõri, udiãji mil masa ñarã Jesure boca ãmiyijarã. Ito yicõri yoari mejeti idé gu rotiyijarã ñna. ⁴² Ito bajiro yicõri apõstol mesa rãca ñna riasorise tuorona ñna tu minijuasotiyijarã. ñna riasorisere tuo ñiacõri itire tuorũnu jidicãbisijarã ñna. Ito bajiri sãgũ bajiro riti usi cutiyijarã ñna ñja. Ito bajiro tuoñacõri ñna mũcorisere maimenati bojoro bujarãre ñsiyijarã ñna. Coji

rɔyabeto minijuacōri Diore busiyijarã ãna. Ito yicōri, “Iti ña Jesús ya ruju robo bajirise”, yi tuoĩacōri naju bato bayijarã ãna. Manire yĩari Jesús ĩ goda ĩsire tuoĩarã ĩ rotiro bajiro najure bato bayijarã.

Cajero Jesure tuorũnũsuoana ãna ñare gaye

⁴³ Apóstol mesa jaje tiyamani ĩoyijarã, Dios ãna rãca ĩ ñajare. Itire ticōri mano ucayijarã masa ito gãna. ⁴⁴⁻⁴⁵ Sīgũ rɔyabeto Jesure masirãma sīgũ bajiro riti usi cutiyijarã ãna. Gãjerã bojoro bujaja ticōri, ãna ya gajeoni ĩsicōri waja ãmiyijarã ãna, bojoro bujarãre niyeru ĩsirona. ⁴⁶⁻⁴⁷ Co rumu rɔyabeto, sīgũ bajiro riti tuoĩarã ñari, Dios ya wiju minijuasotiyijarã ãna Diore busirona. “Ñasagu ña Dios mu”, yi busiyijarã ãna, Diore rucuborã. Ito yi tũdi wacōri ãna ya wiriju naju bato bayijarã ãna. Buto wanu quenayijarã ãna, ãna baba mesa rãca bare bato barona. “Gãjerã rētoro tuoĩa masirã ña mani”, yi tuoĩabisijarã ãna. Queno ãna yirise ti masicōri, “Queno yirã ñama”, yiyijarã cuto gãna. Co rumu rɔyabeto iti cuto gãna coriarã Jesure boca ãmiyijarã. Jesure boca ãmicōri Jesure masirã tu minijuayijarã ãna. Ito bajiri jãjarã busa Jesure masirã buju wayijarã ãna.

3

*Rudurũ*re yisiore gaye

¹ Co rumu rɔyabeto tres ñaroca riti Diore busisotiyijarã ãna. Ito bajiri itocō tujaroca Dios ya wiju muja wayijarã ãna, Pedro, Juan rãca jũarã, Diore busirona. ² Soje tu sīgũ masu rujiyiju. Cajerojuti wa masibicu rujearu ñayiju ĩ. Ito bajiri wa masibisiju ĩ. Co rumu rɔyabeto ĩ baba mesa ĩre ãmi wasotiyijarã. Ito yicōri soje tu ĩre jidi rojosotiyijarã ãna. Iti soje ado bajiro wame cutiyiju. Seyori soje ñayiju iti soje. Iti soje tu rujicōri ito ejarãre, “Yũre ti maiñame,

jabeto niyeru yure ĩsiña mũa”, yi rujiyijũ ĩ. ³ Pedro mesare sãjarã wana yiroca:

—Yure jabeto ti maiñame mũa, yiyijũ ruduru.

⁴ Ito ĩ yija tuocõri, queno tisayijarã ĩna ĩre. Ado bajiro yiyijũ Pedro ĩre:

—Adojũa tiya mũ, yiyijũ ĩre.

⁵ “Yure jabeto ĩsirã yirãji”, yirocũ queno tuořabojayijũ ĩ. ⁶ Ito yija Pedro ado bajiro yiyijũ ĩre:

—Niyeru ma yure, manirea. Gaje ñasarisejũa mure ejabuacujã yũ. Jesucristo Nazaret gagure tuorũnucõri, “Wũmũña mũ, wasa”, ya yũ mure yiyijũ Pedro rudurũre.

⁷ Ito bajiro yicõri ĩ ya riojocadujã ñiacõri tũa wũmũo rũgõyijũ Pedro. Ito ĩ yirocati, ĩ ya ñicũri sũocoayijũ ĩre, ruduru ñabojarũre. ⁸ Ito bajiri bubu quedi rũgũcõri, wasuoyijũ ĩ. Pedro mesa rãca sãja wayijũ ruduru ĩja, Dios ya wijure. “Dios queno yami yure. Yũ ñarise cutirise yure yisioami ĩ”, yi wanũ quena wayijũ ĩ. ⁹ Iti wijũ Dios ya wijũ ñarã ĩ waja tiyijarã ĩna. “Queno yami Dios yure”, ĩ yi busija tuoyijarã ĩna. ¹⁰ Ito bajiri ĩre ti masicõri ucayijarã ĩna. “Soje tũ rujigũ, ruduru, niyeru seni rujigũ, ¿meje ñati ĩ?” yiyijarã ĩna ucare rãca.

Pórtico de Salomón wame cutirijũ masare Pedro ĩ gotire gaye

¹¹ Ruduru ñabojarũ, Pedro mesa watoje ñayijũ ĩ. ĩnare jidicãbisijũ ĩ. Dios ya wi tũ, Pórtico de Salomón wame cutirijũ rũgõyijarã ĩna Pedro mesa. Iti ito bajiro rõtaja ti ucacõri, masa jãjarã ũma minijuayijarã ĩna. ¹² Masa ĩna minijuaja ticõri, ado bajiro busiyijũ Pedro ĩnare:

—¿No yija ti ucati, yũ ñarã mũa? Sõco busa tiya guare. Ñni rudurũre guamasiti yisiobijũ. Gũa masiro robo yija meje, Diore queno gũa cudija meje wami ãni ruduru. ¹³ Ado robojũa baja. Jesús ũmacũjũ gagũ ĩre yisioñi. Mani ñicũsabatia Abraham, Isaac, ito yicõri Jacob cũni Diore

riti rŭcubwuyijarã ĩna. Dios ĩna rŭcubwuwu mucana ĩti ñami ĩja. Godarure tũdi catiocõri, masa ĩna rŭcubwuwu rotu gayere jidicãyijũ Dios ĩ Macũ Jesure. ĩ Jesureti ñiacõri ĩsiyija mũa, ñari masa ujarãre, ĩre ĩna sãtoni. Ujũ Pilato, Jesure ĩ bucõa amobojarocati, mũajũa bucõare amobisija. ¹⁴ Pilatore, Jesũs quenagũre bucõa rotuado õno yirã, sãari masure bucõa rotiyija mũa Pilatore. ¹⁵ Ito yirã riti masare catire gaye ĩsigũre sãa rotiyija mũa. Ito bajibojarocati, Dioama godarure tũdi catiocõni. ĩre ticõri, “Mucana tũdi catiami”, yi masia gũa, yiyijũ Pedro.

¹⁶ Ito yicõri mucana ado bajiro busi remoyijũ Pedro:

—Ãni ruduru ñabojacacure ti masia mũa. “Jesũs yure yisio masiami”, ĩ yi tuoĩajare, yoari mejeti ĩ ya ñicuri seocoayijũ ĩre. Ñaro bajiroti ĩre yisioĩ Jesũs. Itire ti masia mani, yiyijũ Pedro.

¹⁷ Masia yũ ñarã yũ ĩja. Mani ujarã rãca Jesure sãa rotiyija mũa. “Buto ñeñaro ya gũa”, yi tuoĩa masibitibojarãti ito bajiro yiyijari yũ ñarã, ya yũ mũare. ¹⁸ Jesure mũa sãcatijũ, “Ito bajiro yiroja”, Dios ĩ yire ñaro bajiroti bajicũ iti. Dios ĩ oca gotiri masa ĩre yiari ado bajiro gotiyijarã jane mejeju: “Cristo quenabeto tũbujacõri, godagũ yiguĩji”, yiyijarã Dios oca gotiri masa. ¹⁹ Ito bajiri iti oca tũocõri ñeñaro mũa yirisere jidicãña mũa. Ito yicõri Dios ĩ usi cutiro bajiro tuoĩaña mũa, ñeñaro mũa yirise ĩ acabojotoni. Ito yija Dios mũa ya usijũ usirioya mani mũare jidicãguĩji. ²⁰ Ito yija mucana tũdi cõagũ yiguĩji Dios, Cristore. Jane mejeju besecãni Dios, Cristore mani Ujũ ñarocure. ²¹ Adocãta umacũju ñaguĩji Cristo. Co rũmũ adi macãrucũrore mucana quenogũ yiguĩji Dios, ĩ goticãdo bajiroti. Dios ĩ queno tũori rũmũ bocatigũ yiguĩji Jesucristo. Adi ña Dios oca goti ĩsiri masa, Diore rŭcubwuwũ ĩna ucare. ²² Sũgũ Dios oca goti ĩsiri masũ, Moisẽs wame cutigũ, ado bajiro gotiyoiĩ mani

ñicusabatiare: “Dios mani ʘju yure ï cõado bajiroti, gãji ï oca gotirocu cõagũ yiguĩji. Dios ï cõarocu mani comasiti ñagũ yiguĩji. ²³ Jeyaro ï yirise yiro bajiroti cudiba mua. Yiro robo cudimenare, mani Israel gãnare gajeroju ãmicõa ruyuriocõgũ yiguĩji”, yiyiju Moisés ñayoru. Adi ña mani ñicusabatiare, ï gotire, yiyiju Pedro masare.

²⁴ Mucana tũdi busi remoyiju Pedro:

—Samuel bero gãna cuni Dios oca goti ïsiri masa, adi rumuri bajiroti gayere, ñaro bajiroti gotiyoyijarã ñna cuni. ²⁵ Jane mejeju, mani ñicusabatiajuare Dios ï goticãrere gotiyijarã ñna Dios oca gotiri masa. Dios mani ñicusabatiajuare, ï goticãre ñajare quenarise ejaro yiroja manire. Ado bajiro mani ñicu Abraham ñayorure goticãyiju Dios: “Queno masa jeyaro wanu quenare gaye ejaro yiroja, mu rã janerãbatiana suoriti ï rujeajare”, yiyiju Dios mani ñicu ñayorure gotigu. ²⁶ ï Macure tũdi catiocõri, cajero mani rãca ñarocure ïre cõaõi Dios, mani queno wanu quenatoni. Ito yicõri mani ñeñaro yirisere jidicãtoni, ï Macure cõaõi Dios, yiyiju Pedro masare gotigu.

4

ʘjarã ñasarã riojo Pedro mesa ñna busire gaye

¹ Pedro, Juan rãca jũarã masare ñna riaso ñaroca paia ejayijarã, saduceo gaye tuoõarã, ito yicõri Dios ya wi coderi masa ʘju cuni. ² Pedro ito bajiro masare ï riasoja tuoõõri, bũto junisini ejayijarã ñna. Ado bajiro riasoyiju Pedro ñnare: “Jesús ï godaja bero mucana tũdi catiõi. Ito bajiri mani cuni tũdi catirã yirãji, yi tuoõa mani”, yiyijarã Pedro mesa masare. ³⁻⁴ Coriarã jãjarã Jesús oca tuo ãmisãõõri Jesure boca ãmiyijarã ñna. Ito bajirã riti jãjarã ãmua co dũjamocõ mil masacõ ñarã, buju wayijarã ñna, Jesure masirã. Ito bajiri paia, saduceo gaye tuoõarã, Dios ya wi coderi masa ʘju cuni bũto junisinyijarã iti tuoõõri. Ito

bajiri Pedro mesare ãmi wacõri tubiayijarã ãna, ñamicajũ itĩ ñajare.

⁵ Busuri itijũ, Jerusalenti, mũcana minijuayijarã judio masa ɯjarã, gãjerã bũcũrã, ito yicõri bũcũrã rotirise riasori masa cũni minijuayijarã ãna. ⁶ Paia ɯjũ Anás wame cutigũ cũni ito ñayijũ. Ito yicõri Caifás, Juan, Alejandro, gãjerã paia ɯjarã ñajediro minijua ñayijarã itojũ. ⁷ Ito bero Pedro mesa tubiara wijũ ñarãre, ãmi wadi rotiyijũ Anás. Pedro mesa ĩ tũ ãna ejaroca, ado bajiro seniñayijũ Anás:

—¿Ñimũ mũare masare riaso roticati? Ito yicõri, ¿ñimũ ĩ rotija rudurũre yisiocati mũa? yiyijũ Anás Pedro mesare.

⁸ ĩ seniñaja tũocõri, ado bajiro cũdiyijũ Pedro, Espiritu Santo ĩ masirisena:

⁹ —Tũoya mũa. Rudurũre gua queno yire, ito yicõri ĩre gua yisiore, ¿itire guare tũo tudiatĩ mũa? yiyijũ Pedro, masa ɯjarãre ito yicõri bũcũrãre cũni. ¹⁰ Mũa queno masitoni, ito yicõri Israel sita gãna ñarocõti ãna masitoni, mũare ñasarise gotia yũ. ãni rudurũ ñabojarũ mũa riojo rũgõgũre yisioñĩ Jesús Nazaret gagũ. Jesús, yucutẽojũ mũa sũarũti, Dios tũdi catiorũti, ĩti rudurũre yisioñĩ. ¹¹ Jane mejejũ David ñayorũ ado bajiro ucayoñĩ: “Mũa wi meniri masa gãtagãre cõabojayija mũa. Ito bajibojarocati mũa cõaraga ñasarica ñaroja gãtagã”, yi ucañĩ David ñayorũ, Jesure tũoĩa yugũ. Ado bajiro baja yireoni ña adi. Mũa judio masa ɯjarã, Jesure ãmomena yirãji. Ito bajibojarocati ñasagu ñagũ yiguĩji ĩ. ¹² Jesucristo sũgũti ñami adi macãrucũrojũ masare masorocũ Dios ĩ cõarũ. Jesús sũgũti manire maso masiguĩji. Ñimũjua gãji ĩ robo bajigũ maquĩji, yiyijũ Pedro ɯjarãre.

¹³ Pedro, Juan rãca ãna oca sẽoro busija tũocõri, bũto tũoĩa oca jaiyijarã ɯjarã. “Bũto papera riasotibitiana ñabojarãti queno busiama ãna. Jesús rãca ñagoanati ñari seyoama ãna. Ito bajiri ĩre bajiroti riasoama”, yi

tuoŕayijarã ęjarã. ¹⁴ Ruduru ñabojaru, Pedro mesa rãca ĩ ñajare, “Rudurure yisiobisija mua”, yi masibisijarã ęjarã ĩnare. ¹⁵ Ito bajiri macũju budi wa rotiyijarã ęjarã, Pedro mesare. Ito yicõri ĩnamasiti gãmeri busi ñayijarã ĩna ĩja:

¹⁶ —¿No yiana mania Pedrore, Juanre cuni? Jerusalén gãna ñarocõti masiama rudurure ĩna yisiore. Ito bajiri, “Bũrãti yama ĩna”, yi masia ma. ¹⁷ Ado bajiro ĩnare gotiruja mani: “Jesús gaye tũdi mua busi remoja, quenabeto tũbũjarã wana ya mua. Ito bajiro mani ĩnare gotija, gãjerãre Jesús oca gotimena yirãji ĩna”, yi tuoŕayijarã ĩna.

¹⁸ Ito yija mucana tũdi jisõyijarã ĩna Pedro mesare. ĩna sãja ejaroca, “Masare riasobesa mua, ito yicõri Jesús gayere busi ęyabesa mua”, yibojayijarã ęjarã Pedro mesare. ¹⁹ Ito bajiro ęjarã ĩna busija tuocõri, ado bajiro cudiyijarã Pedro mesa:

—Mũare gũa cudijama, Diore cudimena robo bajiro baja gũa. Diore cudiado õno yirã, ¿mũare cudirujati gũa? yiyijarã ĩna. Dios ĩ tiro riojo, ¿no bajiro quenaroja, yire masiati mua? Diore cudirã yirãji, ya gũa mũare. ²⁰ Jesure gũa tuogore, gũa tigore cuni, itire busi jidicãdo ma gũa, yiyijarã Pedro mesa.

²¹ Itire tuocõri:

—Tũdi busi ęyabesa Jesús gayere. Jesús gayere mua riasoja, quenabeto tũbũjarã yirãji mua, yiyijarã ęjarã mucana.

Ruduru ñabojaru ĩ waja ticõri, Diore rũcũbuoyijarã masa. “Quenoguti yigu ñami Dios”, yiyijarã masa. Ito ĩna yija masicõri, masare bũto gãyiyijarã ęjarã. Ito bajiri Pedro mesare quenabeto tũbũjaroca yibisijarã ĩna. Ito bajiri riojoti bucõacõyijarã ęjarã Pedro mesare. ²² Ruduru ñabojaru, ĩna yisioru, jũarã masacõ rẽto busaro rodori tũjagu ñayiju ĩ.

Gũa oca sęoroca yiya, yi Diore ĩna senire gaye

²³ Budi warãjuama ñna baba mesa tũju wacoayijarã Pedro mesa. Ñna baba mesa tu ejacõri jeyaro ujarã ñna busigore gotiyijarã ñna. ²⁴ Itire tuocõri sīgũ bajiro riti usi cutirã ñari Diore busiyijarã ñna:

—Dios gua Jacu, mu sīgũti ña buto masigũ. Macãrucũrore meniyija mu, sita cuni, ito yicõri riari. Macãrucũro gaye jeyaro meniyija mu. Ito yicõri adi macãrucũro jeyaro ñarotire rujeoyija mu. ²⁵ Jane mejeju, Espiritu Santore cõayija mu gua ñicu David ñayoru, mu oca ñ busitoni. Ado bajiro ucayoñi David, mure queno moa isigũ ñari:

¿No yija Cristore junisiniati judio masa meje ñarã cuni?
¿No yija judio masa rocati ñasarise meje tuoñati?

²⁶ Adi macãrucũro gãna ujarã minijuacõri ña yucãma, mure ñeñaro yirona, ito yicõri Cristore cuni ñeñaro yirona, yi ucañi David ñayoru.

²⁷ Riti yiñi David. Ñ gotiado bajiroti bajicu gua ya cuto. Uju Herodes, ito yicõri Poncio Pilato, judio masa meje cuni, ito yicõri Israel sita gãna cuni cojuti minijua ñañi ñna. Mu Macu, ñeñarise yibicure ñeñaro yirona minijuañi ñna, masare masotoni mu cõarure. ²⁸ Mu Macure sãañi ñna. Jane mejeju, ado bajiro rëtaru yiroja, yiyija mu, mu masirisena. ²⁹ Dios gua Jacu, guare tuoya. “Quenabeto tõbujarã yirãji mua”, guare ñna yirise acabojabesa mu. Guare ejabuaya mu. Ñaro bajiroti mure cudi ãmoa gua. Ñe guijobeto, Jesús oca quenarise gua busitoni guare ejabuaya mu. ³⁰ Mu masirisena masa cõrãre masoña mu. Ito yicõri tiyamani cuni yiya mu, “Jesuna suoriti bajaia adi”, masa ñna yitoni, yiyijarã ñna Diore busirã.

³¹ Diore ñna busi tioroca, ñna minijua ñariju sita ueyiju. Sita ueriju tototi, Espiritu Santo quedi sãjayiju ñnare. Espiritu Santore queno cudicõri, ñe güire mejeti Dios oca masare gotisuoayijarã ñna.

“Yũ sīgũ ye ña gajeoni”, yimena ñari gājerāre batore gaye

³² Jesure masirā sīgũ bajiro riti tuoĩa ñayijarā ña. Ña rucorise, “Yũ sīgũ ye ña”, yibisijarā ña. Ña baba mesare sīgũ ruyabeto batoyijarā ña. ³³⁻³⁵ Sita rucorā, ito yicōri wiri rucorā, gājerāre ñsiyijarā ña. Iti ñsicōri niyeru bujayijarā ña. Niyeru bujacōri apóstol mesare ñsiyijarā ña, bojoro bujarāre ña ñsitoni. Ito bajiri ña rāca gāna sīgũjũ bojoro bujarā mañijarā ña. Jesús oca quenarise riaso jidicābisijarā apóstol mesa. “Jesús ñ godaja bero, mucana tudĩ caticōri, ñami mucana”, yi queno sēo quenaro gotiyijarā ña masare. Ito bajiroca Jesure masirā ñarocōreti queno ña wanũ quenatoni, ñnare ejabuayijũ Dios. ³⁶ Jesure masirā wato ñayijũ sīgũ levita masũ. José wame cutigũ ñayijũ ñ. Chipre wame cutiri yogajũ rujearu ñayijũ ñ. Apóstol mesa, Josére gaje wame wōyijarā, Bernabé. Griego ocama, “Wanũ quenare gaye riasogu”, yireoni ñayijũ iti wame. ³⁷ Josére sita ñayijũ. Itire gājire ñsiyijũ ñ. Iti waja niyeru bujacōri apóstol mesare ñsiyijũ, bojoro bujarāre ña batotoni. Queno yigũ ñayijũ José.

5

Ananías ñ manajo Safira rāca ña ñeñaro yire gaye

¹ Gājijũama, Ananías wame cutigũ ñ manajo Safira rāca, queno yirā meje ñayijarā ña. Ananías ñ manajo rāca ña ya weseca gājerāre ñsiyijarā. Ito yicōri niyeru bujayijarā ña. ² Ananías ñ manajo rāca coro bajiro tuoĩayijarā ña. Ito bajiri niyeru jabeto yeyoyijarā ña. Ito yicōri apóstol mesare ñsigũ wayijũ ruyarise. Ñnare ñsi wacũ, “Adi riti bujabũ yũ”, yiyijũ Ananías ñnare. ³ Ito ñ yija tuocōri, ado bajiro busiyijũ Pedro ñre:

—Ananías, ¿no yija rũmũa ujũre cudiatĩ mu? Mu ya usijũ rũmũa ujũ sājañi mũre. “Adi riti bujabũ yũ”, mu yija,

Espíritu Santore ruo ãmogũ ya mũ. ⁴ Weseca mũ ya weseti ñabojadoja, mũ ïsi ãmoja, mũ ïsi ãmobeja cuni. Mũ ãmoro bajiro yirũjaboyija mũre. Weseca waja mũ bujarise cuni mũ yeti ñabojadoja. Mũ ïsirotocõti, “Adocõti ïsicũja yũ”, yirũjaboyija mũre. ¿No yija ñeñaro tuoĩacõri ruori mũ? Mũ ruobojaja cuni, guare riti meje ruogu ya mũ. Diore cuni ruogu ya mũ, yiyijũ Pedro Ananíasre.

⁵ Ito bajiro ï yiroca cojisiti cõ quedicoayijũ Ananías. Ito bajija tuocõri, ito gãna ruje güiyijarã. ⁶ Ito yija coriarã mamarã Ananías ya rujure gũmacõri ïre yujerã wayijarã ïna.

⁷ Ito bero udiãji cõrecõ ejayijo Ananías ñabojaru manajo. “Ito bajiroja”, yibisijo iso.

⁸ —¿Adi ñarocõti ñati weseca waja, mũa bujare? yiyijũ Pedro isore.

—Ñarocõti ña, yi ruoyija iso.

⁹ Ito iso yija tuocõri, ado bajiro yiyijũ Pedro isore:

—¿No yija mũ manũju rãca sũgũre bajiro usi cuticõri, Espiritu Santore ruo ãmori mũa? Macũju tũjama mũ manũjure yujerã ejana. Mũcana mũre ãmi warã yirãji, mũre yujerona, yiyijũ Pedro isore.

¹⁰ Ito ï yirijuti, cojisiti cõ quedicoayijo iso cuni. Sãja wacõri cõrore ti bujayijarã mamarã. Ito bajiri isore ãmi budi wacõri manũju ñabojaru tũju yujeyijarã ïna mũcana.

¹¹ Jesure masirã ñarocõti, ito yicõri masa jeyaro, “Ito bajiyijũ”, yija tuocõri, buto güiyijarã ïna.

Jaje tiyamani ïna ïore gaye

¹² Iti rũmuri Jesure masirã sũgũ ruayabeto sũgũ bajiro riti usi cuticõri, Dios ya wi tũ, Pórtico de Salomón wame cutirijũ minijuasotiyijarã ïna. Jerusalén gãna ïna tiro riojo Dios ï masiro bajiro ï ejabuarisena jaje tiyamani ïoyijarã apóstol mesa. ¹³ Jesure masirãre queno rũcũbuoyijarã Jerusalén gãna. Ito bajibojarocati Jesure masirã tũ ware

güiyijarã ñna. ¹⁴ Coriarã buto güiyijarã, ito bajibojarocati jãjarã Jesús oca tuo ãmisãyijarã. Romia cuni, ãmua cuni Jesús oca tuo ãmisãyijarã ñna. Ito bajiri jãjarã busa buju wayijarã Jesure masirã. ¹⁵ Tiyamani Pedro ï ïogore tuocõri, cõrãre ma tu ñna cani jesari cumuro rãcati cüyijarã masa. Pedro ï rõtaja tiana yirona, bocatiyijarã cõrã. Manire moañajaro yirona, bocatiyijarã ñna ïre. Manire ï moañabeja cuni, ï rãmúgoti mani joe rõtajaro yirona, bocatiyijarã. Tudi cati ãmorã ïre bocatiyijarã ñna. ¹⁶ Jãjarã masa, Jerusalén tu gãna wija wayijarã Jerusalénju cõrãre ãmi warã. Ñna ya usiju rãmúa sãñarãre cuni ãmi wayijarã. Cõbojana ñajediro tuja jedicoayijarã ñna. Ito yicõri rãmúa sãñabojana cuni rãmúa budicoayijarã ïja.

Apóstol mesare ñna usirio codere gaye

¹⁷ Iti tuocõri paia uju ito yicõri ï baba mesa saduceo gaye tuoïarã buto ti tudiyijarã apóstol mesare. ¹⁸ Ito bajiri ñia roticõri Jerusalén ga wiju, tubiara wiju tubia rotiyijarã ñna, apóstol mesare. ¹⁹ Tubia ecoana ñna ñabojarcoti iti ñamiti iti wiju ángel goayiju ñnare. Ito bajiri sojeri janacõri ñnare tãa ãmi wayiju ï:

²⁰ —Dios ya wiju wasa mua. Ito ejacõri masare gotiba, ñna cuni catitñnare gaye ñna bujatoni, yiyiju ángel ñnare.

²¹ Ito bajiri busuri jñju, Dios ya wi sãjacõri masare riasoyijarã ïja.

Ito bajiro ñna riasoroca ricati paia uju ï baba mesa rãca Israel sita gãna ujarãre jiyijarã, minijuatoni. Ito yicõri, “Tubiara wiju ñarãji”, yirona apóstol mesare ñna ãmitoni surarare cõayijarã ñna. ²² Tubiara wiju ñna ejaja, mañijarã ñna. Ito tiboja, tudi wacõri, ujarãre gotirã wayijarã surara:

²³ —Tubiara wi queno soje biara wi ñaroca ejabojabu gua. Coderi masa cuni itoti ñabojama. Ito bajibojarocati soje janacõri, gua tija, apóstol mesa mama, yiyijarã ñna.

²⁴ Iti oca tʉocõri, paia ʉjʉ ito yicõri Dios ya wi coderi masa ʉjʉ, no yimena bʉjayijarã ñna. Iti tʉocõri, “¿No bajiro yirojada ñja?” yiyijarã ñna. ²⁵ Ñna bʉjatobiti ñaroca sīgũ ejayijʉ ñna tʉ. Ado bajiro gotiyijʉ ñ ñnare:

—Tubiara wijʉ mʉa bia cūbojana, Dios ya wijʉ masare riasorã yama ñna, yiyijʉ ñ ñnare.

²⁶ Ito yija Dios ya wi coderi masa ʉjʉ, ito yicõri ñ ya moari masa rãca apóstol mesare ãmirã wayijarã ñna. Bʉto sēoro yimenati ãmi wayijarã ñnare. “Masa jãjarã gũta reaborãji manire, mani sēoro yija”, yi tao gũirã sēoro yibisijarã ñna. ²⁷ Ñnare ãmi wacõri, ʉjarã riojo ñnare jidi rũgõyijarã ñna. Ito yija paia ʉjʉ ñnare ticõri ado bajiro yiyijʉ ñnare:

²⁸ —Jesús gayere mʉa riasorisere, mʉare rēobojacʉ gʉa. Ito yibojarcati Jerusalén gãna ñnarocõreti masare riaso ucuyija mʉa. Ito bajiri sīgũ rʉyabeto masiama mʉa riaso ucurisere. “Jesús ñ godare gaye ñnare seti ña”, yiyija mʉa gʉare, yiyijʉ paia ʉjʉ apóstol mesare.

²⁹ Ito ñ yija tʉocõri, ado bajiro ñre cʉdiyijarã apóstol mesa.

—Diojʉare cʉdisʉorʉja mani, masare mani cʉdiroto riojʉa. Dios rotirisejʉa ñasa masa rotirise rētoro, yiyijʉ Pedro ñ baba mesa rãca. ³⁰ Jesús yucutēojʉ mʉa sãa rotirʉreti, Dios mʉcana tʉdi ñ catiroca yĩni. Ñ Dioti ñami, jane mejejʉ mani ñicʉsabatia ñna rũcʉbʉogorʉ. ³¹ Dios ũmacũjʉna ñacõri, Jesure jĩni. Ito bajiri ñ ya riojocadʉja, rũcʉbʉorajʉ rujiguĩji Jesús adocãta. Jesús mani ʉjʉ ñarocʉ, ito yicõri ñeñaro mani yirise waja yi ñsirocʉre cũni Dios. Mani Israel gãna ñeñaro mani yirise jidicãtoni, ito yicõri, “Jesús ñeñaro yʉ yirise itire ãcabojoya”, mani yi senitoni cũni Dios Jesure. ³² Espiritu Santo sãñagoana gʉa ñajare, ñna sʉoriti Dios ñ jeyaro yigorere gotia gʉa. No Dios

ĩ yiro bajiro cudigu, Espiritu Santo ĩre sãgũ yiguĩji Dios, yiyiju Pedro ujarãre.

³³ Pedro ito ĩ yija tuocõri, bato junisiniyijarã ĩna. Ito yicõri Pedro mesare sĩa amoyijarã ĩna. ³⁴ Ujarã rãca sigũ fariseo gaye tuoĩagũ ñayiju ĩ. Gamaliel wame cutigu, judio masa ĩna rotirise riasori masu ñayiju ĩ. Masa ruje rucubuoijarã ĩre. Gãjerã ujarã rãca busirocu wumu rãgũcõri, Pedro mesare bucõa rotiyiju Gamaliel. ³⁵ Ito yija ado bajiro busiyiju ĩ baba mesa ujarãre:

—Queno tuoya yu ñarã mua. Āna masare mua yi amorisere, queno tuoĩaña mua. ³⁶ ¿Teudas ĩ yigorere acabojati mua? Nocõ rodori mejeti rãta, “Ñasagu ña yu”, ĩ yija bero. Iti oca tuocõri, “Riti bajiroja”, yirona cuatro cientocõ umua suyabojayijarã Teudas ñabojarure. Ito bero yoa busari gãjerã ĩre siacõyijarã. Ito bajiri ĩre suyabojana ĩna amoroti batacoayijarã. ĩ riasobojare cuni jedicoayiju. ³⁷ Ito bero mucana masare ĩna cõĩari rumuri Galilea gagu, Judas wame cutigu ñayiju. ĩre cuni ĩ busirise tuocõri masa jãjarã suyabojayijarã. Ito bero ĩre siacõyijarã gãjerã. Ito yija ĩre suyabojana ĩna amoroti batacoayijarã ĩna. ³⁸ Ito bajiri muare gotia yu. Usirioro yibesa anare. ĩna amoro wacõato. ĩna riasorise gaye masa ye iti ñaja jedicoaro yiroja. ³⁹ Dios ye ĩna riasojama, no yicõri camota masimenaji mua. Queno tuoĩaña mua Dios rãca mua ñeñame yirona, yiyiju Gamaliel, ĩ baba mesa ujarãre. Ito bajiro ĩ yija tuocõri, “Ri ya mu”, yiyijarã ĩna.

⁴⁰ Ito yija Pedro mesare jisõyijarã ĩna mucana. Ito yicõri ñnare baje rotiyijarã ĩna. Ito yicõri Jesús gaye busirere ñnare reoyijarã ĩna. Ito yija ñnare jidicãyijarã. ⁴¹ Godoti wanu budiyijarã Pedro mesa ujarã tu ñabojana. “Jesús oca gotitoni Dios ĩ manire cũja quenasacõa, quenabeto mani tõbujabojarocati”, yiyijarã Pedro mesa. ⁴² Ujarã ĩna Jesús gaye ĩna reobojarocati masare riaso jidicãbisijarã

ĩna Pedro mesa. Dios ya wiju Jesucristo gaye masare riasoyijarã ĩna. Ito yicõri masa ya wiriju cuni riasoyijarã ĩna.

6

Jua ãmojeno ejabuari masare ĩna cõre gaye

¹ Ito rodoriti Jesure masirã jãjarã busa buju wayijarã. Griego oca busirãjua, Hebreo oca busirãre busitusuoyijarã. Griego oca busirãjua, ado bajiro busituyijarã Hebreo oca busirãre: “Co rumu ruyabeto mua bare batobojaja, corocõ batobea mua. Mua rãca gãna wajeagoana romiare riti jairo ĩsia mua. Gua rãca gãna wajeagoanareama queno ĩsibea mua”, yiyijarã ĩna. ² Ito bajiro ĩna gãmeri busituja tuocõri, Jesure masirã ñarocõreti miojuyijarã apóstol mesa:

—Dios oca gua riasorise jidicã masibea gua. Guareama gua riasorisejua ña, naju batore gaye rëtoro ñasarise. ³ Ito bajiri jua ãmojeno masa cõrũjarãji mua guare ejabuarona. Ado bajirãre ãmũare beserũjarãji mua. Queno tuoĩarã, queno rũcubũoana, ito yicõri Espĩritu Santore queno cudirã, mua beseja quena. Ito bajirãre guare ejabuarona cõrũjarãji mua. ⁴ Guama ado bajiro yisotirã yirãji. Diore riti busisotirã yirãji, ito yicõri masare riasorã yirãji guama, yiyijarã apóstol mesa ito ñarãre.

⁵ Ito bajiro apóstol mesa ĩna busija tuocõri, sīgũ bajiro riti tuoĩa jediyijarã ĩna, Jesure masirã. Ito yicõri sīgũre beseyijarã ĩna. “Esteban ĩ ñami Jesure queno tuorũnucõri Espĩritu Santore queno cudigũ”, yi tuoĩacõri ĩre beseyijarã ĩna. Ito yicõri Esteban bajiro tuoĩarãre cuni beseyijarã ĩna. Adocõ ñayijarã ĩna Esteban baba mesa: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, ito yicõri Antioquía gagũ Nicolás. Judio masũ meje ñabojaguti ĩna queti ocare rũcubũogũ ñayiju ĩ. Itocõ ñayijarã bare batotoni ĩna

cūana. ⁶ Ito bajiro ñnare bese tñocōri, “Āna ñnama iti masa, gūa cūrona”, yiyijarā Jesure masirā, apóstol mesare. Ito yicōri ñna joe āmo moa jeocōri Diore būsijarā apóstol mesa, quenaro Dios ñnare ejabuatonu.

⁷ Masa jājarā būsā tuo wayijarā Dios ocare. Ito yiroca riti Jerusalénjū Jesure masirā jājarā būsā bñjū wayijarā. Ito yija Paia masa cūni jājarā Jesús ocare queno tuorñnuy-ijarā.

Estebanre ñna ñiare gaye

⁸ Estebanre queno yiyijū Dios. Ito yicōri ĩ masirisere Estebanre jidicāyijū. Ito bajiri Esteban tiyamani ruje ñoyijū masa tiro riojo. ⁹ Ito yija co rūmū Esteban rāca gāmeri tuoña būsijarā coriarā. Minijuara wijū wasotirā ñayijarā ñna. Moa ĩsiri masa ñagoana ya wi wame cutiyijū iti wi. Moa ĩsiri masa ñagoana co cuto gāna meje ñayijarā ñna. Cirene gāna, Alejandría gāna, ito yicōri Cilicia sita gāna, ito yicōri Asia sita gāna ñayijarā ñna. ĩna ruje tuoña būsijarā Esteban rāca. ¹⁰ Ito bajibojarocati Estebanñuama queno būsī masiyijū, Espiritu Santo queno ĩre ĩ ejabuajare. Ito bajiri būsī rētocū masibisijarā ñna, ĩre būsibojana. ¹¹ Ito bajiri būsī masibiticōri, gājerāre niyeru ĩsijarā ñna, Estebanre ñna oca menitoni. “Diore cūni, Moisésre cūni quenabeto būsituami Esteban”, yi ruo gotijarā ñna gājerāre, niyeru boca āmianajua. ¹² ĩna ruore ocare tuorñnucōri, cuto gāna Estebanre ruje junisiniyijarā. Iti tuo junisinicōri bucurā ito yicōri judio masa rotirise riasori masa cūni Estebanre ñnayijarā, ũjū tū āmi warona. ¹³ Estebanre ũjū tū ñna āmi ejaroca niyeru boca āmigoana ado bajiro ruo gotijarā:

—Coji meje Esteban Dios ya wire ĩ būsituja, ito yicōri Moisés ĩ rotirisere ĩ būsituja tuocu gūa, yiyijarā ñna. ¹⁴ Ito yicōri Esteban ado bajiro ĩ būsija tuocu gūa. “Jesús

Nazaret gagu Dios ya wire jana batecõgũ yiguĩji, ito yicõri Moisés í rotire mani usi cutibojarise, itire cuni cõacõgũ yiguĩji”, ito bajiro Esteban í yija tuocu gua, yi ruo gotiyijarã ñna.

¹⁵ Ito yija ɸjarã tisayijarã Estebanre. Ñre ñna tija, rio yori rio ñayiju. Dios ñaro gagu ángel rio robo bajiro bajiyiju.

7

Seti ma yure, Esteban í yire gaye

¹ Ito yija paia ɸju ado bajiro seniñayiju Estebanre:

—¿Riti ñati mu ito yire? yiyiju Estebanre.

² Ito í yija tuocõri, cudiyiju Esteban:

—Yu ñarã tuoya mu. Jane mejeju Dios oca goayiju mani ñicu Abraham ñayorure. Mesopotamia í ñarocaju rëtoro masigũ Dios oca ruyuyiju, Haránju í waroto ri-
ojuaju. ³ Ado bajiro ruyuyiju Dios oca: “Mu ya sitare wagoya, ito yicõri mu ñarãre cuni wagoya, gaje sitaju yu mure curotoju”, yiyiju Dios mani ñicu ñayorure. ⁴ Ito yija, Dios ito bajiro í yija tuocõri, Caldea sitare wagoyiju í. Ito yicõri Haránju ñagũ wayiju. Itoju Haránju ñna ñaroca mani ñicu jacu ñayoru itoju godagoyiju ñre. Ito bero adoju mani ya sitaju Abraham í ñatoni ñre cõañi Dios. ⁵ “Adi sitaju ñaña”, yibojagati, “Jabeto adi ña mu ya sita”, yibisi Dios ñre. Ito bajiri, “Adi ña yu ya sita”, yi masibisiju Abraham. Cojisiti ado robo, bajiro yiroja yiari goticãñi Dios Abrahamre. “Iti sita mure ísicuja yu. Mu godagoja bero mu janerãbatia ya sita ñaro yiroja iti”, yiyiju Dios Abrahamre, rĩa macu í ñarocaju maji. ⁶ Iti wato gaje gotiyiju Dios Abrahamre. “Ija co rumu adi sitare wagorã yirãji mu janerãbatia. Ito bajiri adi sitare wagocõri gãjerã ya sitaju ñabojarã yirãji mu janerãbatia. Gãjerãre moa ísiri masa ñarã yirãji ñna. Gãjerã quenabeto ñna tõbujaroca yirã yirãji. Yoari sigũ masucõ masacõ rodori itire tuoñarã yirãji

ina. ⁷ Ito bajibojarocati m̄ janerābatiare ñeñaro yirāre quenabeto ina tōbujaroca yigū yigūja yū cūni. Iti cūtoṛe wagocōri adi sitaju tūdi ejarā yirāji m̄cana. Adoju ñacōri yure rūcūbuorā yirāji”, yiyiju Dios, mani ñicu Abraham ñayorure. ⁸ Ado bajiro rotiyiju Dios Abrahamre: “Yū mure gotire m̄ tuo masija, ‘Dios yagu ñagū yiguji āni’, yirocū m̄ macū ñarocure pī gaja wiṛo tagu yigūja m̄”, yiyiju Dios Abrahamre. Ito bajiri ī macū Isaac ī rujearoca ūdia āmojeno r̄muri bero ire wiṛo tayiju. Ito bajiri Isaac, Jacobre ī macū cutija wiṛo tayiju. Jacob cūni ito bajiroti yiyiju ī rīare mani ñicusabatia ñayoanare. Jua d̄jamocō jua gūbojeno ñarā ñayijarā ina. Ado bajiro yiñi mani ñicusabatia ñayoana, yiyiju Esteban ūjarāre.

⁹ Mani ñicusabatia ñayoana, Jacob rīa rāca José wame cutigu ñayiju. Josere ruje ti tudiyijarā ī rījoru mesa. Ito bajiri ina ocabaji ñabojarureti gājerā masare īsicōri waja seniyijarā ina. Ito bero ire b̄jacōri, Egiptoju ire āmi wayijarā ina. Ito ina yibojarocati Dios queno tirūnyiju ire. ¹⁰ José quenabeto ī tōbujarocati Dios queno ejabuayiju ire. Egipto gagu ūju, Faraón wame cutigu Josere jiyiju. Ūju Faraón ī tiro riojo queno tuoīare gaye jidicāyiju Dios Josere. Faraón Josere ī baba b̄jatoni queno ejabuayiju Dios. Ito bajiri Faraón ado bajiro gotiyiju Josere: “Yure ejabuari masu ñasagu ñagū ya m̄. Egipto gāna ñarocōreti m̄ rotire āmoa yū. Ito yicōri yū ya wi gānare cūni m̄ rotire āmoa yū”, yiyiju Faraón Josere.

¹¹ Iti rodoriti Egipto sitaju bare jedicoayiju. Ito yicōri Canaán sita cūni jedicoayiju. Masa ruje ñio jogayijarā. Ito yicōri quenabeto tōbujayijarā ina. Mani ñicusabatia no ōno bare b̄ja masibisī ina. ¹² Ito bajiri mani ñicu ñayoru Jacob, “Egiptoju bare seore ñayiju”, yija tuoṛi, ī rīare cōayiju ina bare waja yirā watoni. ¹³ Egiptoju bare āmirā ejayijarā ina maji. Bare iti jedija itojūti m̄cana

ãmirã wayijarã ñna. Mũcana tũdi ñna ejaroca ado bajiro gotiyijũ José ñnare: “Yũre ti masibea mua. Mua ocabajiti ña yũ”, yiyijũ José ñnare. Ito bajiro José ï yija tũocõri, gãjerã ï ñarã ñnare gayere tũo bũjayijũ Faraón. ¹⁴ Ito yija José ï ñarã ñnarecõreti ito yicõri ï jacũre cũni ji rotiyijũ Egiptoju ñna ñnaton. Udiarã masacõ gãji ye co duja gubocõ ñarã ñayijarã ñna, ï ñarã. ¹⁵ Ito bajiro bajijare Egiptoju ñagũ wayijũ Jacob. Egiptoju yoari ñacõri itoju godacoayijũ Jacob. Ito yicõri ï rĩa ñana, mani ñicũsabatia ñayoana godaũi itoju. ¹⁶ Egiptoju ñna cõbojarocati ito gãna Siquemju yujerã wayijarã. Siquemju ãmi ejacõri, mani ñicũ Abraham ñayoru, Hamor rĩare masari cuma goje ï gãmecarajũre yujeyijarã ñna.

¹⁷ Mani ñicũsabatia ñayoana, Egipto sitaju jãjarã masa bũjũri cuti ñayijarã. Ito ñna baji ñaroca riti jabeto ruayayijũ ñnare Dios Canaán wame cutiri sita ñsiroto, “Mũ janerãbatiare sita ñsigũ yigũja yũ”, yi Abraham ñayoruure Dios ï goticãdo bajiroti. ¹⁸ Iti rodoriti gãji uju Egiptoju rotisũoyijũ. José mesa mani ñicũsabatia ñayoanare rũcũbuogũ meje ñayijũ ï. ¹⁹ ï ujuiti mani ñicũsabatia ñayoanare ruoũi. Ito yicõri quenabeto yiyijũ. Mame joearã rĩacare cõa rotiyijũ ï. ²⁰ Iti rodoti rujeayijũ Moisés cũni. Dios ï tija quenagũ ñayijũ ï macũacã. Iti sita uju ï rotire masibojagoti Moisés jaco udiarã ñmacaũicõti rũco ñayijo ñre. ²¹ Macũacãre yeyo masibiti wacoti, iso macũre maibojagoti, uju ï rotiado bajiroti ñre cõabojayijo iso. Ito iso yija bero uju Egipto gagũ maco ñre ti bũjacõri, ñre masoyijo iso macũ robo bajiro. ²² Ito bajiri uju maco rãca ñagũ riti Egipto gãna ñna masirisere queno riasotiyijũ ï, Moisés. ï bũsija, tũo masire rãca bũsijijũ ï. Ito yicõri ñnasarisere moa quenoyijũ.

²³ Moisés jũarã masacõ rodori tũjagu, “Ado bajiro bajicũja yũ”, yi tũoãayijũ ï. “Yũ ñarãre tigũ wacũja yũ,

no bajiro ñna ñaja”, yi tuoñayijũ. ²⁴ Ñna tu ï ejaroca, mani yagure, Egipto gagũ ï bajeja tiyijũ, Moisés ñay-orũ. Ito bajija ticõri, ïre gãme ïsiyijũ. Ito yicõri ïre sĩa ruyuriocõyijũ Moisésjua. ²⁵ “Egipto sitajũ guare bucõa ejabuarocu cüyijari Dios, yure yi masirãji yũ ñarã”, yi tuoñabojayijũ Moisés. Ito bajiro ï tuoñabobarocati, ïre bajiro meje tuoñayijarã ñna. ²⁶ Gaje rumũ mucana mani ñarãre ti quenogũ wayijũ Moisés. Ito ejaõri ñna comasiti ñna gãmeri jaroca ejayijũ ï. Ñnare oca queno amoyijũ ï. Ito bajiri ado bajiro ñnare busibojayijũ ï maji: “Adojua tuoja. ¿No yija comasi ñabobarãti gãmeri jati mua?” yiyijũ Moisés ñnare. ²⁷ Sīgũ ï babare jagũ, ito bajiro Moisés ï busija tuocõri, junisinigũ Moisésre tuõayijũ. “¿Ñimũ gua ujũ ñarocure cūcati mure? ²⁸ ¿Ñamica mu Egipto gagure mu sñado bajiro yure sñarocu yati mu?” yiyijũ ï Moisésre. ²⁹ Iti tuo ucacõri, güigũ rudi wayijũ Moisés. “Yũ sñare gaye Egipto gãnare gotirã yirãji”, yi tuoñayijũ Moisés. Ito bajiri Madián wame cutiri sitajũ rudi wayijũ ï, gaje masa ya sitajũ. Itoju manajo bujacõri jũarã rĩa cutiyijũ ï.

³⁰ Jũarã masacõ rodori bero, co rumũ wa ucugũ wayijũ Moisés. Sinaí wame cutiricu gũtagũ judojũ, yucu manojũ wa ucugũ wayijũ Moisés. Ito yija ï tu rujatutu jea ujũ rügõri tutu robo bajiro wato Dios ñaro gagũ ángel goayijũ ïre. ³¹ Itire ticõri ucayijũ Moisés. Queno tisarocu ito tu ï waroca Dios oca ruyuyijũ: ³² “Yũ ña Dios. Mu ñicũsabatia Abraham, Isaac, Jacob cuni yure rũcũbuocã”, yiyijũ Dios Moisésre. Iti oca tuocõri güigũ nuruoyijũ Moisés. Ito bajiri iti tuture ti queotu amobisijũ ï. ³³ Ito yija mucana tãdi busi remoyijũ Dios: “Ado jacajuti ña yũ. Mu tuti ña yũ. Ito bajiri mu ya guboco ruacõña mu. Ito bajiro yicõri yure rũcũbuogu yigujã mu. ³⁴ Yũ ya masa Egiptojũ quenabeto ñna tõbujaja ticũ yũ. Ito yicõri ñna awasãja tuocu yũ. Ito bajiri Egipto gãnare ñna camotaditoni ñnare

ejabuagu wadibu yu. Wasa Egiptoju, yu mure tudi wa rotia yu”, yiñi Dios Moisésre gotigu, yiyiju Esteban ujaräre.

³⁵ Ī Moiséssti ñami, mani ñicusabatia ña tuo ãmōbitiru. “¿Ñimū gua ujū ñarocure cūcati mure?” yiyijarã mani ñicusabatia Moisésre. Ito bajibojarocati Dioti ĩre judacōañi ña masa tujū ña ujū robo bajiro ñarocure. Mani ñicusabatia Egiptojure ña budigotoni ejabuarocure cūñi Dios Moisésre. Ángelna suoriti ito bajiro gotiyiju Dios Moisésre, rujatutujuna ĩre goãocōri. ³⁶ Moiséssti mani ñicusabatia ñayoanare Egipto sitaju ĩnare ũmatã wayiju ĩ. Egiptoju tiyamani yi ĩoyiju Moisés, ito yicōri riaca jajosa Ide Sūarise wame cutirisa tñimaju cūni ĩoyiju ĩ. Ito bajiri yucu manojū ñagū cūni, jūarã masacō rodori ñagū tiyamani ĩoyiju Moisés. ³⁷ Moiséssti ñami mani ñicusabatia ñayoanare gotiru: “Mani Jacu Dios yure ĩ cōado bajiroti, gãji ĩ oca gotirocure cōagū yiguji. Dios ĩ cōarocu mani comasiti ñagū yiguji. Yiro bajiroti cādiba mua ĩre”, yiyiju Moisés mani ñicusabatia ñayoanare. ³⁸ Ī Moiséssti mani ñarã rãca gūtagū judoju Sinaí wame cutiricu judoju minijuañi yucu manojū. Ito yija ĩ sigūti gūtagūju muja wayiju. Itoju ĩ muja ejaroca Dios ñaro gagu, ángel ĩre busiyiju. Ito yicōri Moisés mani ñicusabatia ñayoanare oca jedibitirotire gotiyiju. Ito bajiri ĩ gotiado bajiroti ejayija manire cūni.

³⁹ Mani ñicusabatia ñayoana, Moisésre ñaro bajiroti cādibitioñi. ĩre tujamena Egiptoju tudi wa ãmoyijarã ña. ⁴⁰ Ito yicōri Moisés gūtagū joeju ĩ ñaroca riti, ĩ rñjoru Aarón wame cutigure ado bajiro gotiyijarã ña: “¿Noju ñati mu ocabaji? Egipto sitaju gua ñaroca guare bubojacacure mu ocabajire masibea gua ĩja. Ito bajiri guare gua ujū ñaroti, gua rñcuburoti guare meni ĩsiña. Iti gua rucoja, gua wa ãmoro riojo ĩo waroja iti”, yiyijarã ña Aarón ñayorure. ⁴¹ Ito yija wecu macuacã robo bajigu meni rujeoyijarã ña.

Ito yicōri waibucurã sĩa isiyijarã ñna, ñna meni rujeorure yari. Ito yicōri basa meni jeobuayijarã ñna, ñna meniru wecu macu bajigure rucuburã. ⁴² Ito bajiro ñna yija ticōri, ñnare jidicãcōyiju Dios. Ñna ãmoro robo ñna yi ãmojare ñnare camotabisiju Dios. Ito bajiri ñocõa, ãmacañi, ñami gagure cuni rucubuooyijarã ñna. Diore goti isiri masu Amós ñayoru ñ ucare ado bajiro gotia:

Israel sita gãna tuoya mua. Mua waibucurã, mua siare yure rucuburã meje siacu mua, jãarã masacõ rodori yucu manojũ mua ñare.

⁴³ Yure rucubuoemenati mua ya ãmonati mua meni rujeorureti rucubuocu mua. Jaibiti wiacã menicōri, iti wi totiju Moloc wame cutigu sãcōri gajasoticu mua. Ito yicōri ñocõa robo bajigu mua meni rujeorure, Refán wame cutigure rucubuocu mua. “Ána ñama mani rucuburã ito yicōri mani ujarã”, yibojacu mua. “Ito bajiri Babilonia sõjuaju mũare cõagũ ya yu”, yiyiju Dios ñnare. Ado bajiro bajiatoja iti, Dios ñ yirere ucañi Amós ñayoru, yiyiju Esteban ujarãre gotigu.

⁴⁴ Mucana tũdi busi remoyiju Esteban ujarãre:

—Mani ñicusatia yucu manojũ ñna waja Dios ya wire menirotire saya webutirise ãmi wayijarã ñna. Iti wiju Dios ñ rotirise ucaraga gãtagãri seoyijarã ñna. Moisésna suoriti wiri rujeayiju iti. Moisés ñ cãiroju Dios ñ gotiado bajiroti, iti wire moa rujeoyijarã ñna. No ñna waroju iti wire ãmi wayijarã ñna. ⁴⁵ Moisés ñ godaja bero Josué wame cutigu ñre wasoayiju. Iti wire ãmicōri Canaán wame cutiri sitaju wayijarã ñna. Canaán wame cutiri sitaju gaje masa ñayijarã. Ito bajiri Dios ejabuayiju mani ñicusatiare. Iti cuto ñnare bucõa jeocōyiju Dios. Mani ñicu ñayoru David, ñ catija ñayiju iti wi maji, saya webutirisena ñna menira wi. ⁴⁶ Queno yiyiju Dios, mani ñicusatia uju

David ñayorure. Ìre bũto wanuyijũ Dios. Ito bajiri ado bajiro yiyijũ David ñayorũ Diore: “Yũ ñicũ Jacob ñayorũ queno mũre rũcũbuoñi. Yũ cũni queno mũre rũcũbuoa. Ito bajiri wi queno bũti quenari wi meni ïsi ãmoa yũ. Yũre meni rotiya mũ”, yiyijũ David, Diore bũsigũ. Ito ï yibojarocati wi meni rotibisijũ Dios ïre. ⁴⁷ “David ï macũ Salomónjũ Diore wi meni ïsiyijũ ïja”, yiyijũ Esteban, ƚjarãre gotigũ. ⁴⁸ Ito bajibojarocati r̃etoro ñasagũ Dios, masa ïna menira wi meje ñaguñji Dios. Jane mejejũ s̃igũ Diore goti ïsiri masũ, Dios oca tũocõri ado bajiro ucañi:

⁴⁹ Ũmacũjũ ñabojagũti macãrucũro jeyaro ƚjũ ña yũ. Wi mũa meni ïsibojaja ña masibicũja yũ. Wi ñagũ meje ña yũ.

⁵⁰ Yũti ña jeyaro rujeocacũ. Ito bajiro gotiñi Dios, yiyijũ Esteban ƚjarãre gotigũ.

⁵¹ 'Dios oca queno cũdibeã mũa. Dios oca tũo ãmobeã mũa. Jesure masimena robo bajiro ƚsi cutia mũa. Mani ñicũsabatia bajiroti Espĩritu Santore cũdi ãmobeã mũa cũni. ⁵² Mani ñicũsabatia ñayoana queno yibisĩ Diore goti ïsiri masare. Ito yicõri Cristo ñeñaro yibicũ, ï ejaroti gayere gotirãre s̃iayoñi mani ñicũsabatia. Ito yija canũ bũsati ï ejaroca ïre ïna s̃iatoni gãjerãre ïsiyija mũa. ⁵³ Dios ï rotirise queno cũdibeã mũa, ángel mesa queno cũdire gaye mũare ïna jidicãbojarocati, yiyijũ Esteban ƚjarãre.

Estebanre ïna s̃iare gaye

⁵⁴ Iti tũocõri, yaire bajiro guji ïoyijarã ïna, Estebanre bũto junisinirã ñari. ⁵⁵ Ito bajiro ïna yibojarocati Espĩritu Santo ñayijũ Esteban rãca. Esteban ï ti mũoja Dios ï yorise ruyuyijũ. Dios ya riojocadũja rũcũbuorajũ, Jesús ï rũgõja tiyijũ Esteban. ⁵⁶ Ito yija ado bajiro bũsiyijũ Esteban ƚjarãre:

—Tite mũa cũni. Macãrucũro soje janacoajũ. Masa Rĩjorũ, Dios ya riojocadũja ñami, yiyijũ Esteban.

⁵⁷ Mucana tudi ĩ busija, tuo amomena ĩna ya gāmo gojeri biayijarā ĩna. ĩna ñarocōti bũto awasācōri ĩre quedi wāyijarā ĩna. ⁵⁸ Ito yicōri cuto sōjuaju āmi wacōri, ĩre gũta reasoyijarā ĩna. Ito yicōri ĩna ya yutabujuri ruacūcōri, Saulo wame cutigu ĩ tirūnuroca riti, Estebanre reayijarā ĩna. ⁵⁹ ĩna gũta rearotototi, Jesure ado bajiro busiyiju Esteban:

—Jesús, yu Ūju yu ya usire boca āmiña mu, yiyiju Esteban.

⁶⁰ Ito bero rijomunigāna ñini rŷjūcōri, bũto awasāyiju Esteban:

—Yure ĩna ñeñaro yirisere waja senibesa ĩnare, yiyiju Esteban Jesure.

Ito bajiro busi tīocōri usi jedicoayiju Esteban ĩja.

8

Jesure masirāre Saulo ĩ ñeñaro yi amore gaye

¹⁻³ Saulo ĩna ya yutabujuri coderu, “queno Estebanre sĳajaro”, yi tuoĳayiju ĩ cuni.

Coriarā judio masa Diore queno rŷcuburā Estebanre yujeyijarā ĩna. Ito yicōri ruje otijijarā ĩna Estebanre. Iti rumuriti Jesure masirāre Jerusalénju ñeñaro yisoyijarā iti cuto gāna. Gājerā rēto busaro ñeñaro yiyiju Saulo, Jesure masirāre. Co wi ruyabeto ĩnare āma wayiju ĩ. ĩ bujaro bajiroti ŷmua, romiare cuni ĩnare ñia āmi budi wacōri tubiyiju ĩ. Ito bajiri ñarocōti Jesure masirā apóstol mesa rāca ñabojarā rudi wayijarā Judea sitaju, ito yicōri Samaria sitaju cuni. Apóstol mesama Jerusalénti ñacōayijarā ĩna.

Samaria sita gānare Jesús oca ĩna gotire gaye

⁴ Jerusalén gāna rudi wana ñabojarāti gajeroju ejacōri Jesús oca quenarise gaye riasoyijarā ĩna. ⁵ Sĳgũ Jerusalén gagu rudi waru Felipe wame cutiyiju. ĩ Samaria sita cutoju

wayijũ. Ito ejacõri: “Jesús ñami Cristo Dios ï cõaru”, yiyijũ Felipe masare. ⁶ Masa jãjarã minijuayijarã Felipe tãju ïre tuorona. Ito yicõri, tiyamani ï ïoja tiyijarã ïna. Ito bajiri ï busirisere queno tuoyijarã ïna. ⁷ Jãjarãre ïna ya usijũ rũmúa sãñarãre bucõayijũ Felipe. ï ito yija masa usijũ rũmúa sãñabojarã awasã budiyijarã ïna. Jãjarã ruduanare yisioyijũ ï. Ito yicõri rujayuriri warãre cuni quenoyijũ ï. ⁸ Ito bajiri iti cuto gãna masa queno wanũ quena ñayijarã ïna.

⁹⁻¹¹ Iti cutoju sīgũ Simón wame cutigu ñayijũ. Co rodo meje ï masirise ïoyijũ ï cumu ñari. Tiyamani ï ïojare ti ucayijarã iti cuto gãna. “Yũ ña ãmugũ ñasagu”, yiyijũ ï ïnare. Masa sīgũ ruyabeto ïre tuorũnuyijarã. Bucurã, rĩaca cuni queno tuorũnuyijarã ïre:

—Dios robo bajiroti masiami ãni. Dios ï cõaru ñaguũji ãni, yiyijarã masa. ¹² Ito ïna yibojarocati Felipeama Jesucristo oca quenarise gaye masare gotiyijũ. “Masa jeyaro Uju ñami Dios”, yire oca masare gotiyijũ Felipe. Ito bajiro ï gotija tuorũnucõri, idé gu rotiyijarã ãmua, romia cuni. ¹³ Simón cuni, cumu ñabojaguti, Jesús oca quenarise gayere tuorũnuyijũ. Ito yicõri idé gu rotiyijũ ï cuni. Ito yija Felipe rãca baba cutisuoyijũ ï. Ito yicõri Felipe ï tiyamani ï ïojare ti ucayijũ Simón.

¹⁴ Apóstol mesa Jerusalénju ñacõri, “Samaria sita gãna jãjarã Dios oca tuorũnuyijarã ïna”, yire gaye tuoyijarã ïna. Ito bajiri Samariaju jũarã cõayijarã ïna, Pedro ito yicõri Juanre. ¹⁵ Samariaju ejacõri Diore busiyijarã ïna, mame Jesure boca ãmirãre Espíritu Santo ï quedi sãjatoni. ¹⁶ Idé guana ñabojarocati ïna ya usijũ Espíritu Santo mañijũ maji. Ito bajiri, ïnare Espíritu Santo queo sãjaro yirona, Diore busiyijarã ïna. ¹⁷ Ito yicõri mame Jesure masirãre Pedro mesa ïna ya ãmona moa jeoyijarã Diore busirã. ïna ito yirocajutí Espíritu Santo quedi sãjayijũ ïnare.

¹⁸ Pedro mesa Jesure masirãre ñna ya ãmo moa jeorocati Espíritu Santo quedi sãjaja tiyijũ Simón, cumu ñagorũ. Ito bajiri iti ticõri ñnare niyeru ñsi ãmogũ, ¹⁹ ado bajiro yiyijũ Simón:

—Ímo. Gãjerãre yũ moa jeoroca Espíritu Santo sãjare ãmoa yũ cuni, yiyijũ Simón, Pedro mesare.

²⁰ Ito ñ yija tũocõri, ado bajiro cudiijũ Pedro ñre:

—Dios ñ waja mano ñsirisere, waja gãmere ñnaroja, ¿yire masiati mũ? Ito bajiro mũ tũoĩare waja, mũ ya niyeru rãca godacoagũ yigũja mũ, yiyijũ Pedro Simónre. ²¹ Dios ñ tiro riojo queno tũoĩagũ meje ña mũ. Ito bajiri gã rãca mũ moariseoni meje ña iti. ²²⁻²³ Mũ tũoĩarisere ti masia yũ. Bũto uoa mũ, yũ tija. Ñeñaro yi jaigũ ña mũ. Ito bajiri mũ ñeñaro yirisere jidicã masibea mũ. Ñeñaro mũ tũoĩarisere, itocõ jidicãña mũ. Ito yicõri mani Ñjũre seniña mũ ñeñaro tũoĩarisere ñ acabojotoni, yiyijũ Pedro Simónre.

²⁴ Ito ñ yija tũocõri, ado bajiro cudiijũ Simón:

—Mani Ñjũre busiya mũa yũre yiari. “Ito bajiro bajigũ yigũja mũ”, mũ yirise yũre rêtare ãmobeaa yũ, yiyijũ Simón, Pedro mesare.

²⁵ Ito yija bero Pedro mesa Jesure ñna tigare gaye iti cuto gãnare gotijijã. Ito yicõri Jesús oca quenarise riasoyijã ñna. Masare riaso tũocõri, “Jerusalénjũ tũdi wana mani”, yi tũoĩayijã ñna. Tũdi warã, Samaria sita cõtõri gãnare Jesús oca quenarise riaso rëta wayijã ñna.

Etiopía gũgũre Felipe ñ idé gũre gaye

²⁶ Felipereama ado bajiro gotijijũ Dios ñaro gũgũ ángel:

—Jerusalénjũ wasa. Ito ejacõri Gaza wame cõtõri cuto ña wari ma roja waja mũ. Yucũ mano rêtari ma ña iti ma, yiyijũ Felipere. ²⁷ Ito bajiri Felipe josari mejeti wacoayijũ, ángel ñ gotiado bajiroti. Ma wacũjũ Etiopía gũgũre ejabuari masũ ñasagũre ti bũjayijũ Felipe. Ñ ujo ya niyeru

coderi masu ñayiju i, Etiopía gagu. Iti ñayiju i moarise. Jerusalénju Diore rucubuo tiocōri tudi wacu ito tujayiju i, Etiopía gagu. ²⁸ Cabaru i tūa waroca i ya tunuricoroju Dios ocare ti sãñayiju i. Diore goti isiri masu, Isaías ñayoru i ucara tutire ti sãñayiju i. ²⁹ Ito yija ire ti bujaroca ado bajiro gotiyiju Espiritu Santo Felipere:

—Ire suacōri, mua corocō wasa mua, yiyiju Espiritu Santo Felipere.

³⁰ Ito bajiri Felipe ũmaquedi wacōri Etiopía gagure suayiju. Suacōri, Isaías Diore goti isiri masu i ucare i ti busija, tuoyiju Felipe:

—¿Ito mu ti busirisere tuo masiati mu? yiyiju Felipe Etiopía gagure.

³¹ —Sīgũ yure gotigu manija, ¿no bajiro tuo masigũjada yu? yiyiju i Felipere. Ito yija, yu tu mũa wadicōri, ado rujigu waya mu, yiyiju Etiopía gagu. ³² Dios oca i tiriju ado bajiro bajiyiju:

Ovejare siarona ina ami waro bajiro ami warãji ina sigũ ũmũgũre. Ovejare joa suaroca i oca mano robo bajiro oca maquiji i cuni ire ina ja ajebojarocati.

³³ Masa jãjarã riojo quenabeto bojorise tōbujaguĩji i. Ñeñaro i yibitibojarocati ire yari busi isirocu maquiji. I ñarã inamasiti ire ina siãja, “Ina ñama i janerãbatia”, yi masia manoja, yi wãñayiju Etiopía gagu i tira tuti.

³⁴ Ito yija i tu mũa sãjacōri rujiyiju Felipe.

—Isaías i ucare gaye yure ti gotiya mu. ¿Imasi gayeti ucayijari i? ¿Gãji gayere tuoĩagũ ito bajiro ucayijarite i? yiyiju Etiopía gagu Felipere.

³⁵ Ito yija iti tuti Isaías i ucare gayere ire ti gotiyiju Felipe. “Jesús oca quenarise ña”, yirocu Jesús ocare goti jeoyiju Felipe Etiopía gagure. ³⁶ Warã riti ma tu itajura ñaroju ejayijarã ina:

—Tite, ado ña ide. ¿Adocãta yu mure idé gu rotija quena ñati? yiyiju Etiopía gagu Felipere.

³⁷ —Dios Macu ñami Jesús, ma yi tuoïaja mure idé gucuja yu, yiyiju Felipe ñre.

—Dios Macuti ñami Jesucristo, ya yu, yiyiju Etiopía gagu.

³⁸ Ito yija tunuricoro tuja quea roticõri, itajuraju roja rügüyijarã ña. Ito yicõri idé guyiju Felipe Etiopía gagure.

³⁹ Itajuraju ña maja rügü waroca, ñajasaroti Espiritu Santo amicoayiju Felipere. Ito bajiri juaji tibusiju Etiopía gagu ñre. Ito bajibojarocati queno wanu quena wayiju Etiopía gagu ñ waroju. ⁴⁰ Felipere amicõri Azoto wame cutiri cutoju ñ goaroca yiyiju Espiritu Santo. “¿Azotoju ñati yu?” yi tuoïayiju Felipe. Azotoju ñacõri wayiju ñ. Co cuto ruyabeto Jesús oca quenarise masare riaso ucuyiju ñ. Susari ñja Cesarea wame cutiri cutoju ejayiju Felipe.

9

Jesure Saulo ñ tuorünusure gaye

(Hch 22.6-16; 26.12-18)

¹ Jesure masirãre sã amogũju ñnare buto junisini tiyiju Saulo. Ito bajiri paia ujure busigu wayiju ñ. ² Damasco cutoju minijuara wiriju Jesure masirãre amagũ sãjarocu papera seniyiju Saulo paia ujure: “Ñnare yu ti bujaro bajiroti ñmua, romiare cuni ñnare Jerusalénju tubiarocu ñmi wacuja yu”, yiyiju Saulo, ujure. ³ Ma ñ waroca riti Damasco cutoju ñ ejagu wagu yiroca, ñajasaroti macãrucũro gaye busurise sãtiyiju ñre. ⁴ ñre ito bajiro sãtirocati jacaju queda queacoayiju Saulo. Ito yicõri ado bajiro oca ruyuyiju ñre:

—Saulo, Saulo, ¿no yija yure ñeñaro yi amoati ma? yi oca ruyuyiju ñmacũju.

⁵ Iti oca tuocõri ado bajiro seniñayiju Saulo:

—¿Noju gagu yure busiati mu? yiyiju Saulo.

—Yuti ña Jesús, yure ñeñaro yirocu mu suyaguti. Ito mu yirise mumasí ñeña bajiguti ya mu. Adocâta mumasiti jota mu jajuja, juniroja mure. Iti gaye bajiro ya mu yure ñeñaro mu yi âmoja, yiyiju Jesús ire.

⁶ Ito yija Saulo ï ya ruju nuruogûti:

—¿Ñe ya yire âmoati mu? yiyiju ï Jesure.

—Wasa Damascoju. Ito mu ejaroca sîgû mure: “Adi ña mu moaroti”, yigu yiguji mure, yiyiju Jesús Saulore.

⁷ Saulo râca wana oca iti ruyubojarocati rujure tibiticõri mano ucayijarâ ña. ⁸ Ito bero yoa busari wamu rûgûcõri tirocu yibojayiju Saulo. Itocõti cajea macu ñacoayiju ï. Ito bajigure ï baba mesa Damascoju ire tûa wayijarâ ña. ⁹ Damascoju ejacõri udia rumucõ ñayiju Saulo cajea tire meje, bare meje, ito yicõri idire mejeti.

¹⁰ Damasco wame cutiri cutoju Jesure masigû sîgû ñayiju, Ananías wame cutigu. ï cãiroju ejacõri:

—¿Ñati Ananías mu? yiyiju Jesús ire.

—Ado ña ya, yiyiju Ananías.

¹¹ Ito ï yija tuocõri, ado bajiro yiyiju mani Uju:

—Coji wasa riojo wame cutiri maju. Itoju Judas wame cutigu ya wi ejaqu yiguja mu. ¿Ado ñati Saulo, Tarso gagu? yiba mu ire. Adocâta yure busigu yami ï. ¹² ï cãiroju mu ya rio ïomu ya ire. Ito bajiri ï tu sãja ejacõri ire moaigû yiguja mu, mucana tûdi ï cajea titoni. Ito bajerotire ï cãiroju ïomu ya Saulore. Ito bajiri coji ï tu wasa mu, yiyiju Jesús Ananíasre ï cãiroju.

¹³ Iti tuocõri ado bajiro yiyiju Ananías, Jesure busigu:

—Jaje oca tuo ya ï ye. Mure masiarãre, Jerusalénju ñeñaro ï yigore, jaje oca ña ire. ¹⁴ Ito yicõri paia ujarâ ña roti ñucaja ado ejañi Saulo. Ito bajiri mure rûcuborã gua ñajare, guare tubiarocu ado ejañi Saulo, yiyiju Ananías Jesure.

¹⁵ Ito yija Jesujua ado bajiro gotiyijua Ananíasre:

—Yua oca masare riasorocure ire cūmua yu. Ujarã, judio masa, ito yicōri judio masa meje ñarãre cuni riasogu yiguñi Saulo. ¹⁶ Yure cudigu ñari jaje ï tōbujaroca yirã yirãji gãjerã. ï tu coji wasa mu, yiyijua Jesús Ananíasre.

¹⁷ Ito ï yija tuocōri, wayijua ï ïja, Saulo tu wacu. Wijua sãja ejacōri ï ya ãmona moañayijua Ananías Saulore:

—Yure tuoya yu ocabaji mu. Mu wadiroca mure goaforuti yure cōami. Jesús mani Uju, ïti cōami yure, mucana tudi mu cajea titoni, ito yicōri Espiritu Santo mu ya usijua ï sãjatonu, yiyijua Ananías Saulore.

¹⁸ Ito ï yirocati, wai rūtũ robo bajirise ï ya cajeaju codo quediyijua Saulore. Ito bajijare mucana tudi tiyijua Saulo. Ito bajija ticōri, “Yure idé guya mu”, yiyijua Saulo Ananíasre. ¹⁹ Ito yija beroju bayijua Saulo mucana. Ito bajicōrijua sēoyijua ï mucana. Ito bajiri Damascoju yoa busari ñayijua Saulo, Jesure masirã rãca.

Damasco cuto gãnare Dios oca Saulo ï gotisore gaye

²⁰ Judio masa ïna minijuari wijua sãja wacōri, Jesús oca ñnare riasoyijua Saulo. “Dios Macu ñami Jesús”, yiyijua Saulo. ²¹ Ito ï yija tuocōri, tuo ucayijarã masa:

—¿Ñni Saulo Jerusalénju, Jesure masirãre sãri masu meje ñati ãni? Ito yicōri, ¿Jesure masirãre ñiarocu meje adoju wadiyijari ï? ¿Ñnare ñiacōri paia ujarãre ïsibiquñjida ï? yiyijarã masa.

²² Ito bajiro ïna tuoñabojarocati buto oca sēocōri, Dios oca gotiyijua Saulo. “Riti ya yu, Cristo ïti ñami Dios ï cōaru”, yiyijua Saulo. Queno tuo masire rãca ï gotija, no bajiro cudi masibisijarã ïna, judio masa Damasco gãna.

Judio masare Saulo ï rudire gaye

²³ Damascoju, Saulo ï ñaroca riti, “Ñre sãruja mani”, yi tuoñayijarã judio masa. ²⁴ Ito bajiro ïna sã ãmorã ïna

cuníja, itire masicōyijũ Saulo. Ñamiri cuní, ãmũari cuní codeyijarã ñna cuto sojeri budirajũri. Judio masa sojeri codeyijarã Saulore sãrona. ²⁵ Ito bajiri Jesure tũorũnurã ñre ejabuayijarã ñna, ñ rudi watoni. Cuto camotara cuní rijogodona jaja jibũna ñre sãcõri iti cuní gaje dũjajũ ñre rujiocõayijarã ñna. Ñami ito bajiro ñna yi s̃õja rudiyijũ ñ ñja.

Jerusalénjũ Saulo ñ ñare gaye

²⁶ Ito bajijare Jerusalénjũ rudi wayijũ ñ. Jerusalénjũ ejacõri, Jesure masirã rãca minijua ãmobojayijũ ñ. “Jesure masigũ meje ñaguñji Saulo”, yi tũoñarã ñre gũiyijarã ñna. ²⁷ Ito bajibojarocati, s̃igũ Bernabé wame cutigũ, Saulore ejabuayijũ. “Waya, apóstol mesare busito mani”, yiyijũ Bernabé Saulore. Ñna tũ ejacõri ado bajiro busiyijũ Bernabé: “Ñni Saulore ñ ma waroca Jesús goaõoyijũ ñre. Ito yicõri ñre busiyijũ Jesús. Damascojũ masare gũiari meje Jesús oca riasoñi Saulo”, yiyijũ Bernabé apóstol mesare. ²⁸ Ito ñ yija tũocõri, Saulore boca ãmiyijarã ñna. Ito yija Jerusalénjũ tujacõri ñna rãca wa ucuyijũ Saulo. Gũiari mejeti Jerusalén gãnare Jesús oca gotiyijũ ñ. ²⁹ Judio masa ñabobarãti griego oca busirãre ñna rãca tũoña busiyijũ Saulo. Ito ñ yibojarocati Saulore ruje s̃iare cuníyijarã ñna. ³⁰ Iti oca tũocõri, Jesure tũorũnurã Cesareajũ Saulore ãmi wayijarã. Itijũna, “Mũ cutojũ Tarsojũ tudi wasa mũ”, mũre ñna s̃iame yirocũ, yiyijarã ñna Saulore.

³¹ Iti rodoriti Judea sitajũ, Samaria sitajũ, ito yicõri Galilea sitajũ cuní ñeñarise tõbujabisijarã Jesure tũorũnurã. Ñnare ñeñaro yibisijarã gãjerã. Ito bajiri Jesús oca riasocõri bũto busa oca s̃õyijarã ñna, Jesure tũorũnurã. Ñre rũcũbũorã Diore queno cũdiyijarã ñna. Ito bajiri Espiritu Santo ñnare ejabuaja jãjarã busa bũjũ wayijarã ñna, Jesure tũorũnurã.

Eneasre yisiore gaye

³² Sīgũ Pedro wame cutigu, Jesure tuorũnurãre co cuto ruyabeto ti ucuyiju. Co rumu Lida wame cutiri cutoju, Jesure tuorũnurãre ti ucugu wayiju Pedro. ³³ Itoju ejacõri sīgũ ruduru Eneas wame cutigure ti bujayiju ĩ. Ruduru ñari ũdia ãmojeno rodori ĩ ya camaju jesasotiyiju Eneas. ³⁴ ĩre ticõri ado bajiro yiyiju Pedro:

—Tuoya Eneas mu. Mure quenocõami Jesucristo. Ito bajiri wumuña. Ito yicõri mu ya cama ãmi wasa mu, yiyiju Pedro ĩre.

Ito bajiro ĩbusirocati, ruduru ñabojaru wumuyiju Eneas ĩja. ³⁵ ĩ waja tiyijarã Lida gãna, Sarón gãna cuni. Itire ticõri bucũrã oca ĩna tuoĩarise jidicãcõri, Jesure boca ãmiyijarã ĩna.

Dorcas iso tũdi catire gaye

³⁶ Sīgõ Jope wame cutiri cuto gago, Tabita wame cutigo Jesure tuorũnũgõ ñayijo iso. Griego ocanama, Dorcas wame cutigo ñayijo iso. Queno yigo ñayijo iso. Ito yicõri bojoro bujarãre queno ejabuasotiyijo iso. ³⁷ Lidaju Pedro ĩ ñaroca riti, Jope cuto gago cõcoayijo iso. Iso ñarã iso cõja ticõri, godarãre ĩna yisotiado bajiro iso ya rujure coeyijarã ĩna. Ito yicõri co tuti weca, co sãnimu ricati isore cũyijarã ĩna. ³⁸ Lida cuto tuti ñayiju Jope cuto. Ito bajiri Lida cutoju Pedro ĩ ñaja tuocõri, jũarãre Pedore ĩna jirã watoni cõayijarã Jesure tuorũnurã. Pedro tu ejacõri:

—Gua rãca coji waya, yiyijarã Jope gãna.

³⁹ Ito ĩna yija tuocõri, ĩna rãca wayiju Pedro Jopeju. Itoju ejacõri Dorcas ñajaco ya rujũ ñaroju ĩre ãmi wayijarã ĩna. Jãjarã manuju godagoana romia oti ñayijarã iso tu. Pedro ĩ ejaja ticõri, ĩ tu gãni bia rũgũyijarã manuju godagoana romia, ĩre busirona. “Tite mu. Dorcas ñajaco iso godaroto riojuu saya jaje jio ĩsicõ guare”, yiyijarã ĩna romia Pedore. ⁴⁰ Ito bajijare, “Macũju budi wasa maji”,

yiyijũ Pedro ñna romiare. Ito yicõri rijomunigãna ñini rŷjũcõri Diore busiyijũ Pedro. Diore busi tĩogũ, cõrore juda tiyijũ:

—Tabita wũmuña mu, yiyijũ Pedro isore.

Ito ñ yirocati, cajea titãcãyijo iso. Pedrorre ticõri jãja rŷjũyijo iso. ⁴¹ Ito yija iso ya ãmo ñiacõri tũa wũmuoyijũ Pedro. Ito yicõri macũjũ ñarãre jisõyijũ Pedro. “Mũcana tũdi iso catija tirã waya mua”, yiyijũ Pedro, wajearã romiare, gãjerã Jesure tuorũnurãre cuni. ⁴² Mũcana tũdi iso catire tuoyijarã Jope gãna. Ito bajiri jãjarã Jesure boca ãmiyijarã ñna. ⁴³ Yoari Jopejũ ña ucuyijũ Pedro. Itojũ waibucurã wirori quenori masũ, Simón wame cutigu tu yoari ñayijũ Pedro.

10

Pedrorre Cornelio ñ oca cõare gaye

¹ Cesarea wame cutiri cutojũ, sĩgũ Cornelio wame cutigu ñayijũ. Italia gãna, co dũjamocõ masacõ surara uju ñayijũ Cornelio. Judio masũ meje ñayijũ ñ. ² Judio masũ meje ñabojaguti Diore rũcũbuoyijũ ñ. Ito yicõri ñ ya wi gãna cuni Diore rũcũbuoyijarã. Judio masa bojoro bũjarãre ejabuarocu jaje niyeru ñsiyijũ Cornelio. Ito yicõri co rũmu ruyabeto Diore busisotiyijũ ñ. ³ Co rũmu ñamicajũ, tres iti tũjaroca, Dios ñaro gagũ ángel goaĩoyijũ Corneliore. Queno tisacõyijũ Cornelio ñre. Cornelio tu sãja ejacõri ado bajiro yiyijũ ángel:

—Cornelio, ¿ñati mu? yiyijũ ángel ñre.

⁴ Ito ñ yija tuocõri, ñre ti ucayijũ Cornelio:

—¿Ñe ãmoati mu? yiyijũ Cornelio ñre.

Ito ñ yija tuocõri:

—Diore mu busija tuoami. Ito yicõri bojoro bũjarãre mu ejabuaja tiami. Ito bajiri mũre tuoña ti ñami Dios, yiyijũ ángel Corneliore. ⁵ Jope cutojũ sĩgũ ñaguĩji Simón Pedro

wame cutigu. Īre jirona ũmua j̄arã cõaña mu. ⁶ Gãji Simón waibucurã wi quenori masu ĩ ya wiju ñaguji, riaca jajosa tu. Iti wiju Simón Pedre bujarã yirãji mu cõana, yiyiju ángel Corneliore.

⁷ Ito bajiro yi t̄ocõri wacoayiju ángel. Ito bajija bero ĩ ya moari masa j̄arã jiyiju Cornelio. Ito yicõri surara masu s̄igũ ĩre ejabuari masu jiyiju ĩ. ĩ surara masu buto Diore r̄ucubuoḡu ñayiju. ⁸ ĩna ejaja ticõri, ángel ĩ busigore gotiyiju Cornelio. Ito yicõri Jope cutoju ĩnare wa rotiyiju ĩ.

⁹ Ito ĩ yija tuocõri, wacoayijarã ĩna. Gaje rumu, busuri ũmacañi riojo ñaroca Jope cuto tuj̄u ñayijarã ĩna. ĩna ejaroto riojua wi rijogodo muja wacõri Diore busi ñayiju Pedro. Rujatutu ñayiju iti wi. ¹⁰ Buto ñiocõcõri ba amoyiju Pedro. Gãjerã ĩre bare meni ĩsiroca ado bajiro goayiju Pedre. ¹¹ ũmacũju macaruc̄roju soje janayiju. Saya jajoto bucuro jua duja gaja ñiacõri queoyoado bajiro ruji wadicõri ĩ tu ejayiju. ¹² Ito totiju waibucurã jeyaro sãñayijarã. Jenirã, wutirã, ito yicõri ãña cuni sãñayijarã. ¹³ Ito ũmacũju oca ruyuyiju Pedre. Ado bajiro gotiyiju iti ĩre:

—Pedro wumũña mu. ĩnare s̄ia baya mu, yiyiju oca Pedre.

¹⁴ Iti oca tuocõri ado bajiro cudiyiju Pedro:

—Meje babicuja yu. Rẽore gaye baĩabiticu yu, yiyiju Pedro.

¹⁵ Ito yija mucana oca ruyuyiju ũmacũju:

—Rẽore ña, yibesa, “Baya”, yu yiriseama, quenarise ña, yi ruyuyiju oca ũmacũju gaye.

¹⁶ Ũdiajiju oca ruyuyiju Pedre. Ũdiaji ĩ busija bero saya totiju wadiana waibucurã, wutirã jeyaro t̄udi ami mucõyiju Dios mucana. ¹⁷ Itire ticõri ruje tuoñayiju Pedro. “¿No yireoni yure bajiatibeti?” yi tuoñayiju Pedro.

Ito ï yirocati, Cornelio ï cõana ejayijarã Pedro ï ñari wi soje tũ. ¹⁸ Itoju ejacõri ado bajiro seniñayijarã ñna:

—¿Adi wiju Simón Pedro wame cutigu ñati? yiyijarã ñna, Cornelio ï cõana.

¹⁹ ï tigure ï tuoïaroca riti Espiritu Santo busiyiju Pedre:

—Tũote. Udiarã ãmua mure ãmarã ejama. ²⁰ Coji ñna rãca wasa mũ. Ñe usiriobicuti wacoasa, yũ cõarã ñna ñajare, yiyiju Espiritu Santo Pedre.

²¹ Ito ï yija tuocõri, Cornelio ï cõana tũ udiarã tũ ruji wayiju Pedro:

—Yuti ña mua ãmagũ. ¿No yirã wadiri mua? yiyiju Pedro ñnare.

²² Ito ï yija tuocõri, ado bajiro cudiyijarã ñna: —Gua uju Cornelio cõami guare. Queno yigu ñami ï. Ito yicõri Diore rũcũbuogu ñami Cornelio. Judio masa jeyaro rũcũbuocã Corneliore. Ado bajiro gua ujure busiñi Dios ñaro gagu ángel: “Cornelio tuoya mũ. Simón Pedre jitẽña mũ. Ito yicõri ï busirisere queno tuoba mũ”, yiñi ángel gua ujure, yiyijarã Cornelio ï cõana Simón Pedre.

²³ —Ado sãja waya maji, ãmua jedicoaju. Yũ tũ caniña maji, yiyiju Pedro ñnare. Gaje rũmũ ñna rãca wayiju Pedro ñja. Coriarã Jope gãna Jesure tuorũnurã, Pedro mesa rãca baba cuti wayijarã ñna.

²⁴ Busuri gaje rũmũju, Cesareaju ejayijarã ñna. ñna ejaroto riojuaju, ï ñarãre ï baba mesa rãca minijua ñayiju Cornelio. Ito bajiri ñna ñarocõti minijua ñacõri Pedro mesare bocati ñayijarã ñna. ²⁵ Wi tũ ñna ejaroca Pedre boca ãmirocũ budi wayiju Cornelio. Ito yicõri rijomunigãna ñini rũjucõri Pedre rũcũbuoyiju Cornelio. ²⁶ Ito ï yibojarocati:

—Wũmũña. Mũ roboti masũ ña yũ cuni. Dios meje ña yũ, yiyiju Pedro Corneliore.

²⁷ Ito bajiro ĩ yija tuocōri, wamũcoayijũ Cornelio ĩja. Ito bajiri gāmeri busirã riti wijũ sãjacoayijarã ĩna ĩja. Ito sãja wacōri masa jãjarã minijuanare tiyijũ Pedro. ²⁸ Ito yija ticōri, ado bajiro ĩnare gotiyijũ Pedro:

—Gũa judio masa gãjerã masa rãca gũa wusaja, ito yicōri gãjerã masa ya wi sãjaja, rēore gaye ña gũare. Itire tuo masia mũa. Ito bajibojarocati Dioama ado bajiro gotiquĩ yũre: “Quena ña, yũ yiriseama quenarise ña. Rēore ña, yibesa mũ”, yiquĩ Dios yũre. Ito bajiri, “Yũ judio masũ ñabojaguti gãjerã masa rãca yũ wusaja rēore meje ña”, yi masia yũ. ²⁹ Ito bajiri mũ ya oca tuocōri ñe usiriobicuti wadibũ yũ. Ito bajiri, “¿No yirocũ yũre oca cõacati mũ?” yiyijũ Pedro Corneliore.

³⁰ Ito ĩ yija tuocōri, ado bajiro ĩre cudiijũ Cornelio:

—Juaria rãmuri tũja yucũ weca ũmacañi ĩ tũjaroca, babicũ riti Diore yũ busija bero. Ado Diore yũ busirocati sīgũ ángel yutabujuri yorise sãñagũ yũre goaĩoquĩ. ³¹ Ado bajiro yũre gotiquĩ ĩ: “Diore mũ busire tuoami ĩ. Ito yicōri bojoro bũjarãre mũ ejabuare gaye itire cuni masiami Dios. ³² Ito bajiri Jope cutojũ Simón Pedro wame cutigure jitēña. Gãji Simón waibucurã wi quenori masũ ya wi ñaguĩji Pedro. Riaca jajosa tunima ñaroja iti wi ĩ ñaro”, yiquĩ ángel yũre. ³³ Ito bajiro yũre ĩ gotija tuocōri, ejori mũre oca cõacũ yũ, yiyijũ Cornelio Pedrora. Queno wadiyija mũ. Ado mũ ejaja quena gũare. Adojũ Dios ĩ tiro riojo minijuabu gũa ĩ oca tuorona. Ñarocōti Dios ĩ gotire gayere tuo âmoa gũa, yiyijũ Cornelio Pedrora.

Cornelio ya wijũ Pedro ĩ riasore gaye

³⁴ Ito bajiro ĩ yija tuocōri, busisũoyijũ Pedro ĩja:

—Tũo masia yũ ĩja. “Judio masare riti maia yũ”, yibeami Dios. Mani jeyarore corocõ ti maiami Dios. ³⁵ Gũa masare, ito yicōri mũa masare cuni corocõti ti maiami Dios. Diore mani rũcũbuoja, ito yicōri ñeñarise mani yibeja, manire

boca ãmigũ yiguĩji Dios. ³⁶ Jane mejeju oca quenarise Israel sita gånare Dios ï goticãre gaye masirã ña mua: “Yu cõarure mua tuorũnũja, yu rãca queno usi cutirã yirãji mua”, yiyiju Dios Israel sita gånare. Dios ï cõaru Jesucristo mani jeyaro Uju ñami ïja. Itire masia mua. ³⁷ Israel sitaju Jesús quenarise ï yigorere masia mua. Ito yicõri Galilieaju Jesure Juan ï idé guraju bero ñasarise yisuoñi Jesús. ³⁸ Jesús Nazaret gagure Espiritu Santo ï quedu sãjaroca yiyiju Dios. Ito yicõri ï masirise jidicãni Dios Jesure. No ï waro bajiro masare queno yiñi Jesús. Rũmúa sãñarãre ï ti bujaja, rãmúare bucõañi Jesús. “Ito bajiro yiñi Jesús, Dios ï rãca ñaja”, yi tuoia mua. ³⁹ Gua apóstol mesa, judio masa sitaju jeyaro Jesús ï yicatire ticu gua. Ito yicõri Jerusalénju yucutẽojũ ïre ñna sãaja, ticu gua. ⁴⁰ Udia rãmũ bero, Dioama Jesure ï catiroca yiñi. Jesús guare goañaroca yiñi Dios. ⁴¹ Masa jeyarore meje goañoñi Jesús. Dios guare cajerojutu Jesús oca gotirona ï cũcãna ñajare, guare riti goañoquĩ Jesús. “Mucana tũdi catiami Jesús”, gua yi masitoni, guare ï goañaroca yiñi Dios. Mucana Jesús ï catija bero ï rãca bacu gua. ⁴² Guare ï oca masare goti rotiquĩ Jesús. Catirãre ito yicõri godanare cuni, ñna ñeñaro yirise waja senitoni cũni Dios Jesure. Itire guare goti rotiquĩ Jesús. ⁴³ No Jesure tuorũnũgũti, ï ñeñaro yirisere açabojogu yiguĩji Dios. Ito bajiroti ucañi Diore goti ïsiri masa sīgũ ruyabeto, yiyiju Pedro masare.

Judio masa mejere cuni Espiritu Santo ï quedu sãjare gaye

⁴⁴ Ito ï yirocati Espiritu Santo quedu sãjayiju Pedro ï busirãre. ⁴⁵⁻⁴⁶ Ito bajiri ricati riti ñna masibiti oca ñabojareti busisuooyijarã ñna. Ito yicõri Diore rucubuooyijarã ñna. Itire ticõri ruje tuoñayijarã Pedro rãca ejana judio masa. “Aba, judio masa meje ñabojarãre cuni Espiritu Santo quedu sãjacoami”, yiyijarã ñna Jesure masirã, Pedro

rãca gãna. ⁴⁷ Ito yicõri ã rãca gãnare busiyijũ Pedro mũcana:

—Tũoya yũ ñarã mũa. Manire bajiroti Espíritu Santo queda sãjami ñnare cuni. Sĩgũ, “Ñnare idé gubitirũja mani”, yirã wusati mani, yiyijũ Pedro ñnare. “Ñnare idé gubesa”, yigũ mañijũ.

⁴⁸ Ito bajiri, “ ‘Jesure tuorũnrã ña gũa cuni’, mũa yi masija, ã wamena idé gu rotija quena”, yiyijũ Pedro ñnare.

Ñna idé gu ecoja bero ado bajiro yiyijarã ñna Pedroro:

—Wabesa maji. Ado gũa rãca jabeto ñaña maji, yiyijarã ñna Pedroro.

11

Jerusalén gãnare Jesure masirãre Pedro ã gotire gaye

¹ Nocõ mejeti oca tuoyijarã apóstol mesa, Judea gãna Jesure tuorũnrã cuni. “Judio masa meje ñabojarãti, Jesure boca ãmiyijarã”, yire gaye oca tuocõri junisiniyijarã coriarã. ² Ito bajiri Pedro Jerusalénjũ ã mũa ejaroca, judio masa Jesure boca ãmisũoana Pedroro busituyijarã ñna. ³ Ado bajiro ãre seniãiyijarã ñna:

—¿No yija judio masa ya wi meje ñabojarocati, sãjari mũa? Ito yicõri, ¿no yija ñna rãca bari mũa? yiyijarã ñna Pedroro.

⁴ Ito yija Pedro gotiyijũ ñnare, “Ado bajiro rêtacũ”, yirocũ gotiyijũ ã ñnare:

⁵ —Jope cutojũ ñacõri, Diore basicũ yũ. Diore yũ busiroca, ado bajiro goacũ yũre. Ũmacũjũ saya jajoto bucũro jua dũja gaja ñiacõri, ñiado bajiro ruji wadicõri, yũ tũ ejacũ. ⁶ “¿Ñe ñati totijũ?” yirocũ, queno ticũ yũ. Itojũ waibucũrã jeyaro ñna sãñaja ticũ yũ. Gãjerona, jenirã ito yicõri wutirãre cuni ticũ yũ. ⁷ Ito bero ado bajiro oca goti ruyucũ yũre: “Pedro, wũmũña mũa. Ñnare sĩa baya mũa”, yi ruyucũ yũre. ⁸ “Meje, babicũja yũ. Rẽore

gaye bañabiticu yu”, yicu yu. ⁹ Mucana umacũju gaye oca ruyucu yure. Ado bajiro ruyucu: “ ‘Baya’, yu yiriseama, ‘Rẽore ña’, yibesa. Quenarise ña”, yi ruyucu umacũju gaye Dios oca. ¹⁰ Udiajiju ito bajiro ruyucu Dios oca. Udiaji i busija bero, saya totiju wadiana, waibucurã rãcati jeyaro tãdi ãmi mucocõquĩ Dios mucana. ¹¹ Ito yiroca riti umua udiarã ejacã yu ñari wiju. Cesarea gagu Cornelio wame cutigu ñnare cõañi, yure ña amatoni. ¹² “Ñe usiriobicuti wasa mu”, Espiritu Santo i yijare wacu yu. Ito yicõri coga amojeno Jesure masirã yure baba cuti wacã ña. Yu rãca wacana ñarocõti Cornelio ya wiju sãjacu gua. ¹³ I tu gua sãja ejaroca, ado bajiro guare busiquĩ Cornelio:

—Dios ñaro gagu ángel yu ya wi i rãgõja ticu yu. I ado bajiro busiquĩ yure: “Jope cutoju umua cõaña mu, Simón Pedore jirona. ¹⁴ Simón Pedro mu tu ejacõri, ‘Jeame ujuroju mu wabore ñaroca ado bajiro mure masogũ yiguĩji Dios’, yire gaye mure gotigu yiguĩji. Mu ya wi gãnare cuni ito bajiroti yigu yiguĩji Pedro”, yiquĩ Cornelio guare, ángel i busire guare gotigu. ¹⁵ Cornelio i busi tioroca, ito gãnare basicu yu. Ñnare yu busisucorocati, Espiritu Santo sãjaquĩ ñnare, manire i sãjacato bajiroti. ¹⁶ Ito bajiro iti bajija ticõri, mani Uju i goticatire, tuoña bujacu yu. Ado bajiro bajia i goticati: “Idena muare idé guquĩ Juan. Dioama muare Espiritu Santo queo sãgũ yiguĩji, ‘Dios ñarã ñama ña’, gãjerã ña yitoni”. Ito bajiro cajeroju gotiquĩ Jesús manire. ¹⁷ Dios, Espiritu Santo sãjaroca yiquĩ ñnare, judio masa meje ña ñabojarocati, mani Jesure boca amiroca i quedi sãjacato bajiroti. Ito bajiri Diore rẽo masiado manicu yu, yiyiju Pedro ñnare.

¹⁸ Iti tuocõri Pedore busitu jidicãyjarã ña:

—Queno yigu ñami Dios. Judio masa meje ña ñabojarocati, ñẽñaro ña yirisere jidicãja, catitĩnare gaye ña

bujatoni ñnare cūñi Dios, yiyijarã judio masa Jesure boca ãmigoana.

Antioquía gãna Jesure masirã gaye

¹⁹ Iti rãmuri riojua busa Estebanre sñayijarã Diore masimena. Ñre siacõri Jesure tuorũnurãre usirioro yi codesuoyijarã ñna. Ito bajiri coriarã Jesure tuorũnurã Feniciajũ, Chiprejũ, ito yicõri Antioquíajũ cuni rudi wayijarã ñna. Iti cutorijũ ejacõri, judio masare riti Dios oca gotiyijarã ñna. ²⁰ Gãjerãma, Chipre gãna, Cirene gãna wacõri Antioquíajũ ejayijarã. Itojũ ejacõri judio masa meje ñnarãre cuni Jesús oca quenarise gotiyijarã ñna. ²¹ Queno ñna busitoni ñnare ejabuayijũ Dios. Ito bajiri Dios oca tuocõri jãjarã masa, bucũrã usi ñna tuoĩarise jidicãyijarã ñna. Ito yicõri Jesure boca ãmiyijarã ñna.

²² Jerusalén gãna Jesure tuorũnurã, “Antioquíajũ jãjarã Jesure boca ãmiyijarã”, yija tuoyijarã ñna. Ito bajiri “Titẽña, riti bajiati”, yirona Bernabére cõayijarã ñna. ²³ Ito ejacõri, Dios ñ queno yirere ti ejayijũ Bernabé. Ito bajiri buto wanũ quenayijũ ñ. Ado bajiro ñnare riaso busiyijũ ñ:

—Sĩgũ ruyabeto, Jesure queno tuorũnuña mna. Ito yicõri ñre jidicãbeja, yiyijũ Bernabé ñnare.

²⁴ Quenarise tuoĩagũ ñayijũ Bernabé. Espíritu Santo ñ sãñajare, Diore riti tuoĩayijũ ñ. Ito bajiri masa jãjarã ñ busija tuocõri, Jesure boca ãmiyijarã ñna.

²⁵ Ito bero Tarso wame cutiri cutojũ wayijũ Bernabé, Saulore ãmagũ. ²⁶ Ñre bujacõri, “Antioquíajũ wato mani”, yiyijũ ñre. Ito bajiri ñna jũarãti wayijarã Antioquíajũ. Itojũ co rodo ñayijarã ñna, Jesure tuorũnurã rãca. Jãjarã masare Dios oca riasoyijarã ñna. Iti cutojũ cajero, “Cristiano masa ñnama ñna”, yire gayere yisuoyijarã ñna Jesucristore masirãre. “Cristore masirã ñnama”, yireoni ñayijũ iti.

²⁷ Iti rãmuriti Jerusalén gãna, Diore goti ñsiri masa ejayijarã itojũ Antioquíajũ. Jesure tuorũnurã ñna minijua

ñaroca, ejayijarã ãna. ²⁸⁻³⁰ Sīgũ Agabo wame cutigu ãna wato ejacõri wumu rŭgũyiju. Espiritu Santore tuocõri ado bajiro busiyiju ã: “Judea sita ñarocõti, ñiojuniro yiroja. Bare jedicoaro yiroja iti sita”, yiyiju Agabo. Ito ã yija tuocõri: “Judea gãnare ñiojogarã yirãji ãna. Ñnare niyeru cõana mani”, yi tuoã busiyijarã Antioquã gãna Jesure tuorũnurã. Ito bajiri no ãna rucorocõ ãsiyijarã ãna. Ito bajiro yicõri Bernabé, Saulo ãna jũarãre niyeru Judeaju cũ rotiyijarã ãna. “Jesure tuorũnurãre ũmatã ñari masare ãsitẽã”, yi rotiyijarã ãna. Jane mejeju Claudio uju ã ñaraju ito bajiro rêtayiju.

12

Pedrore Herodes ã tubia rotire gaye

¹ Iti rumuriti uju Herodes, Jesure tuorũnurãre cunĩsuoyiju. ² Ito yicõri, Juan ocabaji Santiagore sãa rotiyiju ã sarera jãina. ³ Itire buto wanuyijarã judio masa. Ñna wanuja ticõri, Pedrore cuni ñiacõri tubia rotiyiju ã. Ito bajiro rêtacu, naju wadarise uco wuoya mani bare basa ãna menicati rumuri. ⁴ Pedro rudibe yirocu, code wasoaronare surara cũyiju Herodes. Co gubocõ coga gubojeno ñayijarã ãna jeyaro. “Pascua basa busuaqueari rumu, masa riojo Pedrore sãa roticuja yu”, yi tuoãyiju Herodes. ⁵ Ito bajiri Pedro quenoguti code ecocõyiju. Ito bajija tuocõri, Jesure tuorũnurã ruje Diore busiyijarã Pedrore yari.

Tubiara wiju ñagũre Pedrore Dios ã bucõare gaye

⁶ Tubiara wiju surara jũarã watoje cani cũñayiju Pedro. Busuriti ñabojayiju Herodes ãre sãa rotira rumu. Juã ma come mana Pedro ya ãmori siayijarã ãna. Gãjerã surara soje tu code rŭgõyijarã ãna. ⁷ Ñajasaroti, ángel goayiju. Ito yicõri tubiara wi busu dajacoayiju. Ito yija ángel Pedrore

moañayijũ ï yujitoni. Pedro ï yujiroca, ado bajiro gotiyijũ ángel:

—Coji wũmuña mũ, yiyijũ Pedre.

Ito yirocati Pedre siabojara mari, come mari quedicoayijũ.

⁸ —Mũ ya yutabuju sãñaña mũ, ito yicõri mũ ya gũboco sãñaña, yiyijũ ángel Pedre.

Ï gũboco sãñaroca riti:

—Mũ ya cubija gũmaña. Waya, yũre sũya waya mũ, yiyijũ ángel Pedre.

⁹ Ito ï yija tũocõri, ï bero sũya wayijũ Pedro. Ito baja, yi masia mañijũ Pedre. “Riti bajiati iti. Bũroti bajiroja gajea”, yi tũoñayijũ Pedro. ¹⁰ Warã riti jũa soje surara ñna coderi sojeri rẽtayijarã ñna. Sũsari soje come soje ñayijũ. Iti soje tũ ñna ejaroca itimasiti janayijũ iti soje. Ito bajiri budi wacõri ma ñna warocati ito baja yi masia manoti godacoayijũ ángel. Ito bajiri Pedro sũgũti tujayijũ ñja. ¹¹ Ito bajija ticõri, “Riti baja. Herodes yũre sũame yirocũ, ¿Ángel yũre ï bucõatoni, cõayijari Dios?” yi tũoñayijũ Pedro. “Ito bajiri judio masa yũre ñna ñeñaro, ñna yi ãmorise rẽtabetoja ñja”, yi tũoñayijũ Pedro.

¹² Iti tũoñagũ riti, Juan Marcos jaco, María ya wijũ ejayijũ ï. Iti wijũ minijucõri masa jãjarã ñayijarã, Diore busirã. ¹³ Soje tũ ejacõri, “¿Ñati mũa?” yiyijũ Pedro. Ito ï yija tũocõri, sũgõ ejabũari maso, Rode wame cutigo, soje tũ eja rũgũcõri, tũo rũgõyijo, “¿Ñimũ ñati?” yiroco. ¹⁴ Ito yicõri iso janaroto riojũa, Pedro oca tũo masiyijo iso. Ï oca tũo masicõri bũto wanũ quenacõri soje janabecoti wijũ ñarãre gotigo wayijo iso:

—Macũjũ ñarũ Pedro, yiyijo iso ñnare.

¹⁵ Ito bajiro iso yija tũocõri:

—Mecũgõ ya mũ, yiyijarã ñna.

Ïna ito yijare:

—Ri ya yu, yiyijo iso.

Iso ito yijare:

—Dios ñaro gagu ángel ñaguñji. Pedrore sñacõana ñna, yiyijarã ñna isore.

¹⁶ Ito ñna yiroca riti, “¿Ñnati mua, ñnati mua?” yi rñgõyijũ Pedro, macũju. Soje janacõri, Pedrore ti ucayijarã ñna.

¹⁷ Ñna ucaya ticõri, ñnare oca tayijũ Pedro, “Yuti ña”, yirocũ:

—Ado bajiro bucõami mani Uju yure, tubiara wijũ yũ ñaroca, yi gotiyijũ ñnare. Santiagore gotiya adi. Ito yicõri mani ñarãre cuni gotiya mua, yiyijũ Pedro ñnare.

Ito yi budi wacõri gajeroju wayijũ Pedro.

¹⁸ Iti busuja bero tubiara wi codebojana surara, Pedro ñ manija ticõri, ruje bujatobisijarã ñna. “¿No bajiyijari Pedro? ¿No wayijari?” yiyijarã ñna. ¹⁹ Ñ manija ticõri, Pedrore ãma rotibojayijũ Herodes. Ñre bujabisijarã ñna. Surarare tubiara wijũ codebojanare seniñayijũ Herodes. No bajiro cadi masia mañijũ ñnare. Ito bajiri ito codebojanareti, sñ rotiyijũ Herodes ñja. Ito bero Judeaju ñnabojaru wacoayijũ Herodes, Cesareaju ñagũ wacũ.

Herodes ñ godare gaye

²⁰ Tiro gãna ito yicõri Sidón gãnare cuni ruje junisinijũ Herodes. Sidón gãna, Tiro gãna cuni canamucõri, Herodesre oca quenorã wayijarã ñna. Ñ rãca ruje oca queno ãmoyijarã ñna. Herodes ñ ñari sita riti bare bujasoticõri, “Ñ junisinija manire bare ecabitiboguñji”, yirona Herodes uju tũju oca quenorã wayijarã ñna. Herodesre ñna busiroto rioju, ñre ejabuari masũ ñasagu, Blasto wame cutigure busiyijarã ñna. Ñnare jabeto ti maicõri ñnare busi ñsiyijũ Blasto. Ñ busija tucõri, ado bajiro yiyijũ Herodes:

—Co rumu ĩnare busicuja yu, yiyiju Herodes. ²¹ ĩnare ĩ busiroti rumu ejaroca, uju ñagũ ĩ sãnarise yutabujuri quenarise sãñayiju Herodes. Ito yicõri uju ya cumuro ñasari cumuro eja rũjũcõri, masare oca gotiyiju ĩ. ²² Herodes ĩ busija tuocõri:

—Masu meje ñami ãni. Dioti ñami ãni, yiyijarã masa ĩre rũcubũorã.

²³ Ito bajiro ĩna busiroca riti, Dios ñaro gagu, ángel Herodes ĩ cõroca yiyiju. Ito bero yoa busari becoati ba sñayijarã ĩ ñajacure. “Busibesa mua. Jidicãña mua. Dios meje ña yu. Diore riti rũcubũoya mua”, ĩ yibitire waja, ito bajiro bajiyiju ĩ ñajacure.

²⁴ Iti rodoti masa jãjarã tuoyijarã Dios ocare. Ito yicõri jãjarã Jesure boca ãmiyijarã.

²⁵ Bernabé, Saulo rãca Jerusalén gãnare ĩna ãmi ejarise niyeru ĩsicõri, Antioquíaju tudí wayijarã ĩna. Juan Marcos wame cutigu ĩna rãca wayiju.

13

Bernabé, Saulo Dios oca ĩna goti ucusũore gaye

¹ Antioquíaju Jesure tuorũnurã rãca ñayijarã Diore goti ĩsiri masa ito yicõri ĩ oca riasori masa cuni. ĩna ado bajiro wame cutiyijarã: Bernabé, Simón Ñigũ, Lucio Cirene gagu, Manaén Galilea gagu uju Herodes rãca bucuaru, ito yicõri Saulo. Itocõ ñayijarã ĩna. ² Mani Ujũre rũcubũorona minijuara wiju minijua ñayijarã ĩna. Ito bajiri Diore tuoĩa ãmorã bamena riti ĩre busi ñayijarã ĩna. Ito bajiro ĩna bajiroca Espĩritu Santo ado bajiro ĩnare gotiyiju:

—Bernabé, Saulore cuni ñasarise yũre ĩna moa ĩsitoni besecu yu. Ito bajiri ĩnare wa rotiba gãjerãre yu oca ĩna riasotoni, yiyiju Espĩritu Santo.

³ Iti oca tuocõri bamena riti Diore busiyijarã ĩna maji. Ito yi, Diore busirãju Bernabé, Saulore cuni ãmo jidi

jeoyijarã ãna, ãnare Dios ã ejabuatonì. Ito bajiro yicõri ãnare wa rotiyijarã ãna. “Wasa, quenajaro”, yiyijarã ãna.

Chipre wame cutiri yogaju apóstol mesa ãna ware gaye

⁴ Ito bajiri Espíritu Santo ã wa rotiado bajiroti Seleuciaju wayiju Saulo, Bernabé ráca. Ito ejacõri cumaju sãjayijarã ãna, Chipre wame cutiri yogaju warona. ⁵ Ito majado Salamina wame cutiri cuto ejayijarã ãna. Ito ñacõri judio masa ãna minijuasotiri wiriju Dios oca riasoyijarã ãna. Juan Marcos wame cutigu ãna ráca judayiju. ãnare ejabuari masu ñayiju ã. ⁶ Iti yoga ñari cutori jeyaro riaso ucurã wayijarã ãna. Ito bajirã riti Pafos wame cutiri cuto ejayijarã ãna. Ito sãgũ judio masu Barjesús wame cutigure ti bujayijarã ãna. Cumu ñayiju ã. “Diore yiari busigu ña ya”, yi ruoyiju ã masare. ⁷ ã cumu iti yoga uju Sergio Pablo wame cutigu ráca baba cutiyiju ã. Queno tuoãgũ ñayiju Sergio Pabloama. Ito bajiri Dios oca tuo ãmogũ Bernabé, Saulore cuni ji rotiyiju ã. ⁸ Cumuama Bernabé, Saulo ãna tuoãaro bajiro meje tuoãayiju. ã cumu griego ocana Elimas wame cutigu ñayiju ã. Ito gagu uju ãna busirise tuore ãmobisiju cumu. Ito bajiri, “ãna busirisere tuorũnabesa mu”, yiyiju cumu iti cuto gagu ujure. ⁹ Ito yija Espíritu Santo ejabuarena cumure oca seoro tijuyiju Saulo. Sãgũ ñabojaguti juaji wame cutiyiju Saulo. Gaje ã wame Pablo ñayiju. ¹⁰ Cumure riti ticõri ado bajiro busiyiju ã:

—Ruori masu ña mu. Ñeñaro yi jaigu ña mu. Rũmú macu ña mu. Ito yicõri jeyaro quenarisere tegu ña mu. Mani Uju Diore tegu ña mu. “Ñasarise ña”, Dios ã yija, “Ñasarise meje ña”, ya mu, yiyiju Pablo cumure. ¹¹ Adocãta iti waja ñeñaro mu tuoãaroca yigu yiguãji Dios mure. Cajea tibicu ñagũ ya mu. Ito yicõri yoa busari ãmacañi ã asirise tibicu yiguja mu, yiyiju Pablo cumure.

Ito ï yirocati ï ya cajea rãitĩa godacoayijũ cumure. Ito bajiri cajea tibicũ ñari, ïre tũa watoni gãjire ãmabojayijũ ï. ¹² Ito ï bajija ti ãcacõri Jesure tuorũnusũoyijũ iti yoga gagũ uju. “Riti ña ña gotirise”, yi tuoĩa rũcũbuoyijũ ï.

Antioquía Pablo mesa ñna ñare gaye

¹³ Iti rãmũriti Pablo ï baba mesa rãca Pafos roja ejacõri cumana Panfilia sita, Perge wame cutiri cuto wayijarã ñna. Itoju ejacõri ñnare cũ tudiyijũ Juan, Jerusalénju tudi wacũ mũcana. ¹⁴ Ito bajibojarocati Pablo, Bernabé cuni Perge ñacõri Antioquía cutoju wayijarã, Pisidia sita tu ñari cutoju. Itona ñacõri tujacãra rãmũ iti ñaroca, judio masa ñna minijuari wijũ sãja wacõri rujijijarã ñna. ¹⁵ Itona rujicõri Dios ï rotirise ito yicõri Diore goti ïsiri masa ñna ucare bũsi gotija tuoyijarã ñna. Sīgũ ï bũsi gotija bero, minijuara wi gãna ujarã Bernabé, Pablõre ado bajiro yijijarã:

—Yũ ñarã, oca gotire gaye mũare ñaja, gotiya adocãta, yijijarã ujarã ñnare.

¹⁶ Ito ñna yija tuocõri, bũsirocũ wũmũ rũgũyijũ Pablo. “Bũsimenati tuoya mũa”, yirocũ ï ya ãmo wũamocõri “bũsibesa mũa”, yijijũ ï. Ito yicõri ado bajiro yijijũ ï ñnare:

—Yũ ñarã Israel sita gãna, queno tuoya mũa. Gaje masa ñabojarãti Diore rũcũbuorã ñari queno tuoya mũa cuni. ¹⁷ Dios mani rũcũbuogũ, mani Israel sita gãna ñicũsabatiare beseñi. Ñnare besecõri queno ñnare yiñi Dios. Egipto sita gãnare moa ïsirã ñna ñabojarocati jãjarã ñna bũjuroca yiñi Dios. Ñ masirisena Egipto sita gãnare ñna rudi masitoni ñnare ñna ñaroca yiñi Dios. ¹⁸ Yucũ manojũ jũarã masacõ rodori ñayijarã ñna. Itona ñacõri ñeñaro ñna yibojarocati, ti uisirio yibisijũ Dios. Quenoti ñacõayijũ. ¹⁹ Canaán wame cutiri sita gãna juã ãmojeno butu gãnare ruyurioyijũ Dios, mani ñicũsabatia ñna ya sita ñabojare

ña rucotoni. ²⁰ Ito bajiri mani ñicusabatia cuatrocientos cincuenta rodori ñayijarã itojũ, yiyijũ Pablo masare.

'Samuel, Dios oca goti ñsiri masũ ñ ñaroto riojua ña tirũnuronare cũyijũ Dios. ²¹ Samuel Dios oca goti ñsiri masũ ñ ñaroca: "Sĩgũ gua ɯjũ ãmoa gua", yiyijarã mani ñicusabatia Diore. Ito bajiro ña yija tucõri, Saúl, Cis macure ña ɯjũ ñarocũ cũyijũ Dios jũarã masacõ rodoricõ. Benjamín ñayorũ janerãbatia janamiti ñayijũ Saúl. ²² Jũarã masacõ rodori bero mucana ɯjũ wasoayijũ Dios. Ito bajiri Saúlre bucõacõri Davidjũare ɯjũ cũyijũ Dios mucana. Davidre tuoña busigu, ado bajiro busiyijũ Dios: "Yũ tija David, Isaí macũ, yũ robo bajiro ɯsi cutigu ñami ñ. Ito bajiri yũ ãmoro bajiro yigu yiguĩji ñ", yiyijũ Dios, Davidre tuoña busigu. ²³ Ñ David ñayorũ janerãbatia janamiti ñañi Jesús. Jane mejejũ Dios ñ gotiado bajiroti mani Israel sita gãnare masotoni cõañi Dios Jesure. ²⁴ Jesús riojua ñ yagu Juan mani ñarã Israel sita gãnare Dios oca riasoyijũ ñ. Ado bajiro gotiyijũ Juan ña jeyarore: "Mũa ñeñaro yirisere jidicãcõri idé gu rotiana ñarũja mũare", yiyijũ Juan mani ñarã Israel sita gãnare. ²⁵ Ito yicõri ñ godaroto riojua busa bajiroti ado bajiro yiyijũ Juan: "Ñti ñaguĩji Dios ñ cõarũ, ¿yire masiati mũa yure? Meje ña yũama. Nocõ mejeti ejagu yiguĩji mani yagu. Ñ ñagũ yiguĩji ñasagu. Yũama meje ña. Mũa robo bajiguti ña yũama. Ñ ñagũ yiguĩji ñasari masũ", yiyijũ Juan mani ñarãre, yiyijũ Pablo, masare gotigũ.

²⁶ Yũ ñarã, Abraham janerãbatia ña mani. Queno tuoja mũa. Gaje masa ñabojarãti Diore rucũbuorã ñari queno tuoja mũa cuni. "No Jesure tuorũnugũre masogũ yiguĩji Dios", yire oca manire cõañi Dios. ²⁷ Ito bajibojarocati Jerusalén gãna ito yicõri ña ɯjarã cuni, "Ñ ñami Dios Macũ manire masorũ", yi masibisijarã ña. Ito yicõri co rũmũ tujacãra rũmũ ruyabeto Dios oca goti ñsiri masa ña

ucare gãjerã ñna ti gotibojarocati tuo masibisijarã ñna. Ito bajiri Jesús ï ejaja, “Dios ï cõarũ ñnami ï”, yi masibisijarã ñna. Ito bajiri Jesure ñna sĩa rotija, Dios oca goti ïsiri masa ñna ucado bajiroti rêtayijũ ïja. ²⁸ “Seti ñna ïre”, yi masimena ñabojarãti, “Sĩa rotiya ïre”, yirona Pilatore josayijarã ñna. ²⁹ Jesure ñna sĩaja, Diore goti ïsiri masa ñna tuoĩa uca yuado bajiroti rêtayijũ. Jesure ñna sĩaja bero yucutẽojũ ñagũre rujioyijarã gãjerã. Ito yicõri gũta gojeju ïre yujeyijarã. ³⁰ Ito bajibojarocati Dioama mucana tũdi Jesús ï catiroca yiñi. ³¹ Galileana wacõri Jerusalénju ïre baba cutigoanare co rũmũ meje goaĩoyijũ Jesús. Ito bajiri ñnati ñnama adocãta, “Riti baja. Tũdi caticoami Jesús”, yi masare gotirã.

³² Ito bajiri yũ, Bernabé rãca oca quenarise mũare goti eja gũa. “Masare queno yicũja yũ”, yi mani ñicusabatiare Dios ï gotiado bajiroti gotia gũa mũare. ³³ Mani ñicusabatiare ï gotiado bajiroti manire queno yiñi Dios. Ito bajiri mucana tũdi Jesús ï catiroca yiñi ï. Itire gotigũ ado bajiro ucañi David ñayorũ, Dios oca gotigũ: “Mũ ña yũ Macũ. Adi rũmũ godarũ mũ ñabojarocati mũ catiroca ya yũ”, yiyijũ Dios, yi ucañi David, Salmos wame cutiri tuti ucasũogũ. ³⁴ “Jesús ï godaja bero mucana tũdi ï catiroca yigũ yigũja yũ. Ito bajiri tũdi godabiquĩji”, Dios ï yire gaye ado bajiro gotia ï oca tutijũ: “Davidre yũ goticãdo bajiroti, queno mũre yigũ yigũja yũ ïja”, yiyijũ Dios yi ucare ña papera tutijũ. ³⁵ Gaje tutijũ cuni ito bajiroti gotia. Tuote: “Queno yigũ ñnami mũ Macũ. Ito bajiri ï ya rujũ jogabe yirocũ, mucana tũdi catiroca yigũ yigũja mũ”, yi ucañi David ñayorũ. ³⁶ Īmasi gaye tuoĩagũ meje ito bajiro ucañi David. Catigũju Dios ï ãmoro bajiro riti yiyijũ David. Ito yicõri ï ñarãre queno ejabuayijũ. Ito bero co rodo meje ñacõri godañi David. Ito bajiri ï ñicusabatia tu ïre yujeyijarã ñna. Itojũ ï ya rujũ jogadoja. ³⁷ Jesús ya rujuama

jogabisija, mɔcana Dios ĩ catiroca yijare. ³⁸ Yɯ ñarã tɔoya mɯa. Jesuna sɯoriti mani ñeñaro yirisere ācabojobore ña. Iti gayere mɯare gotia gɯa. ³⁹ No Jesure tɔorũnugũreti ĩ ñeñaro yirise ācabojobogũji Dios. Moisés ĩ rotirise riti mani tɔorũnɯjama, mani ñeñaro yirise ācabojobiquĩji Dios. ⁴⁰ Queno tɔoĩaña mɯa, jane mejeɯ Dios oca goti ĩsiri masa, ĩna gotiado bajiroti mɯare r̃tame. Ado bajiro ucañi ĩna Dios oca gotirã:

⁴¹ Queno tɔoya yure aja tudirã mɯa. Yure tɔorũnɯbiticõri jeame ũjuroɯ warã yirãji mɯa. Yɯ ña Dios. Mɯa tiroca tiyamani ĩogũ yigɯja yɯ. Gãjerã mɯare ĩna goti r̃etobubojarocati tɔo masimena yirãji mɯa. Ito bajiri mɯa tɔorũnɯbitirena sɯori, godarã yirãji mɯa, yiyijɯ Dios, yi ucañi ĩre goti ĩsiri masɯ, yi riasoyijɯ Pablo Antioquía gãna masare.

⁴² Ito bajiro busi t̃iocõri budi wayijarã Pablo mesa, judio masa ĩna minijuari wire. ĩna budi waroca iti wi minijua ñarã:

—Gaje tujacãre mɔcana tɔo remo ãmoa gɯa, yiyijarã ĩna.

⁴³ ĩna minijua jidicãja bero jãjarã judio masa Pablo, Bernabére cɯni sɯyayijarã. Ito yicõri jãjarã judio masa ĩna yire tɔoĩa r̃ucɯbɯobojana cɯni Pablo mesare sɯyayijarã ĩna. Ito yija ado bajiro gotiyijarã Pablo mesa ĩnare:

—Dios queno ĩ yirisere r̃ucɯbɯo jidicãbesa mɯa. Ito yicõri Dios bajiro s̃igũ robo usi cutiya mɯa, yiyijarã Pablo mesa ĩnare.

⁴⁴ Ito bero gaye tujacãre, iti cɯto gãna jãjarã busa minijuayijarã Dios oca tɔorona. ⁴⁵ Ito bajiro jãjarã masa Dios oca tɔo ãmorã ĩna ejaja ti teyijarã judio masa. Ito yicõri Pablo ĩ gotibojaja, gajero bajiro riti cɯdiyijarã ĩna. Ito yicõri ĩre aja tudiyijarã ĩna. ⁴⁶ Ito ĩna yija ticõri, bɯto oca s̃õrena busiyijarã Pablo mesa:

—Dios ï rotiro bajiro cajero ï oca mware riasosubũ yũ. Ito bajibojarocati iti ocare queno tuorũnũbea mwa. Ito bajiro mwa yija, “Dios rãca catitiña ãmobeã gwa”, yiado bajiro bajicũ. Ito bajiri adi rumari judio masa meje ñarãre Dios oca gotia gwa. ⁴⁷ Ito bajiro rotiñi Dios ï oca tutina. Ado bajiro gotia iti:

Judio masa meje ñarãre mware cũcũ yũ, yũ oca mwa gotitoni. “No Jesucristore tuorũnũgũreti masogũ yiguñi Dios”, yi masa ñajedirore mwa goti batotoni mware cũcũ yũ, yi gotia Dios oca. Ito bajiro cũñi Dios gware, yiyijũ Pablo, masare gotigũ.

⁴⁸ Iti tuocõri judio masa meje ñarã buto wanũ quenayijarã. “Dios oca quenariseguti ña”, yiyijarã ñna. Ito yicõri ï rãca catitiñaronã ï beseana ïre tuorũnũyijarã ñna. ⁴⁹ Ito bajiri Dios oca tuorũnũcõri ï oca quenarise masa jeyarore goti batoyijarã ñna. ⁵⁰ Ito bajibojarocati judio masama Pablo, Bernabé rãca ñna tuoïaro bajiro meje tuoïã codeyijarã. Ito bajiri oca meni ãmorã, iti cuto gãna ñasarãre ito yicõri Diore rũcũbũorã romia ñasarãre cuni gotiyijarã. Bernabé Pablõre masa ñna usirio coderoca yiyijarã judio masa. Ito bajiri judio masare tuorũnũcõri Pablo mesare bucõayijarã iti cuto gãna. ⁵¹ Iti cutore budi warã ñna ya gũbojũ sita wãrisere ja batecãyijarã ñna. “Mwa adi cuto gãna ñeñaro yirã ña, ito yicõri seti ña mware”, yireoni ñayijũ iti. Ito bajiro yicõri, Iconio wame cutiri cutojũ wacoayijarã ñna. ⁵² Ito ñna budigadojũ Jesure tuorũnũrã queno usi cuti quenaro ñayijarã ñna. Ito yicõri Espiritu Santo queda sãja ecoana ñayijarã ñna.

14

Iconio wame cutiri cutojũ Pablo mesa ñna ña ucure gaye

¹ Iconiojũ ejacõri judio masa ñna minijuasotiri wijũ sãja wayijarã Pablo mesa. Ito bajicõri Jesús ocare gotiyijarã

ĩna. Iti oca t̄ocõri j̄ajarã Jesure t̄orũnyijarã. Judio masa ito yicõri judio masa meje ñarã c̄uni Jesure t̄orũnyijarã ĩna. ² Ito bajibojarocati coriarã judio masa ñarã Jesure t̄orũn̄mena, judio masa meje ñarãre Pablo mesare ĩna junisinitoni oca meni codeyijarã ĩna. Ito bajiri Pablo mesare, “Queno yirã meje ñama ĩna”, yi t̄oĩayijarã ĩna. ³ Ito bajiro ĩna yi codebojarocati Iconioj̄u yoari ña ucuyijarã Pablo mesa. Itoj̄u ña ucurã buto oca s̄ocõri, “Masare ti maicõri queno yiñi Cristo”, yire oca goti ucuyijarã ĩna. “Riti ña iti oca. Riojo Jesús oca gotiama ĩna”, masa ĩna yitoni, tiyamani Pablo mesa ĩna ĩoroca yiyij̄u Dios. ⁴ Iti c̄uto ḡana ricati riti t̄oĩayijarã. Coriarã judio masa robo bajiro t̄oĩayijarã. Ḡajerã Pablo mesa robo bajiro t̄oĩarã ñayijarã. ⁵ Ito yicõri judio masa, judio masa meje c̄uni, ̄jarã robo bajiro t̄oĩacõri Pablo mesare oca menicõri, “Īnare ḡõtana rea s̄iar̄ja mani”, yiyijarã ĩna. ⁶⁻⁷ Ito bajiro ĩnare busija t̄uo masicõri, Licaonia sitaj̄u rudi wayijarã Pablo mesa. Iti sitaj̄u ejacõri Dios oca quenarise goti ucuyijarã ĩna. Litra wame c̄utiri c̄uto ito yicõri Derbe wame c̄utiri c̄utoj̄u c̄uni goti ucuyijarã ĩna. Ito yicõri iti c̄utori t̄u ḡanare c̄uni Dios oca goti ucuyijarã Pablo mesa.

Listra ḡana Pablore ḡũta ĩna reare gaye

⁸ Listraj̄u s̄iḡũ rudur̄u ñayij̄u. Ito bajiro wabic̄u rujear̄u ñayij̄u ĩ. ⁹ Ito Pablo masare ĩ busija t̄uo rujiyij̄u rudur̄u. Rudur̄ure tijucõri, “Ȳure yisioguĩji Dios”, yi t̄oĩa masiḡũ ñami, yi t̄oĩayij̄u Pablo. ¹⁰ Ito bajiri ado bajiro oca s̄oro gotiyij̄u ĩ rudur̄ure:

—Wum̄ña. Riojo r̄ugõña m̄u, yiyij̄u Pablo rudur̄ure.

Ito ĩ yiroc̄ati wum̄u r̄uḡũ wayij̄u rudur̄u ñabojar̄u. ¹¹ Ito bajiro bajija ticõri, ito ḡana ĩna ocana:

—Aba, mani r̄uc̄ub̄orã masa ruj̄u robo bajiro ruj̄u c̄uticõri ejama mani t̄u, yi awasã busiyijarã ĩna.

¹² Bernabére Zeus wame yiyijarã ñna. “Mũ ña gũa rũcũbuogu, jeyaro masigũ”, yireoni ñayijũ, “Zeus”, yire. Ito yicõri Pablo queno goti masigũ ñajare Hermes wame yiyijarã ñna. “Gũa rũcũbuogu, rêtoro queno goti masigũ ña mũ”, yireoni ñayijũ, “Hermes”, yire. ¹³ Iti cuto tũni-majũ Zeusre rũcũbuora wi ñayijũ. Iti wi gãna ñnare riasori masũ rãca Bernabé, Pablore rũcũbuo ãmoyijarã ñna. Ta wecuare go bedori jeocõri ñnare tũa wayijarã. Cuto sãjara soje tũ ejacõri wecuare sãa ãmobjayijarã, Pablo mesare rũcũbuorona. ¹⁴ Ito bajiro ñna yi ãmoja ti masicõri, ñna ya yutabuju tũa ñigãyijarã Pablo mesa. “Ñeñaro yi ãmoa mũa”, yirona ito bajiro yiyijarã ñna. Ito bajiro yi ñocõri, masa wato oca sãoro ãmajũdayijarã ñna bũsirona:

¹⁵ —¿No yija ito bajiro yi ãmoati mũa? Mũa robo bajirã, masati ña gũa cũni. Dios robo bajirã meje ña gũa. Mũare Dios oca quenarise gotirã wadibũ gũa. Mũa meni rujeoanare rũcũbuorã yiboja mũa. Ito bajiri itire jidicãcõri, Dios catigũjũare tũorũnũña mũa. Í ñami adi sita, macãrucũro, ãmũari, riari cũni menirũ. Ito yicõri mani tirise, mani tibiti cũni jeyaro rujeorũ ñami. ¹⁶ Jane mejejũ gãna bũcurã ñna yisotiado bajiroti ñna yi ãmoja, ñnare ti tujabitibojaguti, jidicã rotibisijũ Dios. ¹⁷ Diore ñna rũcũbuobitibojarocati ñnare queno yiyijũ Dios, “Ito bajiro queno yigũ ñami Dios”, ñna yi masitoni. “Ñaguĩji Dios”, mani yi masitoni manire í queno yirise ñoami Dios. Tite mũa. Ide queoami. Queno rica mani bũjaroca yami. Mani yaji quenaroca yami. Ito yicõri mani ya usijũ queno mani wanũ quenaroca yami Dios, yiyijarã Pablo mesa ñnare.

¹⁸ Ito bajiro ñna yibjaroca riti, wecuare sãa ãmobjayijarã masa Pablo mesare rũcũbuorona. Ito bajiro ñna yija ticõri, “Gũare rũcũbuorona wecuare sãabesa mũa”, josari yi camotayijũ Pablo masare.

¹⁹ Iti rãmũri judio masa Antioquía gãna ito yicõri

Iconio gãna ejayijarã. Ito ejacõri iti cuto gãna Pablöre ti junisinijaro yirona, ñnare oca meni ejayijarã ñna. Ito bajiri Pablöre gũta reayijarã masa ñre sĩa ãmorã. “Ûsi jedicoami ñja”, yi tuoñacõri cuto sõjuaju ñre weja wayijarã ñna. ²⁰ Ito bajiro ñna yibojarocati ñ tu Jesure masirã ñna minijuaroca tujacoayiju Pablo. Tujacõri ñna rãca cutoju tũdi wayiju ñ. Gaje rumu Derbe wame cutiri cutoju wayiju Bernabé rãca.

²¹ Ito ejacõri Dios oca quenarise masare riasoyijarã ñna. Ñna ito bajiro gotija tuocõri, jãjarã Jesure tuorũnyijarã. Ito yija bero Listraju, Antioquíaju, Iconioju tũdi wayijarã ñna. ²² Iti cutori ejacõri Jesure tuorũnrãre busiyijarã ñna. Ito bajiro ñna busija tuocõri, bũto busa Jesure tuoña oca sãoyijarã ñna iti cutori gãna: “Diore tuorũnu jidicãbesa muã. Ûmacũju ñ rotiroju mani ejaroto riojuã jaje tõbũja bũjatobitirã yirãji mani. Ñ rotiroju mani eja ãmoja, ito bajiro rãtare ñaroja manire”, yi goti ucuyijarã ñna. ²³ Coju minijuara wi ruyabeto Jesure tuorũnrãre ãmatã ñarona bese cũyijarã ñna. Diore rãcubũorã bamena riti Diore busiyijarã ñna. “Ado gãna ñnama mũre tuorũnrã. Ñnare ejabua masia mu”, yiyijarã Pablo mesa Diore.

Antioquíaju Pablo mesa ñna tũdi ware gaye

²⁴ Ito bajiro ñna yija bero Pisidia wame cutiri sita rãta wacõri Panfilia sitaju ejayijarã ñna. ²⁵ Perge wame cutiri cuto Dios oca goti tñocõri, Atalia wame cutiri cutoju wayijarã ñna. Riaca jajosa tunima ñayiju iti cuto. ²⁶ Ito cumana jãa wacõri Siria sitaju Antioquía wame cutiri cutoju wayijarã ñna. Antioquía ñayiju cajero ñna wasuado. Itijuti Dios oca ñna goti ucuroto riojuã, “Mu ñnare moare cũado bajiro riti ñna moa masitoni ñnare ejabuaya”, yiyijarã Jesure tuorũnrã Diore. Ito bajiri ñna rotiado bajiroti moa ucu tñorã Antioquíaju tũdi ejayijarã ñna mucana Pablo mesa. ²⁷ Itoju Antioquíaju tũdi ejacõri Jesure tuorũnrãre

miojuyijarã ĩna m̄ucana. Ito yicõri jeyaro Dios ĩ ejabuare gaye gotiyijarã ĩna:

—Queno ejabuaquĩ Dios guare. Ito bajiri judio masa meje ñarã c̄uni Dios oca quenarise t̄uocõri, Jesure t̄uorũn̄ama ĩna, yi gotiyijarã ĩna. ²⁸ Itojũ Jesure t̄uorũn̄arã rãca yoari ñayijarã Pablo mesa.

15

Jerusalénjũ ĩna minijuare gaye

¹ Iti rodoriti Antioquíajũ ejayijarã Judea sita gãna. Ito ejacõri Jesure t̄uorũn̄arãre judio masa ĩna yisotirere riasoyijarã ĩna:

—Jane mejejũ Moisés ñayorũ ĩ rotiado bajiro wiro m̄ua tabeja, m̄uare masobiquĩji Dios, yiyijarã ĩna. ² ĩna ito yija t̄uo tujabiticõri ruje gãmeri busi t̄uoĩayijarã Pablo mesa ĩna rãca. Ito bajiri, “¿Riti ñati?” yirona Pablo mesare Jerusalénjũ cõayijarã Jesure t̄uorũn̄arã:

—Itojũ ejacõri Jesús ĩ c̄uana rãca ito yicõri Jesure t̄uorũn̄arãre ũmatã ñarã rãca c̄uni busiba m̄ua. Riti iti ñaja, t̄uoba. Wasa. Quenajaro, yiyijarã itijũ gãna Jesure t̄uorũn̄arã.

³ Ito ĩna yija t̄uocõri, Jerusalénjũ wasuoyijarã Pablo mesa. Jerusalénjũ warã Fenicia sita, Samaria sita c̄uni Dios oca riaso r̄eta wayijarã ĩna, iti c̄utori gãna. “Gua riasoja, judio masa meje ñarã, ñeñaro ĩna yirise jidicãcõri Diore t̄uorũn̄ucã ĩna. Manire bajiroti Diore t̄uorũn̄ucã ĩna c̄uni”, yiyijarã Pablo mesa ĩnare. Ito bajiro ĩna yija t̄uocõri, b̄uto wanũ quenayijarã Jesure t̄uorũn̄arã.

⁴ Jerusalénjũ ĩna ejaroca queno wanũ quenare rãca ĩnare boca ãmiyijarã Jesús ĩ c̄uana, Jesure t̄uorũn̄arãre ũmatã ñarã ito yicõri Jesure t̄uorũn̄arã ñarocõti. Masa ĩna seniñaja bero, “Judio masa, judio masa meje ñarãre c̄uni gua riasoja, guare queno ejabuañi Dios”, yi gotiyijarã Pablo mesa. ⁵ Ito bajiro ĩna yija t̄uocõri, coriarã fariseo

gaye tuoĩagoana Jesure tuorũnurã busirona wumu rũgũy-
ijarã:

—Mani masa meje ñarã Jesure ñna tuorũnuja, mani yisotiro bajiro ñna yire ãmoa gua. Moisés ñ rotire gaye cudirujama ñna, ito yicõri wiro tarujama ñna, yiyijarã fariseo gaye tuoĩagoana ito gãnare.

⁶ Ito yija Jesús ñ cũana, Jesure tuorũnurãre ũmatã ñarã cuni minijuayijarã iti oca bajirisere tuoĩa busirona. ⁷ Yoari ñna gãmeri busija bero busirocu wumu rũgũyiju Pedro:

—Yu ñarã queno tuoya mua. Mua rãca ñagũre yure beseñi Dios, judio masa mejere cuni ñ masore oca yu gotitoni. Ito bajiro beseñi Dios yure, Jesure ñna tuorũnutoni. Iti gayere queno masia mua. ⁸ Dios ñami masa ñna tuoĩarisere masigũ. Judio masa meje ñarã ñna ñama yu ñarã, yirocu ñnare Espiritu Santo queo sãñi Dios, manire ñ queo sãdo bajiroti. ⁹ Manire ñ ti mairo bajiroti ñnare cuni ti maiami Dios. Jesure ñna tuorũnuja ñna ñeñaro yirisere ãcabojoñi Dios ñnare, manire ñ ãcabojoado bajiroti. ¹⁰ Dios ñ gotirisere queno tuorũnubea mua. Ito bajiri Moisés ñayoru ñ rotirisejuare cudijaro ñna yirona, Jesure masisuorãre buto josa mua. Moisés ñ rotirisere ñarocõti yiro robo bajiro cudi jeobisĩ mani ñicusabatia cuni. Ito bajiri mani cuni jeyaro ñ rotigore cudi jeoado ma. “Mani ñicusabatia bajiro gãjerã ñna cudibeja, Jesure masirã meje ñnama ñna”, yi tuoĩaboja mua. ¹¹ Ado bajirojua baja: Manire ti maicõri manire goda ñsiñi Jesucristo. Ito bajiri ñre mani tuorũnuja ticõri, manire masoñi Dios. Ito bajiroti Jesure ñna tuorũnuja ticõri judio masa meje ñarãre cuni masoñi Dios, yiyiju Pedro ñnare.

¹² Ito ñ yija tuocõri, busimenati Pablo, Bernabé ñna busija queno tuoijarã ñna ñja: “Dios ñ ejabuarisena judio masa meje ñarãre jaje tiyamani ñocu gua”, yiyijarã Pablo

mesa. ¹³ Ìna b̄s̄i t̄ioja bero Santiago wame c̄utiḡu ado bajiro yiyij̄u:

—Ȳu b̄s̄irisere queno t̄uoya ȳu ñarã m̄ua. ¹⁴ J̄ij̄u ado bajiro gotimi Simón Pedro manire: “Judio masa meje ñarãre c̄uni queno ȳiñi Dios. Ito bajiri ñinare besec̄ori ï ñarã ñaroca ȳiñi Dios”, ȳi gotimi Pedro manire. ¹⁵ Ito bajiroti ȳi ucayjarã Diore goti ñsiri masa jane mejej̄u. Iti oca ado bajiro gotia:

¹⁶⁻¹⁸ Jane mejej̄u David ñayoru bero gãna masa ujarã ña ñarise susayij̄u. Ito bajiri ija Davidre ȳu goticãdo bajiroti yic̄uja ȳu. S̄iḡũ ï janerãbatia mac̄ure uju ñarocu c̄uḡũ yiḡuja ȳu. Ito bajiro ȳu c̄uja bero judio masa meje ñarã c̄uni ȳure r̄uc̄ub̄uorã yirãji ña. Ȳu ñarã ñaroca yiḡu yiḡuja ȳu ñinare, ȳi gotiami mani Ūju Dios, ȳi ucañi Diore goti ñsiri masa, ȳi gotiyij̄u Santiago ñinare.

¹⁹ Ito bajiri ado bajiro tuoia ȳu, yiyij̄u ï m̄ucana: Mani masa meje ñarã Diore ña tuor̄un̄uja, usirioro ñinare ȳi codebitir̄uja mani. Ito yic̄ori jaje rotire gaye rotibitir̄uja manire. ²⁰ Ado bajiro paperana mani goti ucaja quena ñinare: “Ìna meni rujeoru ruj̄u robo bajiro meni rujeoc̄ori ña ecabojarisere babitir̄uja m̄ua. M̄uamasiti m̄ua ya ruj̄u ñeñaro iti tuoiaro bajiroti ñeñaro yibes̄a. ãm̄uma wãñi-atanare babes̄a. Baroto rioj̄ua rí c̄oaja quena. Ito yic̄ori rí idibeja quena”, ȳi mani goti ucaja quena. ²¹ Ito bajiro riti coji tujacãre ruyabeto Moisés ñayoru ï rotire gaye riasore ña, mani masa minijuari wij̄u. Ito bajiro riasotiyjarã ña jane mejej̄u co c̄uto ruyabeto, yiyij̄u Santiago.

Judio masa meje ñarãre ña papera c̄oare gaye

²² Ito ï yija tuoc̄ori, Jesús ï c̄uana, Jesure tuor̄un̄urãre ùmatã ñarã, ito yic̄ori Jesure tuor̄un̄urã jeyaro ado bajiro yiyijarã: “Santiago ï yiro bajiroti yiana mani. Ito bajiri coriarã mani rãca gãna beser̄uja mani, Pablo mesa rãca

adi papera ñna ãmi watoni”, yiyijarã ñna. Ito bajiri Judas Barsabás wame cutigũ ito yicõri Silas wame cutigure beseyijarã ñna Antioquíajũ Pablo mesare baba cuti warona. “Ñna ñama rŭcũbũoana”, yi tuoĩacõri ñnare beseyijarã ñna. ²³ Ito bajiro besecõri Antioquíajũ ãmi warotire ñnare papera ñsiyijarã ñna. Ado bajiro yi gotiyijũ iti papera:

“Gua Jesús ĩ cũana, Jesure tuorũnurãre ũmatã ñarã, ito yicõri Jesure tuorũnurã jeyaro adi papera cõa gua. ¿Ñati mũa Antioquía gãna, Siria sita gãna ito yicõri Cilicia sita gãna ñati mũa cuni? Jesure tuorũnurã mũa ñajare, judio masa meje mũa ñabojarocati, sĭgũ rĩare bajiro bajirã ña mani. ²⁴ Ado bajiro oca tuocu gua. Coriarã ado gãna mũa tu ejacõri usirioro yiñi ñna. Ñnare cõabiticu gua. Riojo gotimenati mũa tuoĩarise wisaroca yiñi ñna. ‘Ũmũgũre mũa wirotabeja, ito yicõri Moisés ñayoru ĩ rotire gaye mũa cudijeobeja, Jesure tuorũnurã meje ña mũa’, yi ruoñi ñna mũare. Ito bajiro ñna gotibojarocati, ‘Itire gotitẽña mũa’, yi cõabiticu gua mũa tujũ ñnare. ²⁵ Ito bajiri sĭgũre bajiro tuoĩacõri busironare besecõri cõamũ gua mũa tu. Gua mairã Pablo, Bernabé rãca baba cuti wa rotibũ gua ñnare. ²⁶ Mani Ũjũ Jesure cudirona ĩ ocare goti ucuyijarã ñna. Gãjerã ñna sĩa ãmobojarocati Jesús ocare goti tarojobisijarã ñna. ²⁷ Ito bajiri mũare gotironare Judas, Silasre cuni mũare cõa gua. Ñnamasiti gua ucarisere goti jeorã yirãji ñna mũare. ²⁸ Espĩritu Santo bajiro tuoĩacõri jaje roti masıbea gua mũare. Ito bajiri adi gua ucaro bajiro riti mũare rotia gua. ²⁹ Ñna meni rujeorũre ñna ecabojarisere babesa mũa. Rıre cuni idibesa. ãmũma wãñiatanare babesa. Baroto riojũa rı cõaja quena. Ito yicõri muamasiti mũa ya rujũ ñeñaro iti tuoĩaro bajiroti ñeñaro yibesa. Gua rotiro robo mũa cudija, ñaro bajiro cudirã yirãji mũa. Itocõ oca goti uca gua mũare. Queno ñaña mũa”, yi ucañi ñna.

³⁰ Ito yi ucaja bero iti papera ãmi wa rotiyijarã ãna. ãmi wacõri Antioquíaꝝ ejaçõri Jesure masirãre miojuyijarã ãna. Ito yicõri ãna minijuaja bero papera ãnare ãsiyijarã ãna. ³¹ Iti papera ticõri bũto wanũ quenayijarã ãna ito gãna. Oca riojo gotire gaye iti ñaja wanũ quenayijarã ãna. ³² Ito yija Judas, Silas cuni Dios oca goti ãsiri masa ñari ito gãna Jesure tuorũnurãre jaje Dios oca goti masioyijarã ãna. Iti oca tuocõri bũto busa Diore tuo oca seoyijarã ãna. ³³ Udia rumũ berocõti Jesure tuorũnurã rãca ñacõri ware tuoñayijarã ãna. “Guare cõacãna tujũ tudi warã ya gũa mũcana”, yiyijarã ãna. “Queno waja mũa. Quenajaro mũare cõana”, yiyijarã ãna ito gãna Jesure tuorũnurã. ³⁴ Ito ãna yibojarocati, “Ado tujacũja yũama”, yi tuoñayijũ Silas. ³⁵ Pablo mesa cuni, Antioquíaꝝ tujayijarã. Ito gãnare riasoyijarã ãna, gãjerã Jesure tuorũnurã rãca. Dios oca goti tarojobisijarã ãna.

Tũdi mũcana Pablo Dios oca ã goti ucure gaye

³⁶ Ito yija co rumũ ado bajiro yiyijũ Pablo Bernabé:

—Dios oca mani goti ucura cutorijũ mũcana tudi ti ucurũja mani. Jesure tuorũnurã no bajiro ãna bajija tito mani, yiyijũ Pablo Bernabé.

³⁷ ãna rãca warocũ Juan Marcosre ji ãmobjayijũ Bernabé. ³⁸ Ito bajiro ã yibojarocati, Pablojũama ãmobjisijũ. Panfiliaꝝ ãna ñaroca Dios oca goti tarojoyijũ Juan Marcos. Ito yicõri Jerusalénjũ tudi wayijũ ã. Ito bajiri mũcana ãre ji ãmobjisijũ Pablo. ³⁹ Yoari itire tuoña gãmeri busiyijarã ãna. Ito bajibojarocati sũgũre bajiro tuoña masibisijarã ãna. Ito bajiri atacõri ricati riti wayijarã ãna. Ito bajiri Juan Marcosre ãmi wayijũ Bernabé. Cuma sãjacõri, Chipre wame cutiri yogajũ jẽa wayijarã ãna. ⁴⁰ Pablojũama Silasre baba cutiyijũ ã rãca warocũ. Itojũ ãna waroto riojũa Dios ãna rãca ñatoni Diore seniyijarã Jesure tuorũnurã itojũ gãna. Ito yija bero ware goticõri wasuoyijarã Pablo mesa.

⁴¹ Ito warãjũ Siria sita, Cilicia sitajũ cuni Dios oca goti rëta wayijarã ãna. Ito bajiri Jesure tuorũnurã rãca busicõri buto busa Jesure ãna tuorũnu oca sëorooca yiyijarã Pablo mesa.

16

Pablo mesare Timoteo ã baba cuti ware gaye

¹ Itona wacõri Pablo mesa Derbe, Listra wame cutiri cutorijũ ejayijarã ãna. Itoju ejacõri Jesure tuorũnugũre bajayijarã ãna. Timoteo wame cutiyijũ ã. Ì jaco judio maso ñayijo Jesure tuorũnugõ. Ito yicõri ã jacũ griego masũ ñayijũ. ² Listra gãna, ito yicõri Iconio gãna Jesure tuorũnurã queno tuoĩa busiyijarã ãna Timoteore. ³ Iti masicõri Timoteo ãna rãca ware ãmoyijũ Pablo. Ito bajiri Timoteore wirotayijũ Pablo. Ì wirotabeja judio masare tegũ robo bajiro bajiguũji yirocũ, tayijũ Pablo Timoteore. “Griego masũ ñami ã. Ito bajiri wirotaya macũ ñami ã”, yi masiyijarã judio masa Timoteore. “Manire tegũ wirotaya macũ ñami”, judio masa ãna yibe yirocũ, Timoteore wirotayijũ Pablo. ⁴ Listrajũ ãna ñaja bero gaje cutorijũ wayijarã ãna. Ito yicõri Timoteo ãna rãca baba cuti wayijũ. Iti cutorijũ Dios oca goti rëta wayijarã ãna Jesure tuorũnurã ãna cuditoni. Jerusalén gãna apõstol mesa ito yicõri Jesure tuorũnurãre ãmatã ñarã, “Gotiba”, ãna yiado bajiroti co cuto ruyabeto riaso rëta wayijarã ãna. ⁵ Ìna ito yija tuocõri, Jesure tuorũnurã buto busa Jesure tuorũnu oca sëoyijarã, ito yicõri Jesure tuorũnu jidicãbisijarã ãna. Ito beroca rũmũri Jesure masirã jãjarã busa ña wayijarã ãna.

Cãirijũ Pablo Macedonia gagure ã tire gaye

⁶ “Asiajũ mani goti ucure ãmobeami Espõritu Santo”, yi masicõri itojũ wabisijarã ãna. Ito bajiri Frigia, Galacia sitajũ rëta wayijarã Pablo mesa. ⁷ Ito rëta wacõri Misia sita susarijũ ejayijarã ãna. Itijũna Bitinia sitajũ ware

tuõãbojayijarã ñna. Ito bajibojarocati Espíritu Santo itojũ cõabisijũ ñnare. ⁸ Misia sita rëta wacõri Troas wame cutiri cutore roja ejayijarã ñna. ⁹ Iti cuto ejacõri iti ñami cãitijijũ Pablo. Ado bajiro cãitijijũ ñ: Sîgũ Macedonia gagu ñ tu rûgõja tiyijũ ñ. “Adojũ Macedoniajũ waya. Gũare ejabuagu waya”, yiyijũ ñ Macedonia gagu Pablõre. ¹⁰ “Ito bajiro cãitibũ yũ”, Pablo ñ yija tuocõri, “Macedoniajũ ñ oca riasore ãmoami Dios”, yicũ gua. Ito bajiri warona gua ye seocũ gua. Yũ adi papera tuti ucari masũ, wacũ ñna rãca.

Filipos cutojũ Pablo mesa ñna ñna ucure gaye

¹¹ Troasna cumana wacũ gua. Riojoti Samotracia wame cutiri yogajũ wacũ gua. Gaje rũmũ Neápolis ejacũ gua. ¹² Itijũna Filiposjũ wacũ gua. Romano masa meni rujeocõri ñna ñnari cuto ñayijũ iti cuto. Macedonia sitajũ ñnari cuto ñayijũ iti cuto. Yoari ñnacũ gua jabeto iti cutore. ¹³ Co rũmũ tujacãra rũmũ ñaroca cuto sõjũa riacajũ ejacũ gua. “Iti cuto gãna Diore ñna busisotirijũ ñnaroja”, yire masicũ gua. Ito ejacõri rujicũ gua. Ito rujicõri romia ito minijua ñarãre Jesús oca goticũ gua. ¹⁴ Sîgõ ñna rãca gago Lidia wame cutigo ñacõ. Tiatira wame cutiri cuto gago ñacõ iso. Iso ñacõ saya quenarise sũa ñirise ñsiri maso. Iso romio Diore maigõ tuo rujicõ Pablo ñ busija. Pablo ñ busirisere iso queno tuo masitoni isore ejabuãni Dios. Ito bajiri Pablo ñ busirise queno tuo ñiacõ iso. ¹⁵ Jesure iso tuorũnũja ticõri, isore idé gucũ gua ito yicõri iso ñarãre cuni. Ito yija bero ado bajiro gũare basicõ iso:

—“Riti Jesure tuorũnũgõ ñamo”, mũa yija, yũ ya wijũ waya, yicõ iso gũare.

Iso ito bajiro yija, iso ya wijũ tujarã wacũ gua.

¹⁶ Co rũmũ Diore masa ñna busisotirijũ wacũ gua. Itojũ warã mamore ti bujacũ gua. Rũmũ sãñagõ ñaňi iso. Ito bajiro rũmũ sãñagõ ñnari ijarijũ bajirotire goti masiyijo

iso. Ito bajiri iso ɯjarã niyeru jairo bujayijarã, ija gaye bajirotire iso goti masigõ iso ñajare. ¹⁷ Iso romio guare ũma sayacõri ado bajiro awasãcõ iso:

—Āna ũmua Dios ũmacũju gagure cudirã ñama. Jesure mua tuorũnuja, masoana ñarã yirãji, yi gotiama ña mware, yi awasãcõ iso masa jeyarore.

¹⁸ Co rumu meje guare awasã sayacõ iso. Ito bajiro ɯsirioro iso yija tuocõri, quenabisiju Pablöre. Ito bajiri juda rügãcõri isore rũmũ sãñagũre ado bajiro yiquĩ Pablo:

—Jesucristo masirisena isore mware budigo rotia yu, yiquĩ Pablo rũmãre.

Ito ï yirocati rũmũ budigocoaquĩ isore.

¹⁹ Isore rũmũ budigoja bero, ijariju bajirotire goti masibiticõ iso ñja. Iso ito bajija ticõri, “Juaji niyeru bujado ma mani”, yi tuoĩacã iso ɯjarã. Ito bajiri Pablo, Silasre junisinicã ñna. Ito bajiri ñnare ñiacõri cuto gudareco ñsariju ɯjarã riojo ãmi wacã ñna. ²⁰ ɯjarã riojo ãmi ejacõri ado bajiro yiyijarã ñna:

—Āna judio masa mani cuto gãnare oca riawuso ucurã yama ñna. ²¹ ñna riasorise mani romano masa mani yisotirise bajiro meje baja ñnare. Ito bajiri ñna riasorise ñna yiro bajiro yibitiruja mani, yicã ñna, ñna ɯjarãre.

²² Ito ñna yija tuocõri, Pablo mesare buto junisinicã masa cuni. Ito bajiri ñnare yutabujuri ruacã roticã iti cuto ɯjarã. Ito yicõri ñnare baje roticã. ²³ Ito bero buto ñnare bajecõri, tubiara wiju cũ roticã ñna. Ito yicõri tubiara wi coderi masure cõacã ñna. “Queno ñnare tirũnuña”, yicã. ²⁴ Ito bajiro ɯjarã ñna yija tuocõri, ñna tubiasotiriju sõjuu busa ñnari sõa budi masia maniju ñnare cüyiju ï. Ito yicõri ñna ya gubori yucu jãina siatu cüyiju ï.

²⁵ Ito ï yibojarocati Pablo, Silas rãca Diore busicõri ñnami gudareco basayijarã. Gãjerã ito tubiara wiju ñarã ñna basaja tuo ñayijarã. ²⁶ Ñajasaroti sita ɯerise ejayiju. Ito

yicōri tubiara wi cadayijũ. Iti ito bajiroca riti sojeri jana jedicoayijũ. Ito bajicōri tubiara wijũ ñarãre come mari ojo jedicoayijũ. ²⁷ Ito bajijare tubiara wi coderi masũ yujiyijũ. Iti sojeri susu jedija ticōri, “Tubiara wi ñarã wa jedicoana”, yire masiyijũ ã. Ito bajiri ã ya sarera jã ruayijũ ãmasi sãa godarocũ yibojayijũ ã. ²⁸ Ito bajiro ã yirocati Pablo ado bajiro yiyijũ ãre:

—Mũmasiti sãa godabesa. Ado ñajedicōa gua, yiyijũ Pablo ãre.

²⁹ Ito yija busurise seniyijũ tubiara wi coderi masũ. Ito yicōri Pablo mesa tũ ũmaquedi sãja wayijũ ã. Bũto nũruoyijũ ã güügũ. Ito yicōri ãna riojo rijomunigãna ñini rũjũyijũ ã. ³⁰ Ito yija bero ãnare wiocoacōri, ado bajiro ãnare seniãayijũ ã:

—¿No bajiro yirũjati yũ, Dios yũre ã masotoni? yiyijũ ã Pablo mesare.

³¹ Ito bajiro ã yija, ado bajiro cãdiyijarã ãnajũa:

—Mani Hju Jesucristore mũ tuorũnũja, mũre masogũ yiguũji Dios, ito yicōri mũ ñarãre cũni masogũ yiguũji ã, yiyijarã ãna tubiara wi coderi masũre.

³² Ito yicōri mani Hju Jesucristo oca bũsiyijarã ãna ãre. ã ya wi gãnare cũni goti jeoyijarã ãna. ³³ Iti ñami ñaroca riti maji, ãna bajere camire coeyijũ tubiara wi coderi masũ Pablo mesare. ãnare ito bajiro ã yija bero ãmasi ito yicōri ã ñarãre idé gu rotiyijũ ã Pablo mesare. Ito bajiri Jesure ãna tuorũnũja ticōri, ãnare idé guyijarã Pablo mesa ãja. ³⁴ Ito yija bero ã ya wijũ Pablo mesare ãmi wayijũ ã. Ito yicōri ãnare bare ecaiyijũ ã. “Diore tuorũnũgũ ña yũ ãja”, yi masicōri ã ñarã rãca bũto wanũ quenayijũ ã.

³⁵ Busuri iti cũto gãna ẽjarã, poreciare cõayijarã, tubiara wi coderi masũre, “ãnare bucõaña mũ”, yirona.

³⁶ Ito yija tubiara wi coderi masũ ado bajiro yiyijũ Pablöre:

—Ujarã ñna rotiro bajiroti mware bucõare ña yure. Ito bajiri ñe godo manoti budi wasa mwa.

³⁷ Ito bajiro ï yija tucõri, Pablo ado bajiro gotiyijũ porecia mesare:

—Ñe guare seti manibojarocati adi cuto gãna ujarã mesa riojo guare bajecã ñna. Ito yicõri adi wi tubiara wi guare cücã ñna. Roma gãna gua ñabojarocati guare tubiacã ñna. Ito bajiri adocãta masa ñna masibetoti guare bucõa amobojama ñna. Ito bajiro meje bajiro yiroja. Inamasiti guare bucõarã wadijaro, yiyijũ Pablo porecia mesare.

³⁸ Ito ï yija tucõri, ujarãre gotirã wayijarã porecia mesa. Ito bajiro porecia ñna gotija tucõri, roma gãnati Pablo mesa ñna ñaja, tuo masicõri tuo güiyijarã ujarã.

³⁹ Ito bajiri Pablo mesa tũjũ oca quenorã wayijarã ujarã. Ñna ito yija bero, ñnare ãmi bucõayijarã ñna. Gaje cutojũ ñna watoni ñnare gotiyijarã ñna. ⁴⁰ Tubiara wire budigocõri Lidia ya wijũ wayijarã ñna Pablo mesa. Ito ejaçõri Jesure tũorũnrãre miojuyijarã ñna, Jesús oca gotirona. Iti oca tucõri buto busa Jesure tũorũnũ oca seõroca yiyijarã ñna. Ñna ito yija bero gaje cuto wayijarã ñna ñja.

17

Tesalónica cutojũ oca rujeare gaye

¹ Filiposjũre budi wagocõri, Anfipolis ito yicõri Apolonia rëta wayijarã ñna Pablo mesa. Ito bero Tesalónica wame cutiri cutojũ ejayijarã ñna. Iti cutojũ judio masa ñna minijuari wi ñayijũ. ² Pablo ï yisotiro bajiro yigũ ñna minijuara wijũ wayijũ. Ito yicõri udiãji tujacãre ñnare Dios oca gotiyijũ ito minijua ñnarãre. Diore goti ñsiri masa ado bajiro yi ucañi ñna, yi gotiyijũ Pablo masare:

³—Cristo Dios ï cõarũ ñeñaro tõbujagũ yiguñji. Ito yicõri godagũ yiguñji. Godabojaguti mũcana tũdi catigũ yiguñji ï,

yi ucañi Diore goti ïsiri masa. Ìna tuoïa ucaru, ïti ñami Jesucristo Dios í cõaru, yiyijũ Pablo ïnare.

⁴ Ito ï yija tuocõri, coriarã judio masa Jesure tuorũny-
ijarã ïja. Ito bajiri Pablo, Silas bajiroti sîgũ bajiro riti
tuoïayijarã ïna ïja. Jãjarã griego masa Diore rucuborã
ï gotija tuocõri, Jesure tuorũnyijarã ïna ïja. Iti cuto
gãna romia ñasari masa Jesure tuorũnyijarã ïna cuni.

⁵ Pablo mesare jãjarã masa ïna cudija ti masicõri, judio
masa Jesure tuorũnumena Pablo mesare ti teyijarã. Ito
bajiri iti cuto gãna rojorã, ñeñaro yirãre cuni miojuyijarã
ïna. “Adi cuto gãnare oca meniña mu, Pablo mesare ïna
junisinitoni”, yiyijarã judio masa ïnare. Ito bajiro yicõri
Jasón ya wijũ Pablo mesare ãmarã wayijarã ïna. Ìnare
bucõacõri masare ïsi ãmobjayijarã ïna. ⁶ Ìnare bujabiti
warã iti wi gagũ Jasónre ito yicõri Jesure tuorũnurãre
ujarã tũju ãmi wayijarã ïna. Ado bajiro ujarãre awasã
gotiyijarã ïna:

— Ìna ãmu gaje cutorijũ oca riawuso ucuana ñama.
Mucana mani ya cutore oca riawusorona ejama ïna. ⁷ Ìni
Jasón ï ya wijũ ïnare boca ãmiñi. Mani ujũ César, ï rotirise
cudirã meje ñama ïna. Sîgũ Jesús wame cutigure, “Ï ñami
Ujũ ñasagu”, yama ãna, yiyijarã rojorã ñeñaro yiri masa
ujarãre.

⁸ Iti oca tuocõri iti cuto gãna ujarã ito yicõri iti cuto ñari
masa jeyaro junisini awasãyijarã. ⁹ “Gua muare bucõare
ãmoja, guare waja yiya mu”, yiyijarã ïna Jasón mesare. Ito
bajiri Jasón mesa ujarãre waja yiyijarã budirona.

Pablo mesa Bereajũ ïna ña ucure gaye

¹⁰ Iti rãiorocati ito gãna Jesure tuorũnurã Pablo mesare
Berea wame cutiri cutoju wa rotiyijarã ïna. Ito ejacõri
judio masa ïna minijuari wijũ wayijarã Pablo mesa. ¹¹ Ito
Berea gãna Tesalónica gãna masa rêto busaro Pablo
mesare queno yiyijarã. Pablo Dios oca ï gotija queno wanũ

quenaro tuoyijarã ãna. Ito bajiri, “¿Dios oca riti gotiati Pablo?” yirona Dios oca tisetiyijarã ãna. ¹² “Riti gotiami”, yi masicõri jãjarã Jesure tuorũnyijarã ãna. Jãjarã griego masa Jesure tuorũnyijarã. ãna rãca gãna romia ñasarã cuni queno Jesure tuorũnyijarã. ¹³ “Bereaçu Dios oca gotigu yiguñji Pablo”, yire oca tuoyijarã Tesalónica gãna judio masa. Itire tuocõri junisiniyijarã ãna. Ito bajiri itojũ wacõri masare oca riawusoyijarã ãna. ¹⁴ ãna ito yija ticõri, Pablöre baba cuti warona rãca, “Wasa”, yiyijarã ito gãna Jesure tuorũnurã. “Coji riaca jajosa roja ejadoçu wasa mua”, yiyijarã. Silas, Timoteo rãca tujayijarã. ãna rãca ito wabisijarã. ¹⁵ Riaca jajosa roja ejacõri cumana ãmi wayijarã ãna Pablöre. Atenas wame cutiri cutoçu ãre ãmi wayijarã ãna. Itojũ ãre cũ tiocõri Bereaçu tũdi wayijarã ãna mucana. ãnanati oca cõayijũ Pablo, “Silas, Timoteo ejori busati wadijaro”, yirocũ.

Atenasçu Pablo ã ña ucure gaye

¹⁶ Atenasçu Silas, Timoteore yu ñagũçu iti cutore ti ucugũ wayijũ ã. Iti cutori gãna meni rujeocõri ãna rũcubworisere jaje ticõri bujatobisijũ Pablo. ¹⁷ Ito bajiri minijuara wijũ judio masare busiyijũ Pablo, ito yicõri judio masa robo bajiro tuoĩarãre cuni busiyijũ ã. Ito bajiri co rũmũ ruyabeto cuto gudareco wa ucurãre Dios oca gotiyijũ Pablo. ¹⁸ Ito gãna epicúreos oca riasotiri masa ito yicõri estoicos oca riasotiri masa cuni ruje Pablo rãca busiyijarã. ãnare Jesús oca gotiyijũ Pablo. Ito yicõri Jesús godabojaguti mucana tũdi ã catire gayere cuni gotiyijũ. Ito bajiri coriarã ado bajiro yiyijarã:

—¿Ñe gaye gotirocũ ito bajiro busimucutiati ãni? yiyijarã ãna.

Gãjerãma:

—Gaje cuto gãna ñna rŭcubŭorisere busiguŭiji gajea, yiyijarã ñna. ¹⁹ Ito yija, “Areópago wame cutirijũ ita busito”, yi wayijarã ñna Pablore. Itijũ minijua ñarã ujarã ado bajiro yiyijarã ñna:

—Oca mame mũ gotire tuo ãmoa gua, yiyijarã Pablore. ²⁰ Gua tuoñabiti oca riasoa mũ. Ito bajiri mũ gotire tuo ãmoa gua. ¿No bajiro yireoni riasoati mũ? Gotiya maji guare, yiyijarã ñna ñre.

²¹ Atenas gãna ito yicõri iti cuto ña ijari masa oca gaje mame riti tuoña busiyijarã ñna. Ito bajiri Pablo mame oca ñ gotija tuo ãmoyijarã ñna.

²² Ito bajiri ñna wato wamũ rŭgũcõri Areópago wame cutirijũ ado bajiro gotiyijũ Pablo ñnare:

—Tuoŷa Atenas gãna ñnari masa mña. Meni rujeocõri mña rŭcubŭorisere queno mña rŭcubŭoja tia yũ. ²³ Rŭcubŭorã mña minijuasotirijuri ito ti ucuguũũ ado bajiro ucare coju ti bujacũ yũ, “Ado ña Dios tiya macũre rŭcubŭorãju”, yicũ itijũ. Ñni Dios masibitibojarãti mña rŭcubŭogure ñti ñami Dios muare yũ busigu, yi gotiyijũ Pablo ñnare.

²⁴ Dios adi sita, adi macãrucũro jeyaro ñarotire rujeorũ, ñti ñami adi sita, adi macãrucũro jeyaro rucogu. Ito bajiri rŭcubŭorona masa ñna menirũ meje ñami ñ. ²⁵ Ñejua ruyabea ñre. Mani ñre meni ñsi ãmobojarise ñacãroja ñre. Ñe ruyabetoja. Ñ ñami mani catirise jeyaro ñsigũ.

²⁶ Cajeroju ãmugũ sŭgũreti menisuoŷijũ Dios. Ñna suoriti jãjarã masa buturi gãna meniñi Dios. Adi macãrucũro ñna ña batatoni jeyaro batoyijũ Dios. Ñ ñami, “Itocõ rujearã yirãji, adi sita gãna ñarã yirãji, ito yicõri itocõ catirã yirãji ñna”, yiri masũ. ²⁷ Jeyaro meniñi Dios, itire ticõri mani ñre rŭcubŭotoni. Riojo gotisajama, sõju mejeti ñami Dios. Mani rãcati ñami. ²⁸ Mña ñarã papera menirã ado bajiro yi ucañi: “Diona suoriti catirã moa

masia mani. Ī manija ñamenaji mani cuni. Ī rĩa ña mani”, yi ucañi m̄a ñarã. ²⁹ “Īti ñami Dios”, yi tuoĩarã, gũtana, orona, plata wame cutirisena cuni ĩna rũcuburocare meni rujeorã yirãji masa. Maniama Dios rĩa ñacõri, “Ito bajiro bajiguti ñami Dios”, yi tuoĩabitiruja manire. ³⁰ “Ado bajiro ãmoami Dios”, masa ĩna yi masiroto riojũaju ĩnare waja senibisiju Dios maji. Bajibea adi r̄muri. Ito bajiri adocãta jeyaro ñeñaro mani yirise jidicã rotiami Dios manire. ³¹ Ija masa ĩna ñeñaro yirise waja ĩ senirotire masicãmi Dios. Queno yigũ ñari ĩna yigorecõti waja senigũ yiguĩji ĩ. Ito yicõri, ĩ beserũna suoriti masare waja senigũ yiguĩji Dios. “Cristo ñami Dios ĩ beserũ”, mani yitoni ĩ godaja bero m̄cana tũdi ĩ catiroca yiñi Dios, yiyiju Pablo ĩnare.

³² M̄cana tũdi catire gaye tuocõri coriarã Pablora aja tudiyijarã. Ito bajibojarocati gãjerãjuama ado bajiro yiyijarã:

—M̄cana tũdi m̄ itire busija, tuo ãmoa gũa, yiyijarã ĩna Pablora.

³³ Ito yicõri ĩna minijua ñariju budigoyiju Pablo. ³⁴ Coriarã ĩre bajiro tuoĩacõri Jesure tuorũnyijarã ĩna. ĩna rãca gagũ s̄gũ Dionisio wame cutigũ ñayiju. Ī Areópagoju minijuasotirã rãca gagũ ñayiju. S̄gõ Dámaris wame cutigo cuni Jesure tuorũnyijo. Ito yicõri gãjerã cuni Jesure tuorũnyijarã.

18

Corintoju Pablo ĩ ña ucure gaye

¹ Ito ĩ bajija bero Atenas wame cutiri cutore wacoayiju Pablo ĩja, Corinto wame cutiri cutojũ wacu. ² Ito ejacõri s̄gũ judio masure Aquila, Ponto gagure ti bujayiju Pablo. Aquila ĩ manjojo Priscila rãca Italia sitana wacõri Pablo riojũa Corintoju ejayijarã ĩna. Roma gagũ uju Claudio

wame cutigu Italia sitaju judio masa ina ñare amobicu, ñare bucdayiju. Ito bajiri Corintoju ñarã wayijarã ina Aquila i manajo rãca. Ito ina ñaroca riti Pablo ejayiju ñare tigu. ³ Pablo bajiroti saya webutirise gayere wiri meniyiju Aquila i manajo rãca. Ito bajiri ina rãca cojuti moarocu tujayiju Pablo. ⁴ Coji tujacãre ruyabeto minijuara wiju Dios oca gotigu wasotiyiju Pablo. Judio masa ito yicõri judio masa meje ñarãre cuni Dios oca ina tũore amogũ ñare gotiyiju Pablo.

⁵ Ito yija, ito bero Macedoniaju wadiana Silas Timoteo, Corintoju Pablo tujũ ejayijarã. Ina ejaroca i moare cutirise jidicãcõri Dios oca riti goti ñayiju Pablo. Ado bajiro judio masare riaso busiyiju i:

—Dios i cõaru Cristo mani bocatigu iti ñami Jesús, yiyiju Pablo ñare.

⁶ Ito bajiro i gotibojarocati gãjerã ricati tuoãcõri ire usirioro yi codeyijarã ina. Ito yicõri ire busituyijarã ina. Ina ito yija ticõri, i ya yutabuju jacãyiju. “Yure queno boca amibeaa maa”, yi tuoãgã, ito bajiro yiyiju i. Ito yicõri ado bajiro yiyiju i:

—Dios yure i rotiado bajiroti i oca mure gotibojabu ya. Ito bajiri maa godari rumã jeame ujũroju maa waja yure seti mano yiroja. I oca maa tuorũnubitijare muareama seti ñaro yiroja. Ito bajiri maa tuo amobeja ticõri, adi rumuna judio masa meje ñarãre Dios oca gotisũogu ya ya, yiyiju Pablo.

⁷ Itona budi wacõri Ticio Justo ya wiju wayiju Pablo. Diore rucũbuogu ñayiju Ticio Justo. I ya wi tu ñayiju minijuara wi. ⁸ Crispo wame cutigu ñayiju minijuara wi ujũ. Crispo ito yicõri i ñarã queno Jesure tuorũnũrã ñayijarã ina. Ito Corinto cuto gãna Dios oca tuocõri, jãjarã Jesure tuorũnuyijarã. Ito yicõri idé gu rotiyijarã ina. ⁹⁻¹⁰ Co ñami i cãiroju Jesús i busija tuoyiju Pablo:

—Mu rãcati ña yu. Ito yicõri yure tuorũnurã jãjarã ñama adi cutore. Ito bajiri guibesa. Gãjerã ñeñaro mure yi masimenaji. Oca sãocõri yu oca masare gotitĩñaña. Ito yicõri itire goti jidicãbesa, yiyiju Jesús Pablore i cãiroju.

¹¹ Ito bajiri Corintoju co rodo gaje rodo gudareco masare Dios oca goti ñayiju i.

¹² Ito bero Galiõn wame cutigu Acaya sitaju uju sãjayiju. Ito bajiro uju i ñaroca sãgũ bajiro riti tuoãcõri Pablore ñayijarã judio masa. Ito yicõri ujarã riojo ñre ãni wayijarã ña. ¹³ Ito yicõri ujure ado bajiro gotiyijarã ña:

—Gua masa ña rotiado bajiro meje, Diore rucubutoni rotiami ãni, yiyijarã judio masa Galiõnre.

¹⁴ Pablo busigu wagu yirocati Galiõn ado bajiro yiyiju judio masare:

—Ñeñaro yigu i ñajama, ito yicõri gua rotirise i cudibitija beroti bajijama, mua gotirisere tuoboguja yu. ¹⁵ Mua masa ocati oca rotire iti ñaja, muamasiti oca quenõña. Yuama iti oca quenori masu meje ña ãmoa yu, yiyiju Galiõn judio masare.

¹⁶ Ito yicõri judio masare bucõayiju Galiõn, iti sõaju.

¹⁷ Ito yija minijuara wi uju Sõstenesre ñayijarã. Ito yicõri uju Galiõn riojo ñre jayijarã ña. Ito bajiro ña yibojarocati, “¿No yija ñre jati mua?” yibisiju Galiõn. “No yibeati”, yi tuoãcõyiju i.

*Antioquáj*u tudi ejaõri mucana Pablo Dios oca i goti ucure gaye

¹⁸ Corintoju yoa busari ñayiju Pablo maji. Ito bero ito ñabojacõri, Jesure tuorũnurãre ware gotiyiju i. Ito yicõri Aquila i manajo Priscila rãca Siria sitaju warona Cencrea cutuju roja wayijarã ña. Cencrea cutu ñana ña waroto riojua, “Mu tiro riojo ado bajiro yicuja yu”, yiyiju Pablo Diore. “Yu gotiado bajiroti yicuja”, yirocu joa sua batecã rotiyiju i. ¹⁹ Itona cumana wacõri Efeso

cuto jetaca ejayijarã ñna. Ito ejacõri Aquila ï manajo Priscila rãca ito ñna ñaroca riti maja wacõri minijuara wiju judio masa rãca busigu wayiju Pablo. ²⁰ Yoa busari ñna rãca ï tujare amobojayijarã judio masa. Ito yibojarocati Pabloama amobisiju. ²¹ Ito bajiri ado bajiro ñnare ware gotiyiju ï:

—Jerusalénju Diore basa ñna meni ñsija, ñna rãca ñna amoa yu. Ito bajiri co rumu Dios ï amoja, mucana mure tigu ejagu yiguja yu, yiyiju Pablo judio masare.

Ito yicõri Efesona cumana wayijarã ñna. ²² Cesarea jetaca ejacõri Jerusalén gãnare Jesure tuorunurãre maja tigu ejayiju Pablo. Ñnare ti rãta wacõri Antioquíaju wayiju Pablo mucana. ²³ Itiju yoari ñacõri mucana tudi wasuoyiju. Ito wacuju Galacia sita, Frigia sita cuni rãta wayiju ï. Iti sita gãna Jesure tuorunurãre Dios oca goti ucuyiju Pablo. Ito bajiro Dios oca ï gotija tuocõri, tuoia oca são jediyijarã ñna.

Efesoju Dios oca Apolos ï riasore gaye

²⁴ Iti rodori sigũ judio masu Apolos wame cutigu Efesoju ejayiju. Alejandría cuto gagu ñayiju ï. Masa tiro riojo queno busi masigũ ñayiju ï. Ito yicõri Dios oca tuti queno ti masiyiju ï. ²⁵ Gãjerã Jesús oca ñna riasoja, queno tuogoru ñayiju ï. Juan masare ï idé gure gaye masiyiju ï. Ito bajibojarocati Jesús gayere jeyaro rãtare gaye masi jeobisiju ï maji. Queno oca são wanu quenaro masare busiyiju ï. Jeyaro Jesús ocare masibitibojaguti queno Jesús ocare riasoyiju ï. ²⁶ Co rumu minijuara wiju, ñe tuo güibicuti queno masare busiyiju ï. Aquila ï manajo Priscila rãca ï busija tuo ñayijarã ñna. ï busija bero ricati ñre busirona ñre gajero busa ami wayijarã ñna. Dios gaye ï queno tuoãbitire queno ñre goti rãtobuyijarã ñna. ²⁷ Ito yija bero yoari Acayaju Dios oca gotigu wa amoyiju ï. “Quena ña. Wasa mu”, yiyijarã Efeso gãna Jesure tuorunurã. Ito

bajiri, “Apolosre queno boca ãmiña mua”, yirona papera meniyyarã Acaya gãnare yiari. Acayaju ejaçõri Jesure tuorũnũroca Dios ï yianare queno ejabuayiju Apolos. ²⁸ ï queno tuoĩagũ ñari, judio masa ñna busibojarisere, “Ado robojua bajaia”, yiyiju ï masa tiro riojo. “Ado bajiro bajaia”, yirocu Dios oca ti gotiyiju ï. “Dios ï beseru mani bocatigu, ïti ñami Jesucristo”, yi riasoyiju ï. Queno riasogu ñajare, “Ito bajiro meje bajaia”, yi masibisjarã judio masa.

19

Efesoju Pablo ï ña ucure gaye

¹ Apolos Corintoju ï ñaroca riti Pablojuama gũta yucuri judo ñari çutori rêta wacõri Efesoju ejayiju. Ito ejaçõri Jesure tuorũnũrãre coriarã ti bujayiju ï. ² Ito bajiri ado bajiro ñnare seniñayiju ï:

—¿Jesure mua tuorũnũri rumuti Espĩritu Santo quedi sãjacati muare? yiyiju Pablo ñnare.

Ito ï yija ado bajiro çudiyjarã ñna:

—Espĩritu Santo ï ñnare gayere masibiticu gua, yiyijarã ñna.

³ Ito yija Pablo ñnare seniñayiju:

—¿No bajiro bajirisere idé gu ecocati mua? yiyiju Pablo ñnare.

—Juan ï riasoado bajiroti idé gu ecocu gua, yiyijarã ñna Pablõre.

⁴ Ñna ito yija ado bajiro yiyiju Pablo ñnare:

—Masa ñna ñeñaro yirisere jidicãnare idé guñi Juan. Ito yicõri ado bajiro ñnare gotiñi Juan: “Yu bero ejarocure mua tuorũnũja quena”, yi riasoñi Juan. Ito bajiro ï busiru ïti ñami Jesús, yiyiju Pablo.

⁵ Ito bajiro Jesure ñna tuorũnũja ti masicõri Jesús wamena ñnare idé guyiju Pablo. ⁶ Ito yicõri Pablo ñnare ãmo moa jeoroca, Espĩritu Santo ñnare quedi sãjayiju. Ito

bajijare ricati riti ñna masibiti oca ñabojareti busiyijarã ñna. Diore tuocõri ï gotiro bajiroti gotiyijarã ñna. ⁷ Jua gubojeno ãmua ñayijarã ñna.

⁸ Disejua ï tuo güirise mañijua Pablöre. Ito bajiri udiarã ãmacañicõ minijuara wijua masare Dios oca goti ñayijua ï. “Ïre tuorünurãre ï rotirojua miojugua yiguñji Dios”, yi gotiyijua ï masa Diore ñna tuorünutoni. ⁹ Ito bajibojarocati coriarã Pablo ï busirisere tuo batecãcõyijarã Diore tuorünua ãmomena. Masa riojo Jesús ocare ñeñaro busiyijarã ñna. Ito bajiri ñnare camotadiyijua Pablo. Ito yicõri Jesure tuorünurãre ï rãca ãmi wayijua ï, Tirano wame cutigua ya riasora wijua ñna rãca busirocua. Iti wijua co rumua ruyabeto ñna rãca busisotiyijua. ¹⁰ Itijua jua rodo riaso ñayijua ï. Ito bajiri iti sita Asia wame cutiri sita gãna, judio masa, judio masa meje ñarã cuni mani Ujua Jesús oca tuo jediyijarã ñna. ¹¹ Pablona suoriti jaje tiyamani ïoyijua Dios. ¹² Ito bajiri Pablo ï moañagore resurori, yutabujuri ï moañagore cuni masa cõrã tujua ñna ãmi waja ñnare ñarise rëtayijua. Ito yicõri rãmúa sãñarãre rãmúa budigoyijarã.

¹³⁻¹⁴ Iti rodori judio masa jua ãmojeno ñarã masa rãmúa sãñarãre bucõa ucuyijarã ñna cutorire. Paia ujua Esceva wame cutigua rĩa ñayijarã ñna. Ñna Efesoju ejayijarã. Jesús masirisena Pablo rãmúa sãñarã ï bucõado bajiro yi ãmobjayijarã ñna. Ito bajiri rãmúare ado bajiro yiyijarã ñna:

—Jesús wamena mware budi rotia gua. Pablo ï busi ucugua Jesús wamena mware budi rotia gua, yibojayijarã ñna. ¹⁵ Ito bajiro ñna yibojarocati, ado bajiro ñnare cüdiyijua rãmú:

—Jesure masia yua, ito yicõri Pablöre cuni masia yua. Mwareama ti masibea yua. ¿Ñimarãona ñnati muama? yiyijua rãmú ñnare.

¹⁶ Ito yicōri rūmú sãñagũ ñnare bubu quedi jeayiju. Buto sēorisena ñnare ñeñaro yi rētocūyiju ĩ. Sēoro ĩ yi rētocūjare yutabuju manati cami cūtirã ũmaquedi rudi wayijarã ĩna. ¹⁷ Efeso ñarã judio masa ito yicōri judio masa meje ñarã cūni ito bajiro iti bajire gayere tuo jediyijarã. Iti oca tuo ucacōri, jãjarã busa, “Sēogũguti ñami Jesús”, yi tuoĩa rucubuo yijarã masa ĩja.

¹⁸ Iti oca tuocōri jãjarã Jesure tuorũnrã ĩna ñeñaro yirisere goti rētobuyijarã. “Rūmú ĩ masirisena masare quenacu gũa ito yicōri ñnare rojacu gũa”, yiyijarã ĩna. ¹⁹ Ito yicōri ado bajiro yiyijarã cumua queti oca quesoĩari masa. ĩna ya papera tutiri queti oca gotiri tutiri ãmi wacōri masa riojo soeyijarã. Iti papera tutiri ĩna soe ruyuriore cincuenta mil niyeru kujiri waja cūtirisecō go-dayiju. ²⁰ Iti ito bajiro rētaja bero mani Ūju Jesús oca coju ruyabeto bataja tuore ñacu ĩja. Iti oca tuocōri jãjarã Jesure tuorũnyijarã ĩja.

²¹ Ito bajiro iti rētaja bero Jerusalénju tudi ware tuoĩay-iju Pablo. “Macedonia sita, ito yicōri Acaya sita rēta wacu ya yu”, yi tuoĩayiju Pablo. “Jerusalénju yu ejaja bero Romaju ware ña yure”, yi tuoĩayiju ĩ. ²² Ito bajiro yi tuoĩacōri Timoteo ito yicōri Erasto rãca ĩre ejabuari masare ĩ riojua cōayiju ĩ, Macedoniaju ĩna wayutoni. ĩjuama Asia sitaju Efeso wame cūtiri cutoju tujayiju maji.

Efesoju ĩna oca riawusare gaye

²³ Iti rumuri Pablo Efeso ĩ ñaroca, “Jesús sīgũti ñami masare maso masigũ”, yi masa ĩna tuoĩa masi jedibeja buto oca ñeñasuo yiju iti cutoju. ²⁴ Demetrio wame cūtigu ñayiju iti oca ñeñosuori masu. Masa ĩna rucuburoti plata wame cūtirisena meni rujeori masu ñayiju ĩ. ĩre moa ejabuari masa cūni ñayijarã. Gãjerã ĩna rucubuo go Artemisa wame cūtigo isore rucubworã ĩna minijuari wi robo bajiro mutãri wiri platana meniyijarã ĩna. Iti mutãri

wiriacã menicõri gãjerãre ñna ñsija jaje niyeru bujayijarã ñna. ²⁵ Ito yija ñre ejabuari masare miojuyijũ ñ, ito yicõri ñna bajiro moarãre cuni. Ito yicõri ado bajiro ñnare yiyijũ ñ:

—Mani adi moare cutirã queno ñe ruyabeto ña mani. ²⁶ ¿Masare Pablo ñ gotirise tuoñabeati mua? Menicõri mani rucubuerisere, “Rucubueoreoni meje ña”, yami Pablo. ñ busirisere tuocõri masa jãjarã tuorũnuama ñre. Ado mani ñari cuto Efeso gãna riti meje ñre tuorũnuama. Adi sita ñajediro Asia sita gãna tuorũnuama ñre. ²⁷ Bujato bajiro yiroja manire. Mani meni rujeorisere amimena yirãji masa. Ito bajiri waja buja masimena yirãji mani. Mani rucubueogo Artemisa isore rucubueora wire rucubuemena yirãji masa. Pablora ñna tuorũnuja, mani rucubueogore adi sita ñna yi ñaro bajiro yimena yirãji ñna, yiyijũ Demetrio ñre bajiro moare cutirãre.

²⁸ Ito ñ yija tuocõri, buto junisiniyijarã ñna. Ito yicõri awasãyijarã ñna:

—Mani rucubueogo Artemisa quenagõ ñamo. Ñatĩñaru-jamo, yiyijarã ñna.

²⁹ Iti cuto gãna jeyaro iti oca gãmeri busicõri jaje oca busi riawusoyijarã ñna. Ito bajijare Gayo, Aristarcora Pablo rãca baba cutianare ñayijarã. Macedonia gãna ñayijarã ñna. ñnare ñiacõri buto oca sãoro, “Ita, ita”, yi wayijarã ñna. Busirona masa ñna minijuasotiroju ñnare amĩ wayijarã ñna. ³⁰ ñ baba mesare busi ejabuarocu sãja amobojayijũ Pablo. ñ sãja amoja ticõri “Sãjabesa”, yiyijarã Jesure tuorũnuã ñre. ³¹ Ito gãna ñari masa cuni Pablo baba mesa ñacõri, ñre oca cõayijarã. “Ñna rãca coca yibesa”, yirona ñre oca cõayijarã ñna. ³² Itijũ minijuarajujũ gãjerã ado bajiro awasãyijarã. Gãjerã ricati awasãyijarã. Sigũre bajiro tuoñabiticõri oca riawusa ñayijarã ñna. “Ñnariju ñe busirona minijuayijaribe gua”, yi masibisijarã ñna. ³³ Judio

masa ñna rãca gagu Alejandro wame cutigure iti oca ñre goti rëtobuyijarã ñna. Ito yicõri “Manire yiari busi ñsiña mu”, yirona masa riojo ñre busi rotiyijarã. Itijũ minijua ñnarãre busirocu oca tabojayijũ Alejandro. “Ñe seti ma guare”, yirocu yibojayijũ ñ. ³⁴ Ito ñ yija tuo masicõri “Judio masu ñami”, yirona buto busa ñre awasã rëtocũyijarã ñna:

—Gua rucubũogo Artemisa quenagõ ñamo. Ñatĩnarũ-jamo iso, yi awasãyijarã ñna. Juaji cõrecõ ito bajiro awasã ñayijarã ñna.

³⁵ Sígũ ito gagu uju masare oca tayijũ. Ito yicõri ado bajiro yiyijũ ñ ñnare:

—Adi cuto Efeso gãna tuoya mua. Mani adi cuto gãna ñna mani rucubũogo Artemisa ya wi coderi masa. Ito yicõri maniti ñna iso ya ruju ũmacũju quedi wadire gaye tirũnurã cuni. “Ito bajiro bajiana”, yi masiana masa jeyaro manire. ³⁶ Noajua masa maño masibeama itire. Ito bajiri itocõ jidicãña mua itire. Queno tuoĩabitibojarãti ñeñaro yibesa mua. ³⁷ Ñna ũmua mua ñmi wadiana mani rucubũogo Artemisa ya wi gayere rinibeama ñna. Ito yicõri isore ñeñaro busibeama ñna. ³⁸ Demetrio ñ rãca moarã rãca gãjerãre oca ñaja, ñna ujarã tũju oca quenorona ñmi waja quena. ñnare oca ñaja ujarãre gotirũ-jama ñna. ñna ujarã ñnama iti oca quenori masa. ³⁹ Mua gaje oca goti ñmoja ujarã riojo ito yicõri adi cuto gãna jeyaro minijuaroca gotija quena. ⁴⁰ ¿No bajiro tuoĩarã yirãjida Romano masa ujarã ito bajiro masa ñna oca cutirisere? Ado bajiro tuoĩarã yirãji gajea: “Manire junisinicõri cudi ñmobeama ñna”, yi tuoĩarã yirãji ñna. Ñe oca manoti ado itire oca cuti ñna mani. Ito bajiri, “¿Ñe oca bajijare ito bajiro oca cuti ñnati mua?” Romano masa ñna yija, no bajiro cudi masia ma manire, yiyijũ sígũ iti cuto gagu.

⁴¹ Ito yi tĩocõri, “Itocõ ñajaro”, yiyijũ ñ.

20

*Macedoniaj*u Pablo ĩ ware gaye

¹ Iti oca rĕtaja bero Jesure tuorĕnurĕre jiyijũ Pablo, ĩ waroto riojũa ĩnare oca gotirocũ. Iti oca goti tĭocĕri ĩnare ware gotigũ jababayijũ. Ito yicĕri Macedoniajũ wasuoyijũ ĩ. ² Macedoniajũ wacũ Jesure tuorĕnurĕre ti rĕta wayijũ ĩ. ĩnare basicĕri buto Jesure tuorĕnũ oca sĕoroca ĩnare yiyijũ ĩ. Ito bero Greciajũ ejayijũ ĩ. ³ Itoju ũdiarĕ ũmacañi ñayijũ ĩ cumana wasarũ tũjayijũ ĩ, Judio masa sĭa ĕmorĕ ĩna cunĭja tuo masicĕri. Ito bajiri, “Macedonia sita yũ wadicatoti tũdi wacũja yũ”, yi tuoĭayijũ Pablo. ⁴ ĩ rĕca baba cuti wana adocĕ ñacũ gũa, Sĕpater Berea gagũ Pirro macũ, Segundo, Aristarco, Tesalĕnica gĕna, Gayo Derbe gagũ, Timoteo ito yicĕri Tĭquico, Trĕfimo Asia sita gĕna, ito yicĕri yũ Lucas. Itocĕ Pablo rĕca baba cuti wacũ gũa. ⁵ Coriarĕ gũa rĕca gĕna wayuñi Troasjũ guare yurona. ⁶ Gũa naju wadarise ũco wũoya mani bare basa bero Filiposna cumana wacũ gũa. Co dũjamocĕ rumũri bero Troasjũ ejacũ gũa. Gũare wayuana itoju gũa baba mesare suacũ gũa. Ito jũa ĕmojeno rumũri ñacũ gũa.

Troas cutojũ Pablo ĩ ña ucure gaye

⁷ Co semana ñasũori rumũ minijucũ gũa Jesure masirĕ rĕca. Manire yiari Jesũs ĩ goda ĩsire tuoĭarĕ ĩ rotiro bajiroti najure bato barona minijucũ gũa. Gũa baroto riojũa Dios oca gotiquĩ Pablo guare. Gaje rumũ ĩ waroti ñajare yoari busiquĩ ĩ. ĩ busiroca riti ñami gudareco ejacoacũ. ⁸ Co wi ũdia tuti ñari wijũ co sĕa minijua ñacũ gũa. Iti sĕajũ jaje sĭabusuore busu ñacũ. ⁹ Sĭgũ mamũ Eutico wame cutigũ iti sĕa ũmacũjũ ñari soje joe rujiquĩ. Yoari Pablo ĩ busimacũtija wũjo jujaquĩ ĩ mamũ. Buto cani rĕtocũ wacũ quedicocũquĩ ĩ mamũ. Ruji wacĕri ĩre tũa wũmũbojacũ

gua. Cõcoañi ï. ¹⁰ Ito yija Pablo ruji wacõri ï joe jesacõri ïre wana cuníquĩ ï. Ito yicõri ado bajiro yiquĩ ï guare:

—Ucabela mua. Cõgũ meje yami ãni. Catiami, yiquĩ Pablo guare.

¹¹ Ito yija bero Pablo rãca mucana mũa wacu gua. Iti sõa mũa ejacõri naju batoquĩ ï. Iti gua baja bero busigu riti busuacoquĩ Pablo. Ito bero Aso wame cutiri cutoju mana waquĩ ï. ¹² Mamũ ado bajiro bajiquĩ. Queno cati quenacõri ï ya wiju tũdi waquĩ. Ito yicõri gãjerã cuni ïna ya wiju tũdi wacã. Ito ï bajija ticõri, queno wanũ quenaro tujacu gua.

Miletoju Pablo ï ware gaye

¹³ Pablo ï roticato bajiroti cumana Aso wame cutiri cutoju wacu gua. Itona ïre cumana sã bocarona ïre bocaticũ gua, mana ï wacati ñajare. ¹⁴ Asoju ï ejaroca ïre cumana sãcu gua. ïre sãcõri Mitilene wame cutiri cutoju wacu gua ïja. ¹⁵ Itona wacõri gaje rũmũ Quío wame cutiri yoga rêtacu gua. Gaje rũmũ Samos wame cutiri yoga ejacu gua. Itona wacõri gaje rũmũ Mileto cutoju ejacu gua. ¹⁶ “Asia sitaju Jesure tuorũnrã tũ yũ waja yoari sejaboguja yũ”, Pablo ï yija tuocõri, Efeso cutore riojo rëta wacu gua. “Jerusalén cutoju Pentecostés basa tiana mani”, yi tuoĩacõri, “Ejori wana mani”, yi usirio waquĩ Pablo.

Efeso gãna ñari masare Pablo ï gotire gaye

¹⁷ Mileto ñacõri Jesure tuorũnrãre ïmatã ñarãre oca cõaquĩ Pablo: “Mũajua ado waya. Efesoju wado ma”, yũ yiquĩ Pablo ïnare oca cõagũ. ¹⁸ Ito bajiri gua tũ ïna ejaroca ado bajiro yiquĩ Pablo:

—Cajero Asia sita ejaquũ queno yũ yicato bajiroti, adocãta yũ yirise cuni masia mua. ¹⁹ Mũa rãca ñagũ mani Ujure moa ïsicõri, “Mũa rëtoro masigũ ña yũ”, yibiticũ yũ. Masa ïna Jesure tuorũnũbeja ticõri ruje oticũ

yá. Ito yicōri judio masa yure ñna ñeñaro yi ãmoja, quenabeto tōbujacu yá. ²⁰ Ito bajiro judio masa yure ñna cuníbojarocati Jesús oca muare goti tarojobiticu yá. “Dios oca tuocōri queno ñarã yirãji”, yirocu iti oca muare goticu yá. Ito bajiri jeyaro muare gotisoticu yá. Múa minijua ñaroju ito yicōri mua ya wiriju cuni muare gotisoticu yá. ²¹ “Múa ñeñaro yirise tuoía bojori bujacōri itire jidicãña mua. Ito yicōri Diore cudi ãmorã mani Uju Jesucristore tuorñuña mua”, yiari gotisoticu yá muare. Judio masa, ito yicōri judio masa meje ñarãre cuni ito bajiroti gotisoticu yá. ²² Espiritu Santo yure ñ rotiado bajiroti adocãta Jerusalénju wacu ya yá. Itoju yá ñaroca yure rētaroti gayere masibea yá. ²³ Adi riti muare goti masia yá. Espiritu Santo yure ñ gotija, “Jeyaro cutori mu riaso ucuroju mure tubiarã yirãji ñna. Ito yicōri quenabeto tōbujagu yiguja mu”, yami yure. ²⁴ Ito bajiro yure ñna yi ãmobarocati buto itire tuoía usirio yibea yá. Yu catiriseama ñasarise meje ña. Mani Uju yure moare ñ cūre queno wanu quenacōri ñaro bajiroti itire cudi jeo ãmoa yá. Ñ oca quenarise gotitoni yure cūñi Jesús. “Masare ti maicōri ñ Macure goda ñsi rotiyiju Dios”, yá yi gotitoni yure cūñi mani Uju Jesús, yiquí Pablo.

²⁵ “Ñre tuorñurãre miojugu yiguñi Dios”, yire oca mua ñajedirore goticu yá. “Juaji yure tibabo yimenaji” yi masia yá. ²⁶⁻²⁷ Jeyaro Dios ñ yure goti rotiado bajiroti ñajediro muare goticu yá. Jabeto Dios oca goti ruabiti-soticu yá. Ñarocōti muare gotisoticu yá. Ito bajiri muare adi gotia yá. Sīgñuama Dios taju mua ejabeja, yure seti mano yiroja. Dios taju mua ejabeja muareti seti ñaro yiroja. ²⁸ Ito bajiri muamasiti queno tuo masiña. Ito Efesoju tudi ejacōri Jesure tuorñurãre queno tirñuma. Espiritu Santo ñ cūado bajiroti yiba mua. Mani Uju Jesús manire yiari ñ goda ñsirajuna suoriti, Dios ñarã ña mani.

Ito bajiroti bajirāji ĩna cūni. Ito bajiri queno tirūnūma ĩnare, oveja coderi masu ĩ tirūnuro bajiro. ²⁹ Yū masia, yū wagoja bero gājerā ruri oca riasori masa ejarā yirāji. Yaia ĩna ovejare ba ruyurioro bajiro Jesure tuorūnrāre ruyurio āmorā ruri oca riasorā yirāji ĩna. Jesure tuorūnu jidicājaro ĩna yirona, ruri oca riasorā yirāji ĩna. ³⁰ Mūa rāca gāna coriarā ruri oca riasorā yirāji. Gūa robo bajiro tuoĵajaro ĩna cūni yirona, riasorā yirāji ĩna. Jesure tuorūnrā jidicājaro ĩna yirona, ito bajiro riasorā yirāji ĩna. ³¹ Ito bajiri queno tuoĵaĵa rure oca mūa tuorūnūme yirona. Udia rodo ĩnami ũmūa cūni yū mūare riasocati ācabojabeja mūa. Coji meje mūare tuoĵacōri oticu yū.

³² Yū ĩnarā, mūare yiari Diore busi ĩsigū ya yū, mūare ĩ tirūnūtoni. “Manire ti maicōri mani ĩĵaro yirise waja, waja yi ĩsiĵi Dios”, yi mūa tuoĵaja, buto busa ĩre mūa tuorūnrōca yigu yiguĵi Dios. “Yū beseanare queno yigu yiguja yū”, ĩ yiado bajiroti queno mūare yigu yiguĵi Dios. ³³ Gājerā ye niyeru ĩna ya yutabujuri cūni ĵobiticu yū itire. ³⁴ Ado robojūa bajia. Yūmasiti moacōri bare bujacu, yutabujuri bujacu. Ito yicōri yū rāca gānare cūni buja ĩsicu yū. Itire masia mūa. ³⁵ Ito bajiri coji ruyabeto mūare moare riasocu yū. Ito yicōri bojoro bujarāre ejabūare gaye cūni mūare gotisoticu yū. Mani Uju Jesús ĩ goticature ācabojabeja mūa. “Boca āmigū rēto busaro wanu quenami ĩsigūjūa”, yiyiju Jesús, yiqui Pablo Jesure tuorūnrāre ũmatā ĩnarāre.

³⁶ Ito ĩ yija bero rijomunigāna ĩnini rūjūcu gūa. Ito bajiro gūa baji ĩnarōca Diore busiqui Pablo. ³⁷ Diore ĩ busi tjoja bero yago rācati ĩre jababacōri ware goticā ĩna. ³⁸ “Jūaji yure timenaji mūa”, Pablo ĩ yija bero ĩajare, buto bojori bujacā ĩna. Ito yija bero jetacaju gūare cū tudicā ĩna.

21

Jerusalénjũ Pablo ã ware gaye

¹ Jesure tuorũnurãre ware goticõri cumajũ sãjacũ gua. Ito yicõri riojoti Cos wame cutiri yogajũ wacũ gua. Gaje rumũ Rodas wame cutiri yogajũ wacũ gua. Itijũna Pãtara majado ejacũ gua. ² Ito bajiri majado gua ñaroca, “Feniciajũ waro ya adiga cuma”, ãna yija, itigana wacũ gua. ³ Warãjũ Chipre wame cutiri yoga ti rãta wacũ gua. Gãcodũjajuare ñacũ iti yoga. Siria sita riojore wacũ gua. Tiro jetaca cuma bucua gajeoni iti cũroti ñajare ito ñucũcũ gua. ⁴ Itojũ Jesure tuorũnurãre ti bujacũ gua. Ito bajiri ãna rãca jua ãmojeno rumũri tujacũ gua. Espiritu Santo ãnare ã gotire masicõri, Jerusalénjũ Pablõre wa rotibiticã ãna. ⁵ Ito bajiro ãna yibõjarocati jua ãmojeno jediri rumũ wasuocũ gua mucana. Ito gããna Jesure tuorũnurã ãna manõjosãromia ãna rãa cuni gua rãca cutõ sõjuajũ baba cuti wacõri jetacajũ ejacã ãna gua rãca. Ito jajũjũ ejacõri rijomunigãna ñini rũjũcõri cojuti ãna rãca Diore basicũ gua. ⁶ Ito yija bero ãnare ware goticũ gua. Ito yi tãocõri cumajũ sãjacũ gua. ãnama tudicoacã.

⁷ Tirona wacõri Tolemaida jetaca ejacũ gua. Itojũ ejacõri Jesure tuorũnurãre senicũ gua. Ito yicõri co rumũ tujacũ gua ãna rãca. ⁸ Gaje rumũ itona wacõri Cesarea wame cutiri cutõ ejacũ gua. Ito ejacõri Dios oca goti ucuri masũ Felipe ya wi wacũ gua. ã ñayijũ Jerusalénjũ Jesure tuorũnurãre apõstol mesare eja buarocũ ãna cũrũ. ã ya wi tujacũ gua. ⁹ Juariarã rãa romia cutiquĩ Felipe. Manũju mana ñacã ãna. Dios oca tuocõri gãjerãre goti rãtori masa ñacã ãna. ¹⁰ Ito co rumũ meje gua ñaroca Judea sita gagũ Dios oca gotiri masũ Agabo wame cutigũ ejaquĩ. ¹¹ Gua tu ejacõri Pablo ya wecũ wirotũ ruaquĩ ã. Ito yicõri ãmasiti gubori, ãmori siatuquĩ. Ito yicõri ado bajiro gotiquĩ ã:

—Espíritu Santo yure ï gotija, Jerusalénju judio masa ado bajiro siaturã yirãji adi wirowecw wirowe ɯjɯre. Ìre siatucõri judio masa meje ñarãre ïsirã yirãji, yiarigotiami Espiritu Santo yure, yiquí Agabo.

¹² Ito ï yija tuocõri, gwa ito yicõri Cesarea gãna cuni, “Wabesa mw Jerusalénju”, yiarigoticw gwa Pablöre. ¹³ Ito bajiro gwa yibojarocati Pabljumama ado bajiro cudiquí:

—Otibesa mwa. Mwa otija ticõri, bojori buja yu. Ito bajibojaguti yu tuoïarise ñaro bajiroti bajiro yiroja. Yure ïna sia ãmoja, “Siabesa mwa”, yibicuja yu. Mani ɯju Jesure yu tuorũnugũ ñajare Jerusalénju yure ïna sia ãmoja cuni, wanu quenaro godaboguja yu, yiquí Pablo gware.

¹⁴ Gwa gotiro bajiro ï cudibeja, itocõ jidicãcw gwa. Ito yicõri ado bajiro ïre yicw gwa.

—Mani ɯju ï ãmoro bajiroti bajijaro, yicw gwa ïre.

¹⁵ Ito yija bero seo tiorãti Jerusalénju wacw gwa. ¹⁶ Cesarea gãna coriarã Jesure tuorũnurã gware baba cuti wacã. Sígũ Mnasón wame cutigu ya wijw gware ãmi wacã ïna. Chipre gagw ñagoru ñayijw ï. Co rodo meje Jesure tuorũnugũ ñagũ ñayijw ï. Ì ya wi tujacãã ejacw gwa.

Santiagoore Pablo ï tigw ejare gaye

¹⁷ Jerusalénju gwa ejaroca queno wanu quenacõri gware boca ãmicã Jesure tuorũnurã. ¹⁸ Gwa eja busuari rumu Santiagoore gwa tirã waja, gwa rãca waquí Pablo. Jãjarã Jesure tuorũnurãre ïmatã ñarã ñacã Santiago tu. ¹⁹ “¿Ñati mwa?” yi tiogũ, “Judio masa meje ñarãre Dios oca yu gotija, jaje quenarise yiñi Dios”, yirocw jeyaro rêtare gaye gotiquí Pablo ïnare. ²⁰ Iti tuocõri queno wanu quenacõri, “Queno yigu ñami Dios”, yicã ïna. Ito yicõri Pablöre ado bajiro yicã ïna:

—Mani masa jãjarã ñama Jesure tuorũnurã. Jesure tuorũnurã ñabojarãti Moisés ï rotiado bajiro riti manire

rotiama ñna maji. ¿Itire masibeati mu? ²¹ Gãjerãjuama ado gãnare ado bajiro ñnare gotiama: “Mani masa gãjerã cãtorijũ ñnarãre queno riasobisĩ Pablo. Ito yicõri Moisés ñayoru ã rotire gayere jidicã rotiñi ã. Ñna rãa ãmũare wiroti ta rotibisĩ ã. Ito yicõri mani masa yisotire gayere jidicã rotiñi Pablo”, yisotiama coriarã mure busirã, yicã Pablore. ²² Mu ejaja tucõri, minijuarã yirãji masa. ¿Ñna ito bajiro yija, no bajiro yigujada mu? ²³ Ado bajiro mu yija quenaroja. Ado mani rãca ãmũa juariarã ñnama, “Mu tiro riojo ado bajiro yiana gua”, Diore yiana ñnama ñna. “Gua yiana yiado bajiroti”, yiana yirona, Dios ya wiju joa sua rotirã warã yama ñna. ²⁴ Ñna rãca wasa mu cuni. Ñna ñeñaro yirise coe ãmorã ovejare gãme ãsirã yirãji ñna. Ito bajiro yicõri Diore rucubũorã ovejare sãacõri soerã yirãji ñna. Ñnare bajiro yiba mu cuni. Ito yicõri paiare mu jeyaro joa sua roti masitoni mu sãgũti ovejare waja yiba. Ito bajiro mu yija ticõri, “ ‘Moisés ã rotirise cãdigũ meje ñami Pablo’, gãjerã ñna yiriseama, bũroti baja. Ñaro bajiroti cãdiami Pablo”, yirã yirãji mani masa, yicã ñna Pablore. ²⁵ Judio masa meje ñarã Jesure tũorũnũrãre papera cõacu gua. Ado bajiro ñnare goti ucacu gua: “Gua judio masa bajiro gua yisotirise robo bajiro mu yibeja cuni no yibea mũarea. Adi riti mũare goti ñuca gua. Ñna meni rujeorũre ñna ecarise babesa mu. Rãre cuni idibesa. ãmũa wãñiatanare babesa. Baroto riojua rã cõaja quena. Ito yicõri mũamasiti mu ya ruju ñeñaro iti tũoãro bajiroti ñeñaro yibesa”, yi ucacu gua, yicã ñna Pablore.

Dios ya wiju Pablore ñna ñiare gaye

²⁶ Ito yija gaje ramũ Dios ya wiju ñna ãmũa juariarãre ãmi wayijũ Pablo. Ñna ñeñaro yirisere coe ãmorã Dios ya wi sãja wacõri paia mesare ado bajiro gotiyijũ Pablo: “Adocõ ãmũari rãya maji gua ñeñaro yirise coe roti

rumuri. Susari rumu ejaroca Diore guare yiari oveja mua soe isire amoa gua”, yiyiju Pablo paia mesare.

²⁷ Susari rumu ejaroca judio masa Asia sita gāna Dios ya wiju Pablo i ñaja tiyijarā. Ire ticōri, Pablоре junisinijaro adi cuto gāna yirona, masare oca riawusoyijarā ina. Ito yi Pablоре ñiacōri ado bajiro masare busiyijarā ina:

²⁸ —Guare ejabuaya gua ñarā mua. Āni ūmugūti ñami manire ñeñaro busi ucuri masu. “Moisés i rotirise gayere quenarise meje ña”, yi masare goti batoami i. Ito yicōri adi wi Dios ya wire ñeñaro busitugū ñami i. Judio masa meje ñarāre adi wi Dios ya wi āmi ejañi i. Ito bajiro i yija adi wi Dios ya wire ñeñogū yami i, yiyijarā ina gājerāre gotirā.

²⁹ Cuto gudareco Trófimo wame cutigu rāca Pablo i ñaja ticōri, ito bajiro gotiyijarā ina. Judio masu meje ñayiju Trófimo. Efeso cuto gagu ñayiju i. Ito ñnare ti bujacōri, “Judio masu meje ñagūre Dios ya wiju āmi waru i”, yi tuoīayijarā ina. Iti tuoīa warā, iti cuto gānare ito bajiro gotiyijarā ina.

³⁰ Ina ito yija tuocōri, iti cuto gāna gāmeri oca riawusayijarā. Ito bajiri ūmaquedi wacōri Dios ya wiju sājayijarā ina. Pablоре ñiacōri weja budi wayijarā ina. Ito bajiri i budigorijuti sojeri bia jeocōyijarā, mucana tūdi i sājame yirona. ³¹ Ire sīaboyijarā ina. Ito ina yirā wāna yirocati, masa iti cuto gāna oca riawusarise oca ejayiju Romano masa surara ujure. ³² Iti oca tuocōri i ya surara, ito yicōri i roca gāna ujarāre cūni miojuyiju i. Ito bajiri ūmaquedi wacōri, masa ina oca riawusa ñaraju ejayijarā ina. Surara uju i ya surara rāca ejaja ticōri, Pablоре ja jidicāyijarā ina. ³³ Ito yija surara uju i ya surarare Pablоре ñia rotiyiju i. Ñia roticōri juu ma come mana sia rotiyiju. Ito yicōri masare seniayiju i:

—¿Ñimũcũ ñati ãni? ¿Ñeoni seti ñati ãre? yiyijũ ã masare.

³⁴ Ricati riti tũoĩa awasã busiyijarã ãna. ãna awasãmucutija tuo masibiticõri, “Iti seti ña”, yi masibisijũ ã. Ito yija Pablore ãna surara wijũ ãmi wa rotiyijũ surara uju. ³⁵⁻³⁶ Surara wijũ ãna ãmi waja ticõri masa jãjarã sũya wayijarã. “ãre sãcõña”, yi awasã sũyayijarã ãna. Surara ya wi mujado ãna ejaroca, buto busa junisini oca sũoyijarã ãna. Ito bajiri Pablore masa sãame yirona surara ãmi mujã wayijarã ãre.

Masa tiro riojo, ñe seti ma yũre Pablo ã yire gaye

³⁷ Surara wijũ ãna ãmi sãjarã wãna yiroca, ado bajiro surara uju busiyijũ Pablo griego ocana:

—Mu rãca busi ãmoa yũ, yiyijũ.

Iti tuocõri:

—¿Griego oca masiati mu? yiyijũ surara uju Pablore.

³⁸ Griego oca mu busijama, Egipto gagũ meje ña mu. ¿Masare oca riawusacõri ujarãre rãtocũ ãmorã cuatro mil ñarãre baba cuti wacõri yucũ manojũ wa ucuru meje ñati mu? yi seniãayijũ ã Pablore.

³⁹ Ito yija ado yiyijũ Pablo ãre:

—ã meje ña yũ. Judio masũ ña yũama. Cilicia sita, Tarso wame cutiri cuto ñasari cuto gagũ ña yũ. Masare yũre busi roticuati mu, yiyijũ Pablo surara uju.

⁴⁰ Ito ã yijare, “Busiya mu”, yiyijũ Pablore. Ito bajiri mujado rũgõcõri masare oca tagũ ãmo wũamoyijũ ã. Masa ãna oca tadioca hebreo ocana busiyijũ Pablo:

22

¹ —Yũ ñarã tuoya maji. “Ñe seti mami”, mũa yitoni mũare oca gotigu ya maji, yiyijũ Pablo.

² ãna oca ã busija tuocõri, buto busa oca tadiyaharã ãna. Ado bajiro gotiyijũ Pablo ãnare:

³ —Yũ cuni judio masuti ña. Cilicia sita, Tarso wame cutiri cuto rujearu ña yũ. Ito yicõri ado Jerusalénju busuaru ña yũ. Gamaliel wame cutiguna suoriti papera riasoticu yũ. Mani ñicusabatia ña rotiyore gayere queno riasoticu yũ. Adi rumuri mua Diore cudisotiro bajiroti Diore cudi ñamosoticu yũ cuni. ⁴ “Diore queno cudigu ña yũ”, yi tuoñabojacõri, Jesure tuorñurãre ñeñaro ña tõiñaroca yicu yũ. Siacõcu gajerea. Ñmua, romiare cuni ñia wacõri tubiasoticu yũ. ⁵ Paia uju ito yicõri mani ñicusabatia ñasari masa, “Ito bajiroti yiqui ñ”, yi masiama ña yure. Ñnati papera meni ñisicã yure, mani ñarã Damasco gãnare yũ ñotoni. Iti papera ñmicõri, Jesure tuorñurãre ñamacu yũ. Ito bajiri Jesure ña tuorñure waja ñnare ñmi wadicõri ado Jerusalénju ñnare tubiarocu yibojacu yũ.

Ado bajiro Jesure masisucocu yũ, Pablo ñ yi gotire gaye (Hch 9.1-19; 26.12-18)

⁶ Ma yũ waroca, Damascoju yũ cõñaroca, ñajasaroti ñmua gudareco ñmacũju gaye bato yobusurise yure siaticu. ⁷ Ito bajijare quedicoacu yũ. Ito bajicõri ado bajiro yure sigũ ñ busija tuocu yũ: “Saulo, ¿no yija yure ñeñaro yi ñmoati mu?” ⁸ Iti tuocõri ado bajiro cudicu yũ: “¿Yũ Uju ñimũ ñnati mu?” yicu yũ. Ito yija ñju ado bajiro cudiqui: “Yuti ña Jesús Nazaret gagu. Yuti ña mu ñeñaro yi ñmogũ”, yiqui ñ yure. ⁹ Iti busurise ticõri yũ rãca wacana ucacã. Busurisere tibojarãti yure basicacu oca tuobiticã ña. ¹⁰ Ito bajiro yure busija tuocõri, ñre seniãacu yũ. “¿No bajiro yũ yire ñmoati yũ Uju mu?” yicu yũ. Yũ ito yija yure ado bajiro cudiqui ñ: “Wumũña Damascoju wasa. Itoju sigũ mure gotigu yiguñi jeyaro moare yũ mure cõre”, yiqui ñ yure. ¹¹ Iti busurise yũ tija cajea godacoacu yure. Ito bajiri yũ rãca gãna Damascoju yure tãa ejacã ña.

¹² 'Itoju sīgũ Ananías wame cõtigu ñaquĩ. Moisés ñayoru ĩ rotirise gaye ñaro bajiroti cudigu ñaquĩ ĩ. Ito ñarã judio masa, “Queno yigu ñami ĩ”, yi basicã ĩna ĩre. ¹³ Ito cuto yu ejaja bero yure tigu ejaquĩ Ananías. Yu tu ejacõri ado bajiro yiquĩ ĩ yure: “Yu yagu Saulo, cajea ruyurise boca ãmiña mucana”, yiquĩ yure. Ito ĩ yirocati cajea ticoacu yu mucana. Ito bajiri ĩre ticu yu. ¹⁴ Ito yija ado bajiro yiquĩ ĩ yure: “Dios mani ñicusabatia ĩna rucubõru ĩ beseru ña mu. ĩ amorise mu masitoni, ĩ macu ñeñaro yĩabicure mu titoni, ito yicõri ĩ busirisere mu tuotoni mure cũni Dios. ¹⁵ Jesús ocare goti ucugu yiguja mu. Mu tigure, mu tuogore cuni masa catori jeyaro goti ucugu yiguja mu. ¹⁶ Sejabesa ĩja. Cojiti Jesure tuorũncõri, mu ñeñaro yirise ĩ coetoni seniña. Ito yicõri idé gu rotiya”, yiquĩ Ananías yure.

“Judio masa meje ñarãre goti ucutẽña”, yiquĩ Jesús yure, Pablo ĩ yire gaye

¹⁷ 'Ito ĩ yija tuocõri, ñaro bajiroti yu cudija bero Jerusalénju tudĩ wacu yu. Ito ejacõri Dios ya wiju Diore busigu ejaquĩ yu. Diore busiguju mani Uju Jesure cãiticu yu. ¹⁸ ĩ ado bajiro yiquĩ yure: “Cojiti adi cuto Jerusalénre wagoya. Ado gãna masa yu ocare ĩnare mu gotibojaja, tuomena yirãji ĩna”, yiquĩ ĩ yure. ¹⁹ Ito ĩ yija tuocõri, ado bajiro cudicu yu: “Ado gãna jeyaro yu yigorere masiama ĩna. Mure tuorũnurã minijuara wiju ñarãre ãmi wacõri tubiacu yu. Ito yicõri ĩnare jasoticu yu. ²⁰ Mu oca gotiri masu Estebanre ĩna sĩaja ito ti rũgõcu yu. ĩre sĩaã ĩna yutabuju ruacũrise coderi masu ñacu yu. Ito bajiri ĩre sĩaja ticõri, ‘Ito bajiroti uja’, yi tuoĩacu yu cuni. ‘Ito bajiroti yiquĩ Pablo’, yi masiama masa ado gãna”, yicu yu mani Ujure. ²¹ Ito bajiri, ĩju yure ado bajiro gotiquĩ: “Wasa sõju judio masa meje ñarãre mu riasotoni. Mure sõju cõa yu”, yiquĩ mani Uju Jesús, yiari gotiyiju Pablo masare.

Surara ɯɟɯ Pablɔre ñia rotire gaye

²² Ito bajiro ĩ yirocati ĩre tɯosayijarã masa. Mɯcana junisinicõri awasã tudiyijarã ĩna:

—Godacoarɯjami. Catibitirɯjami, yiyijarã ĩna.

²³ Tujare mejeti awasãyijarã ĩna. Ito yicõri ĩna ya yutabujuri ruacõri ũmacũɟɯ cõamɯoyijarã. Ito yicõri sita rŭnacõri reamɯayijarã ĩna, ĩna junisinirise ĩorã. ²⁴ Ito ĩna yija tɯocõri, surara ɯɟɯ ĩ ya surarare, Pablɔre ĩna ya wijɯ ãmi sãja wa rotiyijɯ: “¿Ñe seti tudiatu masa mure?” yirocɯ, “Pablɔre bajeya”, yiyijɯ surara ɯɟɯ ĩ ya surarare. ²⁵ ĩre bajerona ĩna sia rŭgõ tiorocati ado bajiro busiyijɯ Pablo ito gagu ɯɟure:

—¿Sĩgũ romano masure mɯa bajeja quena ñarɔjada? “Itocõ seti ña ĩre”, ɯjarã ĩna yibitibɔjarocati, ¿yure bajerã yati mɯa? yiyijɯ Pablo ito ñagũ ɯɟure.

²⁶ Ito ĩ yija tɯocõri, ɯɟɯ tɯ wacõri ado bajiro ĩre gotiyijɯ ĩ:

—Queno tɯoĩaña mɯ yiroto rioɟɯa. ãni ũmugũ mɯ baje rotigɯ romano masɯ ñami, yiyijɯ ĩ surara ɯɟure.

²⁷ Ito ĩ yija tɯocõri, Pablɔre seniĩayijɯ surara ɯɟɯ:

—¿Riti ñati romano masɯ mɯ ñarise?

—Ĩti ña yɯ, yiyijɯ Pablo.

²⁸ Ito ĩ yija, ado bajiro yiyijɯ surara ɯɟɯ ĩre.

—Jairoguti niyeru waja yicɯ yɯ romano masɯ ñarocɯ. Ito bajiro ĩ yija tɯocõri:

—Romano masɯ ruɟearuti ña yɯ, yiyijɯ Pablo.

²⁹ Ito ĩ yija tɯocõri, ĩre baje ãmɔbojarã gũirã bata rŭgũy-ijarã. “Romano masɯ ñami”, yi tɯo masicõri, “Bujato romano masure baje rotiyija yɯ”, yi tɯo gũiyijɯ ĩ, surara ɯɟɯ cani.

Ujarã ñasarã riojo Pablo ĩ busire gaye

³⁰ Gaje rumu, “¿Ñe setina Pablöre tudiyijari masa?” yirocu, paia ujarã, judio masa ujarã ñasarãre cuni miojuyijũ surara uju. Ito yicõri Pablöre come mari õjacõri, ña riojo ãmi wacõri jidi rûgõyijũ.

23

¹ Judio masa ujarãre tijucõri ado bajiro yiyijũ Pablo: —Yu ñarã yu catirocõ Dios ñ ãmoro bajiro yisoticu yu. Ito bajiri ñ riojo ñe usiriobeto ña yu, yiyijũ Pablo ñnare.

² Iti tuocõri paia uju Ananías wame cutigu Pablo tu rûgõrãre: “Ïre rise jabiatẽña”, yiyijũ. ³ Ito bajiro ñ yijare ado bajiro yiyijũ Pablo ñre:

—“Queno yigu ña yu”, yigu ñabojaguti, ñeñaro yigu ña mu. Ito bajiri iti waja ñeñaro mu tõbujaroca yigu yiguĩji Dios mure. Dios ñ rotirisena suoriti, “Cudigu ña mu. Cudigu meje ña mu”, yi mu yure bese ãmoja, ¿no yija ñ rotirise cudibiticõri yure ja rotiami mu? yiyijũ Pablo paia ujure.

⁴ Ito ñ yija tuocõri, ito ñarã ado bajiro yiyijarã Pablöre:

—Dios ñ beseru paia uju ñasagure ñeñaro busia mu, yiyijarã ñna, ito tu ñarã.

⁵ Ñna ito yija tuocõri, ado bajiro cudiyijũ Pablo:

—“Paia uju ñasagu ñaguĩji”, yibijũ yu ñarã yu. Dios oca iti gotija, “Mua ujarãre busitubesa”, ya ñ oca. “Uju ñasari masu ñami ñ”, yu yi masija, ñre busibitiboruja yu, yiyijũ Pablo.

⁶ Judio masa ujarã ricati riti tuoïarã ñayijarã. Gãjerã saduceo gaye tuoïayijarã. Gãjerã fariseo gaye tuoïayijarã. Iti masicõri oca são busaro busiyijũ Pablo:

—Fariseo gaye tuoïagũ ña yu cuni. Yu ñarã cuni ito bajiro tuoïarã ñnãma. “Masa ñna godaja bero mucana tũdi catirã yirãji”, yi tuoïagũ ña yu. Ito bajiro yu tuoïagũ ñajare, “Ïre seti ña”, yi ãmoa mua, yiyijũ Pablo ñnare.

⁷ Ito ï yija tʉocõri, saduceo gayere tʉoïarã, fariseo gayere tʉoïarã ñamasi tʉoïa gãmeri bʉsiyijarã. Sīgũre bajiro tʉoïarã ñabojarãti gãmeri bata rŭgũcoayijarã ña. ⁸ Saduceo gaye tʉoïarã ado bajiro yi tʉoïama ña: “Masa ña godaja mʉcana tʉdi catimenaji, Dios ñaro gãna ángel mesa manaji, ito yicõri rŭmúa cʉni manaji”, yi tʉoïarã ñama saduceo gaye tʉoïarãma. Fariseo gaye tʉoïarãma ado bajiro tʉoïama ña: “Masa ña godaja mʉcana tʉdi catirã yirãji, Dios ñaro gãna ángel mesa ñarãji, rŭmúa cʉni ñarãji”, yi tʉoïarã ñama fariseo gaye tʉoïarã. ⁹ Ito bajiri ricati riti tʉoïarã ñari, ruje awasãyijarã ña maji. Ito yija judio masa rotirise riasori masa bʉsirona wʉmʉ rŭgũyijarã. Ña cʉni fariseo gaye tʉoïarã ñayijarã:

—Ñejʉa ñeñarise yigʉ meje ñami ãni. Damascojʉ ï waroca ángel ñre bʉsirʉ gajea. “Ito bajiro meje bajiyija”, yibitirʉja manire, Diore mani cʉdibitibe maji, yiyijarã ña.

¹⁰ Buto ña gãmeri tʉoïa bʉsija tʉocõri, “Pablora sãa baterã yirãji ña”, yi tʉoïayijʉ surara ʉjʉ. Ito bajiri ï ya surarare jiyijʉ ï. Ñare jicõri ado bajiro rotiyijʉ: “Pablora ña watojʉ ãmi wacõri mʉcana mʉa ya wijʉ cũña”, yiyijʉ surara ʉjʉ ñare.

¹¹ Iti ñami mani ʉjʉ Jesús Pablora goaïoyijʉ. Ñre goaïocõri, ado bajiro yiyijʉ Jesús:

—Oca sãoña Pablo mʉ. Adijʉ Jerusalén ñagũ yʉ gayere mʉ bʉsiro bajiroti Romajʉ cʉni bʉsigʉ yigʉja mʉ, yiyijʉ Pablora.

Pablora sãarona ña cʉnirã gaye

¹² Gaje rʉmʉ coriarã judio masa minijuacõri, “Pablora sãarʉja mani”, yi tʉoïayijarã. “Ñre mani sãaroto riojʉa, bamenaji mani, ito yicõri idimenaji maji”, yi tʉoïayijarã ña. “Ñre mani sãabeja, manijʉare Dios ï sãaja quena”, yiyijarã ña. ¹³ Sīgũ robo bajiro ito bajiro yi gãmeri bʉsi

ñarã jũarã masacõ rêto busaro ñayijarã ãna. ¹⁴ Ito bero paia ñjarã, judio masa bucũrãre cuni busirã wayijarã ãna. Ñna tũ ejacõri ado bajiro yiyijarã ãna:

—Gua sũgũ bajiro riti tuoĩacõri, “Pablöre mani sãaroto riojua, babiti, idibiti yiana mani. Ñre mani sãabeja, mani-jũare Dios ã sãaja quena”, yibũ gua. ¹⁵ Mũa, judio masa ñjarã cuni ado bajiro mũa yija quena. Adocãta surara ñjũre oca cõañã, jane busuri Pablöre mũa tũ ãmi wadjaro. “Riti ñre seti ñaja masi ãmoa gua. Ado ãmi waya Pablöre”, yi ruo oca cõama surara ñjũre. Mũa ito yija ado Pablo ã ejabeto riti ñre boca sãana gua, yiyijarã ãna. Ito bajiri ñjarã cuni, “Baũ, ito ñjaroja maji”, yiyijarã.

¹⁶ Pablo romio macũ iti oca bajirisere masiyijũ. Ito bajiri Pablöre iti oca, gotirocũ surara wijũ wayijũ ã. ¹⁷ Itojũ ejacõri Pablöre gotiyijũ ã. Ito ã yija tuocõri, ito gagũ surara masũre jiyijũ Pablo:

—Ñni mamũre mũ ñjũ tũjũ ãmi wasa. Oca gotirocũ yiri seyoami ã, yiyijũ Pablo surara masũre.

¹⁸ Ito ã yija tuocõri, ã ñjũ tũjũ ãmi wayijũ ã. ã ñjũre ado bajiro gotiyijũ ã:

—Gua tirũnũgũ Pablo yũre ji ñucacõri, “Ñni mamũre mũ ñjũ tũjũ ãmi wasa”, ã yijare ãmi wadibũ yũ. Mũre oca gotirocũ yiri seyomi ã, yiyijũ ã, ã ñjũre.

¹⁹ Ito ã yija tuocõri, gajero busa ñre tũa wacõri seniĩayijũ:

—¿Ñe yũre gotirocũ yiri mũ? yiyijũ surara ñjũ.

²⁰ Ito yija Pablo romio macũ ado bajiro gotiyijũ:

—Judio masa sũgũ robo tuoĩacõri ãna ñjarã riojo Pablöre mũ ãmi watoni oca cõarã yirãji. “Riti ñre seti ñaja masi ãmoa gua”, yi ruorã yirãji ãna. ²¹ Ñna ito bajiro mũre yija tuobeja mũ. Ñna rãca gãna jũarã masacõ rêto busaro ma gũdareco Pablöre sãarona bocati ñarãji ãna. “Pablöre mani sãaroto riojua babiti, idibiti yiana mani. Ñre mani sãabeja,

ito bajiroti quenabeto tōbujacōana mani”, yi tuoña ñarāji ña. Mũ gotiroti gayere bocaticāma ña, yiyijũ Pablo romio macũ ɸjũre.

²² —Yũre mũ gotirise gājerāre goti bato yibeja, yi tĩogũ, “Wasa”, yiyijũ surara ɸjũ ñre.

Félix tũ Pablöre ña āmi wa rotire gaye

²³ Ito yija surara ɸjũ, ĩ bero ñarā ɸjarāre jiyijũ jũarāre. Ito bero ado bajiro ñnare rotiyijũ ĩ:

—Adi ñami nueve tũjaroca Cesareajũ Pablöre āmi warā yirāji mũa. Adocō jājarā ñarā yirāji mũa rāca warā: Doscientos ñarā yirāji gũbona warā. Ito yicōri setenta ñarā yirāji cabaru joena warā. Ito yicōri doscientos ñarā ñarā yirāji rearebisu yucũri rucorā. ²⁴ Ito yicōri Pablo ĩ jesa warocũ cabarure buja yucāña mũa. ɸjũ Félix wame cutigũ tũ catigutĩ Pablo ĩ ejare āmoa yũ, yiyijũ surara ɸjũ ĩ bero gāna ɸjarāre.

²⁵ Ado bajiro ña rāca Félixre papera cōayijũ surara ɸjũ:

²⁶ “Yũ Claudio Lisias adi papera cōa. ¿Ñati ɸjũ ñasagu Félix mũ? ²⁷ Judio masa āni Pablöre ñiacōri sĩa āmoñi ña. ‘Romano masũ ñami āni’, ña yija tuo masicōri, ñre siame yirona yũ ya surara rāca camotacũ gũa. ²⁸ ‘Iti seti ña ñre’, ña yija tuorocũ, judio masa ɸjarā tũ āmi ejacũ yũ Pablöre. ²⁹ ‘Gũa ñicũsabatia ña rotire gayere cũdibicũ ñami āni’, yirā ñre junisinicā ña. ñre ña sĩa āmoja, ñre ña tubia āmoja, ñejũa bũto seti manicũ ñre. ³⁰ Judio masa Pablöre sĩarona ña cũñire gaye masicōri, mũ tũ ñre cōa yũ. ñre oca meniri masare cũni cōa yũ, ‘Ado bajiro seti ña ñre’, mũre ña yitoni. Itocō ña”, yi ucayijũ surara ɸjũ Félixre papera cōagũ.

³¹ Ito bajiri surara ɸjũ ĩ rotiro bajiroti Pablöre ñami wacōri Antĩpatris ejayijarā ña. ³² Busuri surara gũbona wana ña ya wijũ tudicoayijarā mũcana. Cabaru joe wana riti Pablo rāca wayijarā. ³³ Cesarea ejacōri ɸjũ Félixre

papera ĩsiyijarã ĩna. Ito yicõri Pablöre ĩ tu cūyijarã ĩna. ³⁴ Iti papera boca ãmi ti tñocõri ado bajiro Pablöre seniñayijũ ĩ:

—¿Noju gagũ ñati mu? yiyijũ uju ĩre.

Ito ĩ yija:

—Cilicia sita gagũ ña yũ, yiyijũ Pablojua. “Cilicia sita gagũ ña yũ”, ĩ yija tuocõri, ³⁵ ado bajiro yiyijũ Félix ĩre:

—“Mũre seti ña”, yirã ĩna ejaroca ĩnare mu busija tuocũja yũ maji, yiyijũ Félix.

Ito yija ĩ ya surarare tirũnu rotiyijũ ĩ Herodes ñajacu ya wi jaja wijũ.

24

Félix tiro riojo, “Seti ma yũre”, Pablo ĩ yire gaye

¹ Co ñujamocõ rumuri bero paia uju Ananías wame cutigu, ito yicõri judio masa bucũrã rãca Cesareaju ejayijarã. ĩnare busi ĩsigũ Tértulo wame cutigu ĩna rãca ejayijũ. Cesareaju ejaõri uju tuju wayijarã ĩna, “Pablöre seti ña”, yirã warã. ² Ito yija uju Félix Pablöre jiwio rotiyijũ. “Pablöre seti ña”, yirocũ ado bajiro yiyijũ Tértulo Félixre:

—Queno ya yũ uju mu. Mu masirisena suoriti, oca ma manire. Ito bajiri ñejua tuo güire ma manire. Ito bajiri jeyaro quena ña adi sita. Adi sita gãna masare queno ejaũa mu. ³ Ito bajiro mu yisotirise masicõri masa jeyaro mũre wanũama. Yũ uju buto yũ rũcũbuogũ, queno ya mu, ya gua. ⁴ Yoari yũ busija, mu moaroti mũre ruyurioboguja mucana yũ. Ito bajiri yũre queno yicõri yoari mejeti yũ busija tuoya maji. ⁵ Ñni ñami masare usirioro yi jaigũ. Co cũto ruyabeto wa ucucõri judio masare oca riawũso ucuami ĩ. Jesús Nazaret gagũre tuorũnurã uju ñami ãni. ⁶ Dios ya wi ñeño ãmogũ ito õno sãjarãona meje rãca sãjañi ãni. Ito bajiri ĩre ñiacũ gua. Gua ñicusabatia ĩna rotiado bajiro, “ĩre seti ña”, yi ãmobjacu gua. ⁷ Ito bajiro gua yi

ãmbojarocati surara uju Lisias gua tu ejacõri sãoro yicõri guare, Pablöre ãmagoquĩ. ⁸ Ado bajiro guare yiquĩ ã: “Pablöre seti ña”, mua yi ãmoja, adi sita gagu uju Félix tu wasa”, yiquĩ ã guare. Ito ã yija tuocõri, ado bajiro yicu gua: “Mumasiti, ¿ñe seti ñati mure? yi seniãaite mua. Ito bajiro mua seniãaja bero gua gotirise, ‘Riti ña’, yigu yiguja mua”, yicu gua Lisiasre, yiyiju Tértulo Félixre.

⁹ Ito ñarã ã rãca gãna judio masa cuni, “Riti ña”, yiyijarã ãna. ¹⁰ Ito yija Félix Pablöre ãmo buyeyiju, “Busiya”, yirocu. Ito ã yija ticõri, busisuoyiju Pablo:

—Yu masia, adi sita gagu uju iti rumuju ñasuru ña mua. Ito bajiri mua riojo wanu quenacõri, “Ñe seti ma yure”, yirocu busigu ya yu. ¹¹ Jua gubojeno rumuriti taja maji Jerusalénju Diore rucubugogu yu ejaja bero. “¿Riti ñati?” mua yija, gãjerãre seniãaña mua. ¹² Nocãta Dios ya wiju minijuacõri jãjarã rãca yu busi tuoãaja, tibiticã ãna. Ito yicõri minijuara wiriju masare yu riawusoja, ito yicõri cutoju yu riawusoja, nocãta yure tibiticã ãna. ¹³ Yure tigoana roboti, “Seti ña ãre”, yi goti masimenaji ãna. ¹⁴ Adi ñasarise mure goti rãtobugogu ya yu. Yu ñicusabatia ãna yiado bajiroti, Jesure tuorãnacõri Diore rucubuoaga yu. ãna, “ãre seti ña”, yure yirã, Jesús oca bajirisere, “Buroti bajia ruore gaye ña”, yama ãna. Diore rucubugogu ñari Moisés ã rotirise gaye rucubuoaga yu. Ito yicõri Diore goti ãsiri masa ãna ucare gaye cuni rucubuoaga yu. ¹⁵ “Ñeãaro yirã godarã, queno yirã godarãre cuni tudi ãna catiroca yigu yiguãji Dios”, yama ãna. Yu cuni ãnare bajiroti tuoãa. ¹⁶ Ito bajiri quenarise riti ya yu, Dios riojo, masa riojo cuni, “Seti ma yure”, yu yija quenaroti, yiyiju Pablo.

¹⁷ ‘Co rodo meje gaje cãtoriju wa ucucõri, Jerusalénju tudi ejaçu yu. Jerusalénju tudi ejacõri bojoro bujarãre niyeru batocu yu. Ito yicõri Diore rucubugogu ãre yiari waibucurã soe ãsicu yu itoju. ¹⁸ Dios ya wiju ito bajiro yu

yi ñaroca judio masa Asia sita gãna rãca yũre ti bujacã. Gua masa yisotire gaye ñeñaro yirise yũ coe tĩorooca, yũre ti bujacã ñna. Dios ya wi totijũ jãjarã masa manicã yũ rãca. Ito yicõri riawũsarã manicã. ¹⁹ Asia sita gãna Dios ya wijũ yũ ñaroca yũre tigoana, “Íre seti ña”, yirã, gotirã wadirũjama. ²⁰ Ñna gotirã wadibeja, ãna ado ñarã, gua judio masa ujarã riojo, “Ado bajiro seti ñacu ñre”, ñna yi gotija quena. ²¹ Coji ñna riojo oca são busaro ado bajiro busicu yũ: “Godana mũcana tũdi catirã yirãji”, yicu yũ. Ito bajiro yũ yicati bero ñajare, “Íre seti ña”, yirãji mũa yicu yũ ñnare, yiyijũ Pablo Félixre.

²² Ito ñ yija bero, “Queno yirã ñama Jesure tuorũnurã”, yi tuõacõri, ado bajiro yiyijũ Félix judio masare:

—Itocõti tuocũja maji yũ. Surara uju Lisias ñ ejaroca, “Seti ña ñre, seti ma ñre”, yi besecũja yũ, yiyijũ Félix judio masare.

²³ Ito bajiri Félix tubiara wijũ Pablo ñ tujatoni ñ ya surarare tirũnu rotiyijũ. “Tubiara wi tu jabeto ñ ti ãmoja rẽobeja. Ñ baba mesa ñna ejaja, ticõama. Rẽobeja. Gãjerã ñ baba mesa ñre ejabuã ãmoja, ejabuaja quena”, yiyijũ Félix. Ito ñ yija bero wacoayijũ ñ.

²⁴ Ito bero yoa busari ejayijũ Félix mũcana ñ manjo Drusila rãca. Judio maso ñayijo iso. Ito ejacõri Pablora ji rotiyijũ ñ. Ñ ejaja ticõri, “Jesucristore mũ tuorũnurise gaye gotiya guare”, yiyijũ Félix. ²⁵ Pablo ado bajiro gotiyijũ ñre: “ ‘Queno corocõ ñaña’, yire gaye gotiami Dios manire. Manire ñeñaro yiroto ãmobjacati ñeñaro yibitirũja manire. Co mũmũ mani ñeñaro yigorere waja senigũ yiguĩji Dios manire”, yiyijũ Pablo. Ito bajiro ñ yija tuocõri, ucaijũ Félix.

—Wasa. Yũ no yibitijũ mũcana mũre ji ñucacũja gaje tuo remorocu, yiyijũ Félix Pablora.

²⁶ “Ī yure niyeru ĩsija, ĩre bucōacuja yu”, yi tuoĭa wacu, biyaro Pablora ji ñucayiju ĩ, ĩ rāca busirocu. Ito bajibojarocati ĩ āmoro bajiro meje yiyiju Pablo. ²⁷ Ito ĩ yiroca riti jua rodo rētayiju. Iti jua rodo bero Félix uju ĩ ñarise budiyiju. Ito yicōri Pórcio Festo wame cutigu ĩre uju wasoayiju. Félix uju ĩ ñarise ĩ budiroto riojua judio masa rāca queno ñarocu, Pablora bucōabisiju ĩ maji.

25

Festo tiro riojo Pablo ĩ busire gaye

¹ Festo ũdia rumuti ĩ uju sājaja bero Cesareana ñacōri Jerusalénju wa ucugu wayiju. ² Ito ĩ ejaroca paia ujarā ito yicōri, judio masa ujarā ñasarā, “Pablora seti ña”, yirona ĩre gotirā ejayjarā:

³ —Guare queno yiya ma. Pablo ado Jerusalénju ĩ ejatoni ji ñucaña ma, yi josayjarā ĩna Festore.

Īnarioti ado bajiro basicāyijarā itiriojua: “Pablora ĩ ji ñucaja ma gudareco ĩre sīacōana mani”, yi tuoĭabojayjarā ĩna.

⁴ ĩna ito yija Festojua ado bajiro yiyiju ĩnare:

—Itoju Cesareaju tubiara wiju ñacāmi Pablo. Ito bajiri, “Yoari mejeti itoju yumasiti wacuja”, yi tuoĭa yu. ⁵ Mua rāca gāna coriarā ujarā ñarā yu rāca warujama. Seti ĩre ñajama, yu rāca wacōri, “Seti ña ĩre”, yirā warujama ĩna, yiyiju Festo ĩnare.

⁶ Jua dujamocō rumoricō Jerusalénju ñacōri, Cesareaju tūdi wayiju Festo mucana. ĩ eja busuari rumu ĩna oca gāmeri seniñari wiju wayiju Festo. Itoju ejacōri Pablora ji ñucayiju ĩ. ⁷ Pablo ĩ sāja ejaroca judio masa Jerusalén wadiana ĩ tu eja rūgūyijarā. “Seti jaje ña ĩre”, yibojarāti, “Iti ña seti ĩre ñasarise”, yi goti rēto bu masibisijarā ĩna.

⁸ Ito ĩna yija tuocōri, “Yure seti ma”, yirocu ado bajiro yiyiju Pablo:

—Gua judio masa rotirise cudibicu meje ña ya. Dios ya wi ñeñogũ sãjabiticu yu. Ito yicõri Roma gagu ujure cudibiticõ yibiticu yu, yiyiju Pablo ito tuo rujirãre.

⁹ Judio masa rãca queno ñarocu, Festojua ado bajiro seniãayiju Pablore:

—¿Jerusalénju wa ãmoati mu? Jerusalénju masa tiro riojo, “¿Seti ñati mure?” yi yu seniãare, ¿ãmoati mu? yiyiju Festo Pablore.

¹⁰ Ito bajiro ñ yija tuocõri, ado bajiro cudiyiju Pablo:

—Meje. Adoju ña yu, “Mure seti ña, mure seti ma”, ujarã ñna riojo gotiroju ña yu. Adoju Roma gagu uju ñre ejabuari masa, “Mure seti ña, mure seti ma”, yirã tujũ ña yu maji. Adoju ñaruja yure. “Judio masare ñeñaro yibitiquĩ ñ”, yi masia mua. ¹¹ “Ñre buto seti ña”, yicõri yure mua sãa ãmoja, no yicõri mañobicuja yu. “Ñre buto seti ña”, yi masibitibojarãti judio masa tujũ sigũju yure cũ masibea mua. Roma gagu ujumasiti, “Seti ña mure, seti ma mure”, ñ yire ãmoa yu quenogoroa, yiyiju Pablo Festore.

¹² Pablo ito ñ yija tuocõri, ñre busi ejabuari masa rãca busiyiju Festo. Ito yicõri ado bajiro yiyiju Pablore:

—“Roma gagumasiti, ‘Ito bajaia’, ñ yire ãmoa yu”, mu yija tuocõri, mure uju tujũ cũna gua, yiyiju Festo Pablore.

Uju Agripa tiro riojo Pablo ñ busire gaye

¹³ Ito bajaia bero yoa busari uju ñasagu Agripa wame cutigu ñ rñjoro Berenice wame cutigo rãca, Cesareaju ejayijarã ñna. Festo mamũ uju ñ wasoare ñajare, “Queno bajaia mu”, yirona wayijarã ñna. ¹⁴ Yoa busari ñ ñaja bero Pablo gayere busiyiju Festo, uju Agripare.

—Yu uju wasoaroca Félix budi wacu sigũ ãmugũ ñ tubiaru ñami ado. ¹⁵ Jerusalénju yu ñaroca paia ujarã ito yicõri judio masa bucurã, “Ñre seti ña. Ito bajiri ñre sãja quena”, yicã ñna yure. ¹⁶ Ado bajiro ñnare cudicu yu:

“Gua romano masa gua yisotirise ado bajiro bajaia. ‘Īre seti ña’, yirã riojo, ‘Ado bajirojua bajaia, yure seti ma’, ĩ yiroto riojua sñare ma guare, yicũ yũ”, yiyijũ Festo Agripare. ¹⁷ Ito bajiri judio masa ĩna ejaroca, uju yũ sãjaja bero, “Īre seti ma, ĩre seti ña”, ujarã ĩna yiroju yoari mejeti wacũ yũ. Iti wijũ ejacõri Pablõre ãmi roticũ yũ. ¹⁸ Yũ tuoĩaja, ado ejarã judio masa, “Īre buto ñeñarise seti ña”, yirã yirãji, yibojacũ yũ. Ito yibojarocati, “Itocõ jaje seti ña”, yi masibiticã ĩna. ¹⁹ “Gua rucubuosotirisere rucubuobeamĩ ĩ. ‘Godabojaguti mucana tũdi catiami Jesús’, yi ruomi Pablo. Īre seti ña”, yirona iti riti goticã ĩna. ²⁰ Iti oca bajirisere queno masibiticõri, Pablõre ado bajiro seniĩacu yũ: “Jerusalénju, ‘Īre seti ma, ĩre seti ña’, ĩna yi beseroju, ¿wa ãmoati mũ?” yibojacũ yũ Pablõre. ²¹ “Meje, Roma gagũ uju Augusto wame cutigũ, ‘Īre seti ña, ito yicõri ĩre seti ma’, ĩ yire ãmoa yũ”, yiquĩ Pablo. Ito ĩ yija tuocõri, “No yũ cõa ãmori rũmũ Roma gagũ uju tũju mũre cõacũja. Adocãta tubiara wijũ ñatĩñagũ ya mũ maji. No yũ cõa ãmori rũmũ gajero mũre cõacũja yũ”, yicũ yũ Pablõre, yiyijũ Festo Agripare.

²² Ito yija Agripa ado bajiro yiyijũ Festore:

—Yũ cuni Pablo ĩ busirere tuo ãmoa yũ, yiyijũ Agripa, Festore:

—Bau, jane busuriti Pablo ĩ busirere tuogu yigũja mũ, yiyijũ Festo Agripare.

²³ Ito bajiri, busuriti Agripa ĩ rĩjoro Berenice, Pablo ĩ busija tuorã ejayijarã ĩna. Itoju ejacõri sõbajiro ñasagu ña yũ, yi tuoĩa minijua wijũ sãjayijarã ĩna. Surara ujarã rãca, ito yicõri iti cuto ujarã ñasarã rãca sãjayijarã ĩna. ĩna sãjaja ticõri, Pablõre ji rotiyijũ Festo. ²⁴ Pablo ĩ ejaja ticõri, itoju minijua ñarãre ado bajiro yiyijũ Festo:

—Yũ uju Agripa, ito yicõri gua rãca minijua ñarã, tiya ãni ñami Pablo. Jãjarã judio masa “Īre seti ña”, yi busiama

ĩna yũre, Jerusalénjũ ito yicõri adoju Cesareajũ cũni. “Ĩ godacoarujami”, yire gayere busi tarojobeama ĩna. ²⁵ Yũ tuoĩaja, seti ñasarise ma ĩre. Ito bajiri, “Godarujami ĩ”, yi masibea yũ. “Roma gagũ ujũ riojo, ‘Iti mũre seti ma, iti mũre seti ña’, ĩ yicato bajiroti ujũ tũ cõacuja”, yi tuoĩa yũ. ²⁶ “Iti ña oca ñasarise Pablõre”, yi yũ ujũre papera uca masibea yũ. Ito bajiri Pablõre ji ñucamũ yũ, mũa riojo, quenogorama yũ ujũ Agripa mũ seniĩatoni. Ito bajiro mũ seniĩaja bero iti oca tuocõri ucagũ yigũja yũ Augustore. ²⁷ Rocati, “Iti seti ña ĩre”, yi masibitibojaguti, yũ Pablõre cõaja, rocati mecũri masũre bajiro yigũja yũ, yiyijũ Festo Agripare.

26

Yũ gotirise tuoia, ujũ Agripare Pablo ĩ yire gaye

¹ Ito ĩ yija tuocõri, Pablõre busi rotiyijũ Agripa:
—Mũmasiti, “Iti seti ma yũre”, yi gotiya, yiyijũ ĩ.

Ito ĩ yija tuocõri, “Busigũ wagũ ya yũ”, yirocũ ĩ ya ãmo ñumũoyijũ Pablo. Ito yicõri busisũoyijũ ĩja:

²⁻³ —Yũ ujũ Agripa, mũ tuoro riojo busigũ wagũ queno wanũ quenacõri busigũ wagũ ya yũ. Gũa judio masa gũa yisotirisere queno masia mũ. Gũa tuoĩa busisotirise cũni queno masia mũ. Ito bajiri judio masa, “Ĩre seti ña”, ĩna yibojarisere mũ tiro riojo itire gotigũ ya yũ. Queno yũ gotirisere usiriobicuti tuo jeoya, yiyijũ Pablo Agripare.

Jesure yũ masiroto riojua ado bajiro bajicu yũ maji, Pablo ĩ yire gaye

⁴ Yũ ñarã judio masa jeyaro yũ ñagore masiama ĩna. Yũ ya cũto jaibicũacã yũ ñagore ito yicõri Jerusalénjũ yũ ñagore cũni queno masiama ĩna. “Jaibicũ ñagũju, mani masa yisotirise gayere cũdiquĩ ĩ. Ito yicõri iti gayere riasotiquĩ ĩ”, yi masirãji ĩna yũre. ⁵ Gũa masa fariseo

gaye tuoñarã, ñna ñnama buto Moisés ñayoru ï rotirise gaye rñcubuoã. Macuacã yu ñacatiyujuti fariseo gaye ñna tuoñarise tuoñasoticu yu. “Ito bajiro bajiqui ï”, ñna yi ãmoja, riti yirãji ñna. ⁶ “Godanare mucana tãdi ñna catiroca yigu yiguja yu”, yi goti yucãñi Dios gña ñicus-abatiare. Ito bajiro yu tuoñajare, “Ïre seti ña”, yicõri yure ãmi wadiama ñna. ⁷ Dios ï yicato bajiroti yirotere bocatirã yama gña masa juã gubojeno buturi ñarã. Ito bajiri ñamiri, ñmuari Diore rñcubuo ñama ñna. Ito yicõri Diore cãdi ñama ñna. Yu cuni ñnare bajiroti rñcubuo itire. Iti gaye yu tuoñajare, “Ïre seti ña”, yama ñna. ⁸ ¿No yija, “Godanare mucana tãdi catiroca yibiqui Dios”, yi tuoñati mña? yiyiju Pablo ujũ Agripare.

Jesure masirãre rocati yi ãmoc yu maji, Pablo ï yire gaye
⁹ Gaje ado bajiro busi remoyiju Pablo:

—“Jesús Nazaret gagure tuorñnurãjuare ñeñaro yisaraja yure”, yi tuoñabojacu yu maji cajero. ¹⁰ Ito yu tuoñacato bajiroti yicu yu Jerusalénju. Paia ujarã ñna rotirisena, Jesure tuorñnurãre tubiara wiju cñcu yu. Jesure masirãre ñna sñaja, “Ito bajiroti uja”, yi tuoñacu yu cuni. ¹¹ Coji meje Jesure tuorñnurãre ñeñaro ñna tãbujaroca yicu yu. Judio masa minijuari wiju ñnare ãmi sãjacõri ñeñaro ñna tãbujaroca yicu yu. Ito yicõri, “Jesure masibea gña”, ñna yijaro yirocu, ñnare usirioro yi codecu yu. Ñnare buto junisinicõri ñnare suyacu yu, gaje cutoju suacõri, ñeñaro tãbujaroca ñnare yirocu.

Ado bajiro Jesure masisuc yu, mucana Pablo ï yire gaye

(Hch 9.1-19; 22.6-16)

¹² Ito bajiro yirocu Damasco cutoju wacu yu. Paia ujarã ñna rotija tuocõri, itoju wacu yu. ¹³ Yu ujũ, ma wacu, buto ñmacañi rãtoro busurise ticu yu ñmña gudareco tujaroca.

Iti busurise yure sīaticu ito yicōri yu rāca wacanare cūni. ¹⁴ Ito bajijare ñarocōti quedicoacu gua. Ito yija, hebreo ocana ado bajiro yure busija tuocu yu: “Saulo Saulo, ¿no yija yure ñeñaro yi āmoati mu?” yire oca ruyucu ūmacūju. “Ito bajiro mu yija mamasiti ñeñaro tōbujagu ya mu. Adocāta mu ya ruju jota mu jajuja, juniroja mure cūni. Itioni yigu bajiro ya mu”, yi ruyucu oca yure ūmacūju gaye. ¹⁵ Ito yijare, “¿Noju gagu yure busiati mu?” yicu yu. Ito yija mani Uju ado bajiro yiqui yure: “Yu ña Jesús ñeñaro yi āmogū mu josaguti. ¹⁶ Wumu rūgūña. Yure moa isijaro i yirocu, mure goaioa yu. Ito bajiri yu oca masare goti batogu yiguja mu. Adocāta mu tirise, gotigu yiguja mu. Ija mure yu ioroti gaye cūni goti batogu yiguja mu. ¹⁷ Judio masa, ito yicōri judio masa meje ñarā cūni mure ña sīa āmoja mu rāca ñacuja yu. Masa jeyarore yu oca gotijaro Pablo, yirocu ña tu mure cōa yu. ¹⁸ Ña tu mure cōacuja yu, yu oca ña tuo masitoni. Yu oca mu gotija ñeñaro yi ñabojana, quenarise yi ñarā yirāji ija. Rāitiaroju ñabojana busuroju ñarā yirāji macana. Yu ñagū yiguja ña uju. Rūmú i rotirise cudirā meje ñarā yirāji ña. Yure ña tuorūñaja, ñeñaro ña yirisere ācabojocuja yu. Ito bajiri Dios i besecāna rāca catitīñarā yirāji ña”, yi ruyucu oca yure, yiyiju Pablo Agripare.

Jesús i roticatire yiro robo cudicu yu, Pablo i yire gaye

¹⁹ Ito bajiro ūmacūju ruyuja tuocōri, yiro bajiroti cudicu yu Jesure. Yu uju Agripa, Jesús i roticatire cudibiticō yibiticu yu. ²⁰ I “Yiba”, yicato bajiroti Damasco gānare Jesús oca gotisucū yu. Ito bero Jerusalén gāna Judea sita gāna ñajediro, ito yicōri judio masa mejere cūni, i ocare goti ucucu yu. “Mua ñeñaro yirise jidicācōri, Dios robo bajiro tuoña mu. Ito yicōri quenarise yiba, gājerā, ‘Diore masirā ñama’, ña yi ti masitoni”, yicu yu

ĩnare. ²¹ Ito bajiro yu gotija tuocõri, judio masa yure ñiacã Dios ya wijũ. Ito yicõri yure sĩa amocã ĩna. ²² ĩna ito bajiro yi amobojarocati, Dios ejabuquĩ yure. Adocãta cuni yure ejabuami Dios. Ito bajiri Dios oca gotia yu ñasari masa ujarãre ito yicõri ñari masa mejere cuni. “Ito bajiro rêtaro yiroja”, Moisés ñayoru ĩ goticãdo bajiroti, ito yicõri Diore goti ĩsiri masa ĩna goticãdo bajiroti iti gayere mũare gotia yu. ²³ Ado bajiro yiñi Moisés ito yicõri Diore goti ĩsiri masa: “Dios ĩ cõagũ quenabeto tõbujagu yiguĩji. Ito bero godagu yiguĩji. ĩ ñagũ yiguĩji godabojaguti cajero catisuogu. Mucana caticõri masa ĩna tuo masiroca yigu yiguĩji. Ito yicõri ĩre tuorũnurãre masogu yiguĩji. Judio masa, judio masa mejere cuni masogu yiguĩji”, yi ucañi ĩna, yiyiju Pablo.

Cristore ĩ tuorũnuroca Agripare Pablo ĩ yi ãmore gaye

²⁴ Ito bajiro ĩmasiti Pablo ĩ gotija tuocõri, Festo oca sẽoro busiyiju:

—Tuo masibea Pablo mũ. Buto mũ papera riasotija mũ tuoĩarise wisacoayija mũre, yiyiju Festo Pablora.

²⁵ Ito ĩ yija tuocõri, ado bajiro cudiyiju Pablo:

—Meje yu uju mecubesame yu. Ado robojua baja. Yu busirise queno tuoĩacõri busia yu, ito yicõri riti ña, yiyiju Pablo Festora. ²⁶ Ito yija busi remogu ado bajiro yiyiju Pablo uju Agripare: “Yu busirisere queno tuo masia mũ. Ito bajiri tuo gũibicuti mũ tuoro riojo busia yu. Iti jeyaro yu busirisere queno masia mũ. Adi Jesús oca yeyo gotire meje ña. Masa ĩna tiro riojo rêtare ña. ²⁷ Yu uju Agripa, ¿Diore goti ĩsiri masa ĩna gotigore tuorũnuati mũ? Tuorũnuu mũ, yu tija”, yiyiju Pablo Agripare.

²⁸ —¿Iti jabetacã yure basicõri, “Jesure rucubuogu yigujã mũ”, yati mũ yure? yiyiju Agripa Pablora.

²⁹ Ito ĩ yija tuocõri, ado bajiro yiyiju Pablo ĩre:

—Oca jairo yu busija jabetacã yu busija cuni, mure yari Diore senigũ ya yu. Ito yicõri ado yu busija tuorã jeyarore yari Diore senigũ ya yu, Jesure yu tuorũnuro bajiro mua tuorũnatonì. Yu Jesure tuorũnuro bajiroti mua tuorũnure ãmoa yu. Ito bajibojarocati yu robo bajiro tubiara wiju ñacõri meje mua tuorũnure ãmoa yu, yiyiju Pablo ñnare.

³⁰⁻³¹ Ito bajiro Pablo ñ yija bero Agripa, Festo, Berenice itiju minijua ñana cuni ricati wacõri oca bajirisere itire busirã wayijarã ñna. Ito bajiri Ñnamasiti ado bajiro gãmeri busiyijarã ñna.

—Ñe seti ma ãnìre. Ito bajiri sãbitiruja ñre. Ito yicõri tubiara wiju ñabitiruja ñre, yiyijarã ñna.

³² Ito yija Agripa ado bajiro yiyiju Festore:

—Roma gagu ujũ, ñ oca quenore ãmoa yu, ñ yibeto bajija, adocãta judicã ecocõboñi ñ ñja, yiyiju Agripa Festore.

27

Pablõ Romaju ujarã ñna cõare gaye

¹ Ito yija, “Pablo ito yicõri ñ rãca tubiara wiju ñnarãre cuni Italia sitaju cõaruja mani”, yiri seyoñi ujarã. Ito bajiro yicõri sīgũ Julio wame cutigure guare Italiaju ãmi wa roticã ñna. Roma gagu ujũ ñ ya surara coderi masu ñnaquĩ Julio. ² Ito bajiri Adramitio wame cutiri cuto gaga cumana wasuocu gua mucana. Asia sita cutori majadori ti ucuro warica ñacu itiga cuma. Sīgũ Aristarco wame cutigu waquĩ gua rãca. Macedonia sita Tesalónica wame cutiri cuto gagu ñnaquĩ ñ. ³ Cesareana wasuocu gua. Ito bajiri gaje rumu Sidónju ejacu gua. Itoju ejacõri Pablõre queno ti maicõri ñre queno yiquĩ Julio. Iti cuto gãnare ñ baba mesare ñ ti ucu ãmoja ñre rēobitiquĩ Julio. Ito yicõri ñ baba mesa ñre bare eca ãmoja, ñre ñna ejabua ãmoja cuni rēobitiquĩ Julio. ⁴ Ito Sidónre wacoacu gua. Ito gua waroca bato mino wēatucu guare. Ito bajiri riojo wa masibiticu

gua. Chipre wame cutiri yoga gaje dũjare wacu gua. Ito bajiri gãcodũjajuare ñacu iti yoga. Itojuu mino buto wasabiticu. ⁵ Cilicia sita, Panfilia sita, riojo rêtacu gua. Ito rêtacõri Licia sita Mira wame cutiri cuto ejacu gua.

⁶ Ito ejacõri surara uju Julio Italiaju warica coga cuma ti bujañi ñ. Itiga cuma Alejandría gaga ñayiju. Itiga ñ bujaja bero warona itigaju sãjacu gua mucana. ⁷ Mino buto iti wẽajare, co rumu meje ñacõri, josari Gnido wame cutiri cuto ejacu gua. Riojo rêtacu gua itore. Gua waro riojo buto mino iti wẽajare, riojo wa masibiticu gua. Jẽa wacõri Salomón wame cutiri cuto rêtacu gua. Ito yicõri Creta wame cutiri yoga rũja wacu gua. ⁸ Ito gãni rũja wacõri, josari Lasea wame cutiri cuto tu, “Quenari Jetacari”, wame cutiro ejacu gua.

⁹ Gua waroca jaje rumuri godacu guare. Juebucu iti cõñajare waroto guiyo ñacu riaca jajosa ñja. Ito bajiri: “Ado bajiro mna yija quena”, yiqui Pablo ñnare.

¹⁰ —Yu ñarã yu tija adi mani warise, guijoro rêtaro yiroja manire. Mani ya cuma rujacoaro yiroja. Ito yicõri gajeoni cuni rujacoaro yiroja. Mani cuni godacoarã yirãji gajea. Yu tuoñaja adoti tujaruja mani maji, yibojaquĩ Pablo ñnare.

¹¹ Ito bajiro ñ yibojarocati Pablora tuorũnubitiquĩ surara uju. Iti cuma uju, ito yicõri iti cuma weatugure ñnare riti queno tuorũnũquĩ surara uju. ¹² “Guijoro ñaroja”, yi masicõri, iti jetacaju juebucu rãta amobiticã gãjerã, gua rãca warã. Ito bajiri ado bajiro tuoñacã ñna: “Iti yoga rũja wacõri Fenice cutoju juebucu rãtoruja manire. Rujasõa busa ñajare buto mino wãbetoja itoju”, yi tuoñacã ñna.

Ñnare mino wẽare gaye

¹³ Iti buto mino wẽabeja ticõri, “Feniceju ejarã yirãji mani”, yi tuoñacã ñna. Ito bajiro tuoñacõri wasuorãti iti yoga tu rũja wacu gua mucana. ¹⁴ Ito bero nocõ mejeti

cumaju buto mino wacu. Ūmacañi ĩ joejea wadiro gaje dajare gãcodujare wadicu iti mino. ¹⁵ Iti cumare buto wëacoacu mino. Ito bajiri riojo wa masibiticu gua. Ito bajiri mino iti ãmi waroti ticõacu gua ĩja. ¹⁶ Ruja yoga jaibiti yoga Cauda wame cutiri yoga totoju wëasabiti-juju wacu gua. Ito bajiri josari cuma mutacã gua sia yocatire ãmicu gua. ¹⁷ Gua mwojeoja bero jajoca cuma gua wacatigare, jũgubona siari cũcã moari masa, mino iti wëaja wadirujabe yirona. Ito bero, “Sirte wame cutiriju jaju mino iti wëacoaja queditua rujaboroja”, yi tũoĩarã, mino iti wëaturise saya rujiocã ĩna ĩja. Ito bajiri mino iti wëacoaro bajiroti wacu gua ĩja. ¹⁸ Ito bajiri gaje rumu buto iti mino wëa rëtocũjare, cuma bucua gaye gajeoni cõaroasucã ĩna. ¹⁹ Mucana gaje rumu ĩnamasiti cuma bucua ñarise gajeoni cõaroacã ĩna. ²⁰ Co rumu meje ide bueri iti bue rëtocũjare ñocõa cuni ruyubiti, ũmacañi cuni ruyubiti bajicã. Ito yicõri buto mino wacu guare. Ito bajiri ito bajijare, “Catiado ma mani, catire ma manire”, yi tũoĩacu gua.

²¹ Yoari co rumu meje babiticu gua. Ito bajiri iti ticõri wumu rũgũcõri busiquĩ Pablo:

—Creta yogaju yu busiroca mua tũojama, quenoti ejaboyija, yiquĩ Pablo. Itojuna mani wadibeto bajijama, cuma bucua cuni ñeñabitiboadoja. Ito yicõri gajeoni cuni godabitiboadoja. ²² Adocãta tũoĩa oca quedi yibesa. Adi cuma, cuma iti godabojarocati, sũgũjuu goda yimenaji mani. ²³ Dios ñami yu Uju. Ito yicõri ĩre rũcubuo u. Jĩju ñami Dios ñaro gagu ángel ĩ cõaru, yure goami. ²⁴ ĩ ángel ado bajiro gotimi yure: “Gũibesesa. Roma gagu ujure, ‘Seti ma yure’, yigu yiguja mu. Diore mu senija tũoñi Dios mure. Ito bajiri mu rãca gãna cuma wãrã ñarocõti cati jedicõrã yirãji”, yimi ángel yure. ²⁵ Ito bajiri oca sëoña yu ñarã mua. Diore tũorũna yu. Ito

bajiri, “Ángel ï gotiro bajiroti rētarō yiroja”, yi tuoīa yu. ²⁶ Gūtareco yogajū queditua rujabojarāti godamenaji mani, yiquĩ Pablo guare.

²⁷ Ito bero juaji semana bero Adiático wame cutirita itajurajū ñacu gūa, mino guare iti wēacōajare. Ñami gūtareco iti cuma moari masa, “Sitajū ejarā ya mani”, yicā ña. ²⁸ Ito yicōri gūtagā yutamana cano yicōri ide ucārisere cōīacā ña. Treinta y seis metros ucāro ñacu ito. Yoa busari mucana ña cōīaja veintisiete metros ucāro ñacu. ²⁹ Gūta quedituare gūirā, juariagari come guji cutirise come mana cano yicōri cōaroacā ña, cuma iti waja tūatujaro yirona. Cuma usitutujare ito bajiro yicā ña. Ito bajiri ejori iti busure āmorā Diore senicā ña. ³⁰ Ito bajiroca riti rudire tuoīacā iti cuma moari masa. Ito bajiri cuma ĩguējūa, cuma bucua ñiarotire come cōaroarā yama yiado bajiro cuma jaibitigacā rujioicā ña. ³¹ Ito bajija ti masicōri, surarare ito yicōri ña ujure ado bajiro gotiquĩ Pablo:

—Ña adi cuma moari masa ña rudija, mani adi cuma tujarā godacoarā yirāji, yiquĩ Pablo surarare.

³² Ito ï yija tuocōri, cuma jaibitiga siara mare yije tacōcā ña, “Iti āmoroti wajaro”, yirona.

³³ Busuri jījū jabeto ba rotiquĩ Pablo guare:

—Juaji semana rēta, canimenati, bamenati mūa ñaroca. ³⁴ Mūa jabeto bare āmoa yu. “Catiba”, yirocu mūare ba rotia yu. Ñejūa rētabetoja mūare. Catirā yirāji mūa ñarocōti, yiquĩ Pablo guare.

³⁵ Ito yi tīocōri ï ya āmona naju āmi rucocōri, “Queno ya mū”, yiquĩ Diore gūa tiro riojo. Ito yicōri jabetacā igata āmicōri baquĩ ĩ. ³⁶ Ito ï yija ti wanucōri, oca sēocu gūa. Ito bajiri gūa ñarocōti bacu itire. ³⁷ Doscientos setenta y seis masa ñarā ñacu gūa iti cuma warā. ³⁸ No gūa ba

ãmorocõ bacu gua. Ba tñocõri trigo bujuri cõaroacu gua, cuma bucua bũto bũsa jayajaro yirona.

Cuma bucua iti rujare gaye

³⁹ Iti busuroca iti cuma moari masa ruja yogaju jaju iti ruyuja ticã ãna. “Ito bajiro wame cutia”, yi masibisĩ ãna iti yogare. Iti sita wame masibitibojarãti, “Cuma majado iti quenaja tito maji”, yicã ãna. ⁴⁰ Ito bajiri come gujiro ñiaroti ãna siarere yije tacã ãna. Ito bajiri ide watojuti tujacoari seyocu iti. Ito bajiri cuma bucua weatura jãire sã rũgõcã ãna mũcana. Ito yicõri mino tuaroto ũmatũadoju saya wero mũocã ãna. Ito bajiri jaju tũjuare jãja wacu cuma ãja. ⁴¹ Ito wasuoroti ũma gãnioro jajũju sua queacu cuma bucua. Īguẽajua jajũju jua rũjũcoacu. No yicõri wa masia mano cuma usitutuju bũto iti jacũjare wadisũocu.

⁴² Ito bajija ticõri, surara tubiarona ãna ãmi wanare, “Sĩacõruja mani, ãna bati rudi wabe yirona”, yi tũoĩacã ãna. ⁴³ Ito bajiro ãna yibojarocati surara mũuama Pablo ĩ catire ãmoquĩ. Ito bajiri ĩ ya surarare sĩa rotibitiquĩ ĩ: “Mũa bati masirã cojiti bati jãjã wasa jajũju ejasũoba”, yiquĩ surara mũju. ⁴⁴ Ito yicõri gãjerãre bati masimenare, “Cumu jãiri cuma ñagorena wasa mũa”, yiquĩ. Ito bajiri sigũ godabeto ñarocõti jãja ejacu gua jajũju.

28

Malta wame cutiri yogaju Pablo ĩ wa ucure gaye

¹ Ito maja rũgũcõri, “Malta wame cutiri yoga ña adi yoga”, yi masicu gua ĩja. ² Iti sita gãna queno yicã guare. Ide jairo quedija iti usajare jeame jajame riocã ãna. Ito bajiro yicõri, “Sumarã waya mũa cuni”, yicã guare. ³ Ito yija Pablo jea cararise jabeto mioquĩ. Iti ĩ jea tĩaroca asijua budi wadigũju Pablo ya ãmoju ãña cuni ñia yojaquĩ. ⁴ Iti

sita gãna Pablore ãña cuni ñia yojaja ticõri, ado bajiro ñamasi gãmeri bäsicã ñna:

—Wajacũ seyoami ãni. Riaca jajosajũ godabiticõri ï ñeñaro yire waja godagũ yiguĩji ïja, yicã ñna.

⁵ Ito ñna yibojarocati Pabloama jeamejũ ãñare wějata tĩacoquĩ. Ito bajicõri ïre ñejũa rētabiticũ. ⁶ Iti sita gãna masa ñarocõti “Mijiro yiroja”, yibojacã ñna. “Yoari mejeti usi jedi quedigũ yiguĩji”, yibojacã ñna. Ito bero yoari yubojari ï godabeja ticõri, ñna tũoĩarisere gajero bajirojũa tũoĩacã ñna mũcana: “Mani rũcũbũogũ masũ rujũ, rujũ cuticõri ejami ãni”, yicã ñna.

⁷ Ito tũ iti yoga ujũ ñari masũ ya sita ñacũ. Pũblio wame cutigũ ñaquiĩ ï. Guare boca ãmicõri udia rumũ gua ñacati rumũricõ queno yiquĩ ï guare. ⁸ Ito gua ñaroca Pũblio jacũ, jacũari, ñiori cõ yosaquiĩ. ï tũ tirã wacũ gua Pablo rãca. ï tũ ejacõri Diore seniquĩ Pablo. Ito yicõri cõgũre ï ya ãmo ï moa jeorocati ï ñarise cutirise iti rētaroca yiquĩ ï. ⁹ Ito ïti bajija tũocõri, iti yoga gãna gãjerã cõrã ï tũ ejacã. Ito bajiri ñna ñarise cutirise rētacũ ñnare cuni. ¹⁰ Guare rũcũbũorã ñari guare queno yicã ñna. Gua waroto riojũa gua ba waroti jeyaro ñe ruyabeto guare ïsicã ñna.

Romajũ Pablo ï ejare gaye

¹¹ Udiarã ũmacañi iti yoga gua ñaja bero mũcana warona cumajũ sãjacũ gua. Itiga juebũcũ rētagoraga ñacũ. Alejandría wame cutiri cuto wadiraga ñacũ itiga. Cuma bũcua ũmatũadojuare, masa rijogari bajiro ñna menire ñacũ iti cuma ujarã ñna rũcũbũorise. Iti wame cuticũ, Cástor, ito yicõri Pólux. ¹² Iti cumana wacõri Siracusa wame cutirijũ jetaca ejacũ gua. Itojũ udia rumũ tujacũ gua. ¹³ Ito tunima busa warã riti Regio cuto ejacũ gua. Gãcõa sojejũa wēarise mino queno ejabũacũ guare. Ito bajiri gaje rumũti Puteolijũ ejacũ gua. Ito majacũ gua.

¹⁴ Iti cuto gãjerã Jesure masirãre ti bujacu gua. “Gua rãca coji semana tujaya”, yicã ñna guare. Iti semana bero m̄cana wasuocu gua, Romaju warã. ¹⁵ Roma gãna Jesure masirã gua ware gaye masi yucãri seyoñi. Ito bajiri maju guare bocarã ejacã ñna. Coriarã, Foro de Apio wame cutiri cutoju guare bocacã. Ito yicõri gãjerã Tres Tabernas wame cutiri cutoju guare bocacã. Ito ñnare ti bujacõri, “Queno ya m̄”, yiquĩ Pablo Diore. Ito bajiri queno wanu quena oca s̄oquĩ í. ¹⁶ Romaju gua ejaja bero tubiarona ãmi wacãnare surara uju gotiquĩ, tubiara wi coderi masu ujure. Pablorama ricati s̄igũ surara codegu cutiro ñre cũcã.

Romaju Pablo ñ ñnare gaye

¹⁷ Gua ejaja bero udia rumu tujaroca, judio masa ñasari masare ji rotiquĩ Pablo. Ñna minijua jediroca ado bajiro ñnare gotiquĩ í:

—Yu ñarã, disejua mani ñarãre ñeñarise yibiticu yu. Mani ñicusatia ñna r̄ucubore c̄ni ñeñaro yibiticu yu. Ito yu yibitibojarocati Jerusalénju mani masa yure ñiacõri Romano masare ñsicã ñna yure. ¹⁸ Yure boca ãmicõri yure jidicã ãmobjacã ñna. “Ñe setina godado ma m̄”, yirona yure jidicã ãmobjacã ñna. ¹⁹ Ito bajibojarocati mani masa jidicã ãmobicã yure. Ito bajiri, “Yu uju Roma gagu, seti ña m̄re, seti ma m̄re”, ñyi besere ãmocu yu. Mani ñarãre junisinicõri meje ito bajiro yicu yu. ²⁰ Ito bajiri iti m̄are busirocu, m̄are ji ñucamu yu. Mani judio masa mani bocatigu ejacoami ñja. Ñti ñami Jesucristo. Ñre tuorũnugũ yu ñajare, come mana yure siari seyoama ñna, yiquĩ Pablo.

²¹ Ito yija ado bajiro yicã ñna ñre:

—Mu oca iti bajirisere Judea sita ñna papera cõarere boca ãmibiticu gua. Mani ñarã ito wadiana c̄ni ñejua ñeñarise m̄ gayere busi ejabiticã ñna. ²² “Masa Jesure ñna tuorũnaja quenarise meje ña”, yire gaye riti tuoã gua. Ito

bajiri adi mame tuoïare gaye muaáma, ¿no bajiro tuoïati? Iti gayere tuo ámoa gua, yicã ñna Pablore.

²³ “Ito yija iti ramu minijuana mani”, yicã ñna. Ito yija bero batacã ñna. Ñna wara ramu ejaroca jãjarã masa ejaçã Pablo ï ñaroju. Ñna minijuaja ticõri, “Ïre tuorũnurãre ï rotiroju miojugu yiguñji Dios”, yire gayere gotiquĩ Pablo. Busuri jñu ï goticoaja, rãiocũro goti tarojoquĩ. Moisés ñayoru ï ucarere gotiquĩ Pablo. Ito yicõri Diore goti ïsiri masa ñna ucare cuni gotiquĩ ï. “Jesure tuorũnujaro ñna”, yirocu ito bajiro gotiquĩ Pablo ñnare. ²⁴ Coriarã Pablo ï busirisere queno tuocã. Gãjerãma tuorũnubiticã. ²⁵ Gãjerãma sũgũre bajiro tuoïabiticõri wagocoacã. Ito bajijare ado bajiro gotiquĩ Pablo ñnare:

—Isaíasna suoriti queno gotiñi Espiritu Santo mani ñicusbatiare. “Ado bajiro yami Dios”, yi gotiñi Espiritu Santo Isaíasre.

²⁶⁻²⁷ Wasa, yure yiari judio masare ado bajiro gotiya: Mua ñeñaro yirisere jidicãbiticõri, yure boca ãmi ãmobeá mua. Yu gotirise queno tuo masi ãmobeá mua. Yu yigore tibojarãti, “Iti ña Dios ï yigore”, yi ãmobeá mua. Ñeñaro mua yirisere jidicã ãmobeá mua. Muare yu masotoni, yure boca ãmi ãmobeá mua. Ito bajiri yu busirisere tuobojarãti tuo masimena yirãji mua. Yu yigore tibojarãti, “Iti ña Dios ï yigore”, yi masimena yirãji mua, yami Dios ï oca tutina, yiquĩ Pablo.

²⁸ Ito bajiri busi tũogũ ado bajiro gotiquĩ Pablo:

—Ado yu busirisere mua tuorũnure ámoa yu. Jane adi ramuna Dios ï ñarãre ï masore gaye oca, judio masa meje ñarãre gotire ñaro wado yiroja. Iti oca tuocõri wanu quenarã yirãji ñnama, yiquĩ Pablo ñnare.

²⁹ Pablo ito ï yija tuocõri, ñnamasiti gãmeri busi wacã judio masa.

³⁰ Ñna wasoara wire jua rodo queno ñaña Pablo itojure. Ñre tirã ejarãrecõti ñnare boca ãmiyijua Pablo. ³¹ Güibicuti oca sãocõri, “Ñre tuorũnurãre ñ rotirojua miojugua yiguñji Dios”, yire gaye gotiyijua Pablo. Ito yicõri mani Ujua Jesucristo gaye cuni riasoyijua ñ. Ito bajiro Pablo ñ goti ñaroca sũgũjua usirioro yibisijarã ñre. Itocõ ña.

Dios Oca Tuti

New Testament in Macuna

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Macuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Macuna

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06
